

ใบแรก

ณ เวลานั้น คนทำหน้าที่สอดดอกหญ้าต่างมิงงานเพิ่มขึ้น
ไม่เว้นแต่ละคน ทั้งหมดเป็นงานที่คนอื่นคิดให้ เคยต่อว่าคนช่างคิด
ชำนาญการผลิตโครงการ เขาบอกว่า สังคมก็ต้องมีทั้งคนช่างคิด

และคนช่างทำ จึงสมดุล สุรูปก็คือ เขามีหน้าที่คิด เรามีหน้าที่ทำ
ทำทั้งที่ไม่ได้มีรายได้ตอบแทนสักสตางค์แดงเดียว
ทำเพราะปฏิเสธไม่ได้ว่า เป็นงานที่มีประโยชน์ต่อสังคม
แล้วก็ทำเพราะงานที่เขาคิดให้ ก็เป็นงานที่เราอดทนทั้งนั้น... เราทำได้
ถ้าจะถือว่า เป็นผู้บริหาร ก็นับว่าเขาเป็นผู้บริหารที่ดีเยี่ยม... รู้จักใช้คน
ครูบาอาจารย์บอกว่า กิตินี้ มีคนหางานให้ทำ ไม่ต้องลำบากหางานเอง

จริงของท่านะ มีคนอีกมากมายอยากทำงานหลาย ๆ อย่าง แต่ก็ไม่ได้ทำ เจ้านายไม่อนุมัติ
แทนที่จะดีใจที่ไม่ต้องเหนื่อย กลับโกรธว่าเจ้านายไม่สนับสุนน

ลองทำใจเป็นคนนอก มองดูเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะซาบซึ้งถึงคำพระที่ว่า โลกพร้อมอยู่เป็นนิค
ที่ไหนที่เจ้านายขยัน ก็จะมีลูกน้องไม่ค่อยทำงาน เจ้านายที่ไม่ค่อยทำงาน ก็มักจะมีลูกน้องเอาการเองงานดี
เจ้านายที่ฉลาด ก็จะมีลูกน้องที่ไม่ค่อยชอบคิด เจ้านายที่มีวิสัยทัศน์แคบ ลูกน้องก็มักจะไม่ฉลาดกว่า...
สารพัดความแตกต่างซึ่งยากจะยอมรับได้ จึงต้องขัดกันจนล้มคั่วว่าจะมาหงายไปตาม ๆ

เห็นมีแต่ที่มงานดอกหญ้านี้แหละ ที่สามารถนำความหลากหลายมาหลอมรวมกันได้ ด้วย
ความเคารพซึ่งกันและกัน ทุกคนเป็นเจ้านายและลูกน้องในตัวเอง บางทีโง่ บางเรื่องฉลาด บางขณะ
อุตสาหะจัด บางเวลาก็หย่อนความเพียรไปบ้าง

ถ้อยที่ถ้อยอาศัย หากเหนื่อยนัก อยากรจะปิดกิจการดอกหญ้าลงสักที จดหมายจาก
ท่านผู้อ่านก็ทำให้ปิดไม่ลง... มีเพื่อน ๆ คอยให้ไปเยี่ยมอยู่ที่บ้านทุก ๒ เดือน

เพราะคิดถึงคนอื่น ความยากลำบากของตนเอง จึงดูเล็กน้อยเสียเหลือเกิน
ยามใดคิดถึงแต่ตัวเอง ย่อมโศกเศร้าไม่รู้สิ้น

รับเชิญ

ตัดสายป่าน	๑๕
บันทึกความทรงจำ : ๑๒ เฟล(๑)ในใต้หัวัน	๓๑
ชาดก.....นางยักษ์ยมิณี	๕๕
คุณครูในดวงใจ	๖๕
ศีลธรรมจิต-จิตปรมัตถธรรม	๗๕

เรื่องสั้น-เรื่องยาว

แม่กึ่งแห้งกับพ่อคู้ย่นุ้ย	๗๒
----------------------------------	----

โลกทัศน์-ชีวทัศน์

รอบบ้านรอบตัว....แนวทางการตอบโต้กับความทุกข์.. ๓	
ข้าวล้มตอ เกษตรแบบใหม่ของชาวนาไทย	๗
ปুষมหัศจรรย์สูตรเพื่อนช่วยเพื่อน	๑๒
คิดตามหนัง.....จ่ายให้คนต่อไป	๒๕
ถ้อยคำสิริมงคล....ดูทีวีให้น้อยลง	๕๒
บันทึก	๕๖

สังคมดอกหญ้า

ปัจฉิมลิขิต	๑๐๖
-------------------	-----

www.asoke.info, e-mail : thatfah2520@email.com

ปีที่ ๑๙ อันดับที่ ๑๐๖ มี.ค.-เม.ย.๒๕๔๖

* วัตถุประสงค์ในการจัดทำ “ดอกหญ้า”

- เพื่อยังความเป็นภราดรภาพและสามัคคีธรรมให้เกิดในหมู่สมาชิก
- เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและให้ตระหนักถึงคุณค่าสาระของหลักธรรมในศาสนาในส่วนที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตและสังคม

เจ้าของ สมาคมผู้ปฏิบัติธรรม

๖๗/๓๐ ถ.นวมินทร์ คลองกุ่ม บึงกุ่ม

กทม. ๑๐๒๔๐ โทร. ๐-๒๓๗๔-๕๖๓๐

บรรณาธิการ รินธรรม อโศกตระกูล

กองบรรณาธิการ ฟ้างาม น้อมคำ สมพงษ์

สุนัย พัชรินทร์ ฟ่านวล ธารดาว

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มุลนิธิธรรมสันติ

๖๗/๑ ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม

เขตบึงกุ่ม กทม. ๑๐๒๔๐

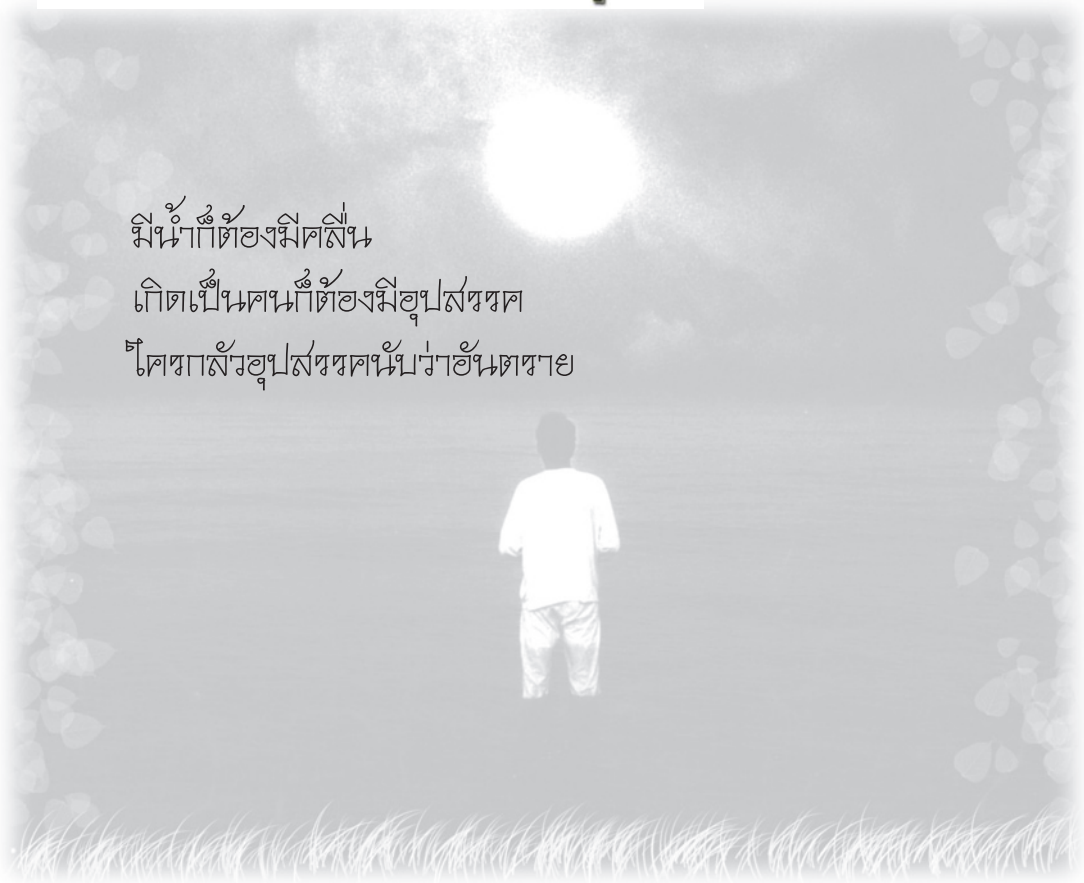
ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา นายประสิทธิ์ พิณีจพงศ์

จำนวนพิมพ์ ๒๓,๕๐๐ เล่ม

แนวทาง การตอบโต้กับความทุกข์

รอบบ้าน รอบตัว
อุบาสก ขอบฟ้าทวน

มีน้ำที่ต้องมีคสิ่น
เกิดเป็นคนที่ต้องมีอุปสรรค
ไคตาสั้วอุปสรรคนี้ปว่าฮันตชวย

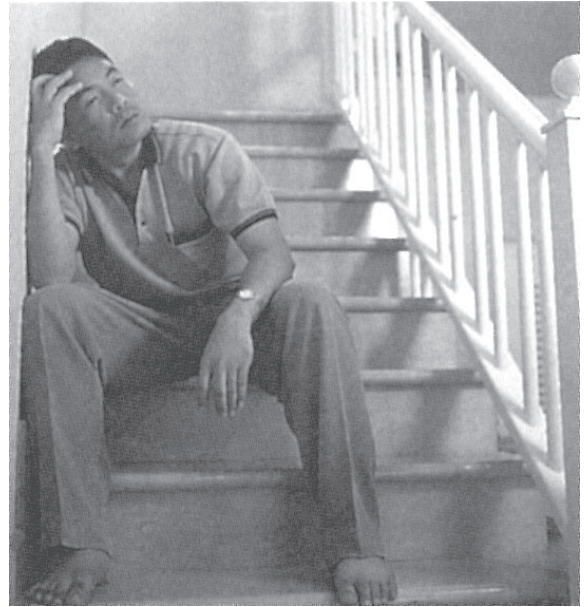

จริงๆ แล้ว ความทุกข์ที่คนเราเกลียดกลัว กลับมีคุณค่ามหาศาล เพราะมีแต่ความทุกข์เท่านั้นที่จะทำให้เราแข็งแกร่งและฉลาดขึ้น

ไหนๆ ก็ไหนๆ นะครับ เกิดมาแล้วนี่ จะถอยก็ไม่ได้ ชีวิตมีแต่เดินหน้า เอาวิกฤตมาเป็นโอกาส เอาขยะมาเป็นบุญ

พระพุทธองค์ตรัส โลกมนุษย์มีแต่“ทุกข์อริยสัจ” สุขอริยสัจไม่มี **ความสุขก็เป็นเพียงแค่ความทุกข์ที่ลดลงเท่านั้น**

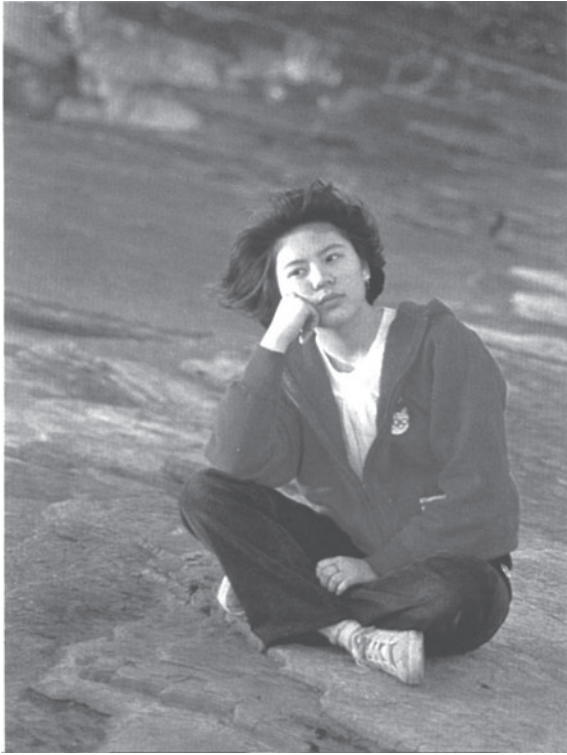
ความทุกข์มีจุดเด่นหลายข้อ รู้เขารู้เรา รบ ๑๐๐ ครั้ง ชนะ ๑๐๐ ครั้ง รู้จุดเด่นจะทำให้เราตอบโต้หรือจัดการกับความทุกข์ได้ง่ายขึ้นนะครับ

๑. ชอบอยู่คนเดียว คนทุกข์มักจะอยู่โดดเดี่ยว ไม่อยากจะยุ่งหรือสูงส่งกับใคร ชอบเก็บตัว หากปล่อยไว้นานเกินไป ความคิดฆ่าตัวตายก็มีโอกาสเกิดขึ้นได้

การตอบโต้ อย่าให้อยู่คนเดียว พยายามดึงให้พบปะผู้คนเสมอๆ

๒. จิตมั่นคง เวลาทุกข์ ทุกอิริยาบถล้วนเป็นความทุกข์จมดิ่ง-ดึ่มต่ำอยู่ในทะเลแห่งความทุกข์ เป็นหนึ่งเดียว เป็นเอกัคคตารมณ!

การแช่-จมอยู่กับสิ่งใดนั้นก็ถือเป็นสมาธิ แต่สมาธิที่ฝังตัวอยู่กับก้อนแห่งความทุกข์ เราน่าจะเรียก “**ความทุกข์สีดำ**” นะครับ

การตอบโต้ เราจะหาทางเปลี่ยนอารมณ์ เราจะทำให้สมาธิสีดำเคลื่อนไหวให้ได้ ต้องก่อกวน ยุ่แห่!

การอยู่เฉยๆ โดยไม่ทำอะไร จึงเท่ากับ ส่งเสริมให้ทุกข์หนักขึ้น

ต้องหากิจกรรมให้เคลื่อนไหว กายยิ่งเคลื่อนไหว โอกาสคลายก็จะมีมากขึ้น

อาจจะเริ่มที่การออกกำลังกาย การชูดิน ฟันหญ้า ฯลฯ ยิ่งเหงื่อออก จิตใจก็ยิ่งผ่อนคลาย เหงื่อออกมาก-น้ำตาจะไหลน้อย!

๓. ระเบิดได้ ความทุกข์มีคุณสมบัติเหมือน ลูกเหม็น หากทิ้งไว้มันก็จะสลายตัวไปเอง ความทุกข์ ส่วนใหญ่เป็นเช่นนั้น ทิ้งไว้สักกระยะหนึ่ง คลื่นลมก็จะสงบ อาจจะเหลือรอยอาลัยหรือตะปุดตรึงใจก็ค่อยว่ากัน แต่สถานการณ์วิกฤตก็ได้ผ่านไปแล้ว

การตอบโต้ เราจะซื้อเวลา ให้วันคืนหมุนผ่าน แล้วทุกอย่างก็จะคลี่คลาย ครั้งหนึ่งที่เคยอกหัก เจียนตาย แต่พอสักหลายเดือนผ่านไป เอ๊ะ! อกหัก ไม่แยกตาย

ครั้งหนึ่งที่ลอบตก โลกนี้ห่มดความงามใน ทัศนใด ผ่านไปสักกระยะ เริ่มยิ้มได้

ในความทุกข์จึงไม่ควรตื่นตื่น ไม่ว่าเราทุกข์ หรือเขาทุกข์ ปล่อยไปเถอะ ให้มันเตลิดเปิดเปิง แล้ว ความบ้าก็จะทุเลา

๔. สับสนยุ่งเหยิง ยามทุกข์เราจะขาดสติ จนลำดับความสำคัญไม่ถูก ยิ่งตื่นกลัวก็ยิ่งแตกตื่น ทุกข์ ๑ บาท กลายเป็นทุกข์ ๑๐๐ บาท เก่งอะไร ขนาดนั้น แต่ไม่น่าส่งเสริมหรอกครับ

การตอบโต้ ในความทุกข์จะมี “ทุกข์มาก-ทุกข์น้อย” จะมี “ทุกข์หลัก-ทุกข์รอง” ต้องวิเคราะห์ ค้นหา เรียงแถวให้มัน “จัดระเบียบความทุกข์” เสียใหม่ แค่อัดแถว ตีกริความร้อนแรงก็ผ่อนคลาย แล้วครับ

๕. หนักเกินจริง ในความทุกข์ที่หนัก ๑ กิโล แต่คนเราก็มักจะกดดันให้มากเกินจริงหลายเท่าตัว ยิ่งอยากให้มีหลุดพ้น จบลงไวๆ กลับจะยิ่ง ก่อศึกยึดเยื้อ บั่นทอนให้จมหนักมากขึ้น

การตอบโต้ เกลียดทุกข์ก็จะยิ่งทุกข์นะครับ ความทุกข์นั้นเป็นธรรมชาติของชีวิต พระพุทธเจ้าทรง สอนแต่ “ทุกข์อริยสัจ” ดังกล่าวแล้ว

ชีวิตนี้จึงมีแต่ทุกข์น้อยกับทุกข์มาก รู้แบบนี้ จะได้ไม่โทษหาความสุขให้วุ่นวาย

“ความทุกข์เธอ...มาคุยกันหน่อย” อย่างว่า หลีกหนีเหมือนแมลงสาบในบ้านยามเจอคน

เราจะกล้าหาญขึ้นนะครับ กล้าคุยกล้า สนทนากับมัน จิตที่อาจหาญกล้าคุยกับความทุกข์ จะทำให้ความทุกข์ลดตกริลงหลายองศาทีเดียว

ประสบการณ์จะทำให้เก่งขึ้น การรู้วิธีก็ใช่จะ หลุดพ้น นักต่อสู้ยังต้องเพิ่มชั่วโมงบินให้ตัวเอง

จับงู ชับรถ เล่นคอม ฯลฯ ล้วนแต่อาศัย การเรียนรู้ฝึกฝนบ่อยๆ

อยากจะพ้นทุกข์ก็ต้องศึกษาความทุกข์ วันนี ก็ยังไม่สายเกินไปหรอกครับ

เราเสียเวลากับการหนีทุกข์มานานแล้วนะครับ ลองหันมาต่อสู้อะไรสักอย่าง เผชิญหน้า พูดคุยกับมันเถิด ให้ความทุกข์ตื่นตะลึงในมาดใหม่ของเรา !

ข้าวล้มตอ

เกษตรแบบใหม่ของคนนาไทย

(จากคอลัมน์ “โลกใบใหญ่” นิตยสารสารคดี ฉบับที่ ๒๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

❖ เกษร สิทธิหนึ่ง : รายงาน

บันลือฤทธิ์ บุญยรัตเวช : ถ่ายภาพ

มันเป็นเรื่องที่ไม่มีความใส่ใจหรือ คาดคิดมาก่อนว่า ตอข้าวซึ่งเคยต้องเผาทิ้งหลังการเก็บเกี่ยวนั้น จะสามารถองกงามเป็นต้นข้าวได้ใหม่ และให้ผลผลิตได้เท่าครั้งแรก โดยแทบจะไม่ต้องลงทุนอะไรเลย

เพราะนิสัยช่างสังเกต ทำให้ ละเมียด ครูทเงิน ชาวอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ค้นพบวิธีทำนาแบบที่เขาเรียกเอาเองว่า “นาข้าวตอ” โดยบังเอิญ และลงมือทดลองปลูกในปีถัดไป แล้วเผยแพร่ไปสู่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงอย่างรวดเร็ว ปัจจุบัน ชาวนาในแถบภาคกลางโดยเฉพาะจังหวัดปทุมธานี ต่างทำนาข้าวตอกันทั้งนั้น

การทำนาข้าวตอ หรือที่นักวิชาการเกษตรเรียกอย่างเป็นทางการภายหลังว่า “ข้าวล้มตอ” คือ การทำนาข้าวด้วยตอซึ่งข้าวเดิมแทนการหว่านด้วยเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยย่ำตอข้าวเดิมให้ล้มหลังการเกี่ยวข้าวตามฤดูกาลเสร็จเรียบร้อย ภายในเวลา ๑๐-๑๕ วัน ต้นข้าวรุ่นที่ ๒ จะแตกหน่อขึ้นมาจากกอข้าวเดิม ต้นข้าวที่งอกขึ้นมาใหม่จะเติบโตและให้ผลผลิตเช่น

ละเมียด ครูทเงิน

ชาวนาผู้คิดค้นการปลูกข้าวล้มตอ

เดียวกับข้าวนาหว่านน้ำตมในครั้งแรก หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวรุ่นที่ ๒ แล้ว (ผลผลิตของนาข้าวตอ) ก็ย่ำตอข้าวอีกรอบหนึ่ง ต้นข้าวจะเติบโตและให้ผลผลิตเป็นรุ่นที่ ๓ โดยไม่ต้องไถพรวนดินและหว่านกล้าเหมือนการทำนาหว่านน้ำตมตามปกติ เพียงแต่เกลี่ยฟางข้าวให้สม่ำเสมอ ย่ำให้ตอข้าวล้ม หลังจากนั้น ๑๐-๑๕ วัน ก็วิดน้ำเข้านา และคอยดูแลเรื่องน้ำไม่ให้ขาด

“ช่วยลดต้นทุนได้เยอะเลยครับ จากเดิมเราหว่านข้าวครั้งหนึ่ง หลังเก็บเกี่ยวเสร็จต้องเผาเพื่อกำจัดตอข้าวเดิม ไม่อย่างนั้นปีต่อไปจะไถพรวนดินไม่ได้ เผาเสร็จก็พักดินไว้ปลูกปีหน้า แต่เราไม่เผา

แต่อย่าให้ต่อข้าวล้มก็จะได้ผลผลิตอีกสองรุ่น เท่ากับเราลงทุนครั้งเดียว แต่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้สามครั้ง โดยแทบไม่ต้องลงทุนอะไรเพิ่มเติมเลย นอกจากค่าน้ำมันไร่ละ ๕-๗ ลิตรเท่านั้น” ละเมียดกล่าว และเล่าว่าแต่เดิมเขาทำนาแบบนาดำ จนถึงปี ๒๕๒๓ จึงเริ่มเปลี่ยนมาเป็นนาหว่านน้ำตมซึ่งเป็นวิธีปลูกข้าวในพื้นที่ที่เป็นดินเหนียวดำ โดยเฉพาะเมล็ดพันธุ์ข้าว ๒-๓ วัน เมื่อเมล็ดข้าวงอกแล้วจึงหว่านลงไปนาข้าวที่ทำเทือกไว้ (เตรียมดินด้วยการไถพรวนดิน) จากนั้นก็คอยดูแลเรื่องน้ำจนกระทั่งข้าวแก่พร้อมเก็บเกี่ยวซึ่งใช้เวลา ๔ เดือน หลังการเก็บเกี่ยวแล้วต้องเผาฟางข้าวเพื่อกำจัดต่อข้าว การทำนาหว่านน้ำตมแบบนี้ทำได้เพียงปีละครั้งเท่านั้น

ละเมียดค้นพบวิธีการทำนาข้าวล้มต่อช่วงปี ๒๕๓๙ หลังจากเกี่ยวข้าวในนาหว่านน้ำตมแล้ว ขณะรอเผาซึ่งข้าวตามปรกติ เขาสังเกตเห็นต้นข้าวงอกขึ้นมาตามรอยทางที่ล้อรถเกี่ยวข้าวย่ำผ่าน จึงเกิดความคิดว่าน่าจะหาวิธีปลูกข้าวในลักษณะเดียวกับต้นข้าวที่ขึ้นตามรอยล้อรถแบบนี้ เขารู้ว่าถ้าฟางข้างปกคลุมดินหนาเกินไป หน่อข้าวจะไม่สามารถแทงยอดทะลุขึ้นมาได้ ดังนั้นจึงต้องเริ่มต้นจากเกลี่ยฟางข้าวให้ทั่ว แล้ว

ใช้รถวิ่งทับต่อข้าวในแปลงจนล้มราบคาบ ไม่กี่วันหลังจากนั้นต้นข้าวก็แตกออกมาจากโคนกอข้าวที่อยู่ระดับผิวดินพร้อมเพรียงกันทั้งผืนนา

“ไม่น่าเชื่อว่ามันจะงอกขึ้นใหม่ทั้งแปลง และสม่ำเสมอเหมือนเราหว่านน้ำตมตามปรกติ”

หลังย่ำต่อข้าวประมาณ ๑๐-๑๕ วัน ต้นข้าวจะแตกหน่อและเติบโต มีใบ ๓ ใบ ซึ่งชานาทั่วไปทราบดีว่าเป็นช่วงที่ต้นข้าวต้องการน้ำ เขาจึงต้องสูบน้ำเข้าแปลงเพื่อเร่งการเจริญเติบโตของหน่อข้าว และการแตกรากของต้นข้าวที่แตกหน่อมาจากต่อข้าวเดิมจะเร็วกว่าข้าวที่งอกจากเมล็ด ๑๐ วัน ดังนั้นการทำนาข้าวต่อจึงใช้เวลาตั้งแต่วันที่ข้าวงอกจนกระทั่งแก่จัดน้อยกว่าข้าวที่งอกจากการหว่านน้ำตม ๑๐ วัน

หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตที่ได้จากการทำนาข้าวต่อรุ่นแรกแล้ว ยังสามารถทำข้าวล้มต่อได้อีกหนึ่งรอบในแปลงเดิมด้วยวิธีการเดียวกัน นาข้าวล้มต่อแต่ละรุ่นให้ผลผลิตไร่ละ ๑ เกวียน เช่นเดียวกับผลผลิตจากข้าวนาหว่านน้ำตม เท่ากับว่าในหนึ่งปีสามารถเก็บผลผลิตได้ ๓ ครั้งโดยลงทุนเพียงครั้งเดียว หลังจากปี ๒๕๓๙ ที่ทำแล้วประสบความสำเร็จ เพื่อนบ้านใกล้เคียงกันต่างลองทำนาข้าวล้มต่อแบบ

เดียวกันด้วยวิธีง่าย ๆ คือใช้ล้อย่างเก่า ๆ ๕-๖ เส้น มาผูกกันเป็นแพ พ่วงเข้ากับรถเกี่ยวข้าว แล้วขับรถ ทับตอข้าวประมาณ ๓ รอบจนตอข้าวล้ม เพียงไม่กี่วัน ต้นข้าวจะแตกหน่ออย่างพร้อมเพรียงกัน ราว ๑๐-๑๕ วันหลังจากย่ำตอ ก็วิดน้ำเข้านาข้าว ละเมียดบอกว่า สิ่งที่ต้องระวังคือเรื่องน้ำ หลายคนที่ลองทำนาข้าวตอ ไม่สำเร็จเพราะไม่สามารถควบคุมน้ำได้

“หลังย่ำตอข้าวแล้ว ระวังอย่าให้น้ำขังจนกว่า ข้าวจะงอก ประมาณ ๑๐-๑๕ วัน หลังจากข้าวงอก และวิดน้ำเข้านาแล้วต้องอย่าให้น้ำขาด ถ้าดินแห้งเกิน ๑๐ วัน ข้าวเปลือกที่ตกอยู่บนพื้นดินจะงอกขึ้นมา แทรกกับต้นข้าวที่งอกจากตอ ทำให้มีข้าวสองรุ่นอยู่ใน แปลงเดียวกัน ข้าวสองรุ่นอายุไม่เท่ากันก็จะแก่ไม่ เท่ากัน ทำให้เก็บเกี่ยวลำบาก”

การปลูกข้าวโดยใช้ตอซึ่งเดิมเกิดผลดีต่อดินคือ ฟางข้าวที่นวดแล้วจะเนาเปื้อยผุพังเป็นปุ๋ยธรรมชาติ ทำให้ดินร่วนซุยดีขึ้น และช่วยลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ลงได้ครั้งต่อครั้ง จากเดิมที่ใช้ปุ๋ยไร่ละ ๕๐ กิโลกรัม (๑ กระจอบ) เหลือเพียง ๒๕ กิโลกรัม ส่งผลให้ลด ต้นทุนการทำนาจากเดิมไร่ละ ๒,๒๐๐ บาท เหลือ ไร่ละ ๑,๖๐๐ บาทเท่านั้น

“ผมไม่รับประกันว่าจะเลิกใช้ปุ๋ยเคมีได้ทั้งหมด แต่ก็พยายามอยู่ ปีนี้จะเริ่มทดลองใช้ปุ๋ยชีวภาพที่ เกษตรอำเภอมานำมาให้ เพราะถ้ายิ่งลดการใช้ สารเคมีได้มากเท่าไร ก็ยิ่งเป็นผลดีต่อพวกผมและ ผู้บริโภคข้าวเท่านั้น”

นอกจากจะได้ผลผลิตเพิ่มจากเดิมสองเท่าตัว ด้วยการลงทุนเพียงไม่กี่บาทแล้ว ข้อดีอีกประการของ การทำนาข้าวล้มตอคือได้ต้นข้าวที่แข็งแรงและทนทาน ต่อการรบกวนของศัตรูพืชอย่างหอยเชอรี่และเพลี้ยไฟ มากกว่าข้าวหว่านนาน้ำนม ละเมียดอธิบายเรื่องนี้ว่า

“คงเป็นเพราะหอยเชอร์รี่ชอบกินต้นข้าวอ่อนๆ เวลาเราหว่านน้ำนม หอยเชอร์รี่จะเข้ามาในนาได้ ตั้งแต่เราหว่าน พอข้าวเริ่มงอกเป็นต้นอ่อน บางทีโดนกินจนเหี้ยนไปหมด แต่การทำนาแบบข้าวล้มตอในรุ่นที่ ๒ กว่าเราจะวิดน้ำเข้านา ข้าวมันก็โตเกินกว่าที่หอยพวกนี้จะกัดกินแล้ว ส่วนเพลี้ยไฟผมก็ยังไม่รู้ว่าทำไมถึงไม่รบกวน”

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา วิธีการทำนาแบบข้าวล้มตอเผยแพร่และได้รับการยอมรับจากคนทั่วไปอย่างรวดเร็ว ทั้งชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร มาศึกษาดูงานเพื่อนำไปเผยแพร่ไม่เว้นแต่ละวัน ปัจจุบันพื้นที่ภาคกลางเกือบทั้งหมดล้วนทำนาข้าวล้มตอแบบเดียวกับละเมียด ทรัพย์เงิน โดยเฉพาะจังหวัดปทุมธานี เรียกว่าทั้งจังหวัดเลยก็ว่าได้ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่จากกระทรวงเกษตรจากประเทศเวียดนาม ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ และจีน ซึ่งทราบวิธีทำนาข้าวล้มตอจากเว็บไซต์ที่เกษตรอำเภอลาดหลุมแก้วจัดทำขึ้น ต่างให้ความสนใจและเข้ามาศึกษาดูงานเมื่อไม่นานมานี้

“มันไม่มีความเสี่ยงอะไรเลยครับ นาข้าวล้มตอลงทุนแค่ ๗๐ บาท เป็นค่าน้ำมัน ๕-๗ ลิตร ตอนย่ำข้าวให้ล้ม แล้วก็ขยันดูแลน้ำไม่ให้ขาดเท่านั้นเอง

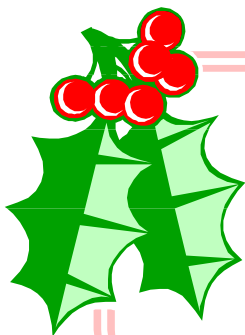
ชาวบ้านแถวนี้ทำกันทั้งนั้น” สมศักดิ์ เขียวแก่ ชาวอำเภอลาดหลุมแก้วซึ่งเริ่มทำนาข้าวล้มตอในปี ๒๕๕๑ กล่าว

การค้นพบวิธีทำนาแบบข้าวล้มตอยังประโยชน์ต่อทั้งเกษตรกรและทรัพยากรดิน การได้รับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต กิตติมศักดิ์ สาขาเกษตรศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปี ๒๕๕๕ (ก่อนหน้านั้นเขาได้รับเกียรติบัตรสมาคมนักประดิษฐ์, โล่เชิดชูภูมิปัญญาเกษตร ฯลฯ) อาจเป็นความภูมิใจหนึ่งของชาวนาที่จบ ป.๔ ซึ่งออกตัวอยู่เสมอว่าตัวเอง “ความรู้น้อย อ่านหนังสือไม่แตก” อย่างละเมียด ทรัพย์เงิน แต่สิ่งที่ทำให้เขาภูมิใจยิ่งกว่าคือ การที่เขามีส่วนทำให้พี่น้องเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้น

“ชาวนาส่วนใหญ่เป็นหนี้ ธ.ก.ส.พอมาทำนาข้าวล้มตอก็พอจะใช้หนี้ได้ หลายคนที่ไม่คิดว่าจะปลดหนี้ได้ก็ทำได้จริงๆ คนที่มาดูบางคนก็พูดว่า น่าแปลกที่เราทำนามาตั้งแต่สมัยโบราณ แต่กลับไม่มีใครคาดคิดถึงเรื่องง่ายๆอย่างนี้” ละเมียดกล่าว

(ขอขอบคุณนิตยสารสารคดี)

บุ๋มหัดศอรรย

เพื่อนช่วยเพื่อน

❖ ครูภูมิปัญญาไทย

อาหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของชีวิต สุขภาพของเราจะแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย มีความต้านทานโรคสูง ก็เพราะเรารู้จักเลือกกินอาหารที่เป็นประโยชน์ สะอาด ปราศจากสารพิษเจือปน

แต่ทุกวันนี้เรายังหาอาหารหรือพืช ผัก ผลไม้ที่ปลอดสารพิษหรือไร้สารพิษได้ยาก เพราะเกษตรกรยังไม่หยุดยั้งการใช้สารพิษสารเคมี จนมีคำพูดติดหูที่ฟังแล้วน่าสลดใจว่า “คนปลูกผักไม่กล้ากินผักของตัวเอง คนปลูกผลไม้ เช่นองุ่น ก็ไม่กล้ากินผลไม้ของตัวเอง”

น่าสงสารผู้บริโภคที่ไม่สามารถเลือกพืช ผัก ผลไม้ รับประทานเองได้ เพราะไม่ได้ปลูกกินเอง ไม่มีสถานที่พอกที่จะปลูก เช่น คนที่อยู่ในเมืองบนตึก เป็นต้น ปัญหานี้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะวิธีการง่ายๆ ที่เคยทดลองได้ผลมาแล้ว นั่นคือ การปลูกไม้กระถางหรือไม้แขวนที่รับประทานได้แทนไม้ประดับ แขวงให้รอบบ้าน และบริเวณริมรั้ว เลือกผักสวนครัว ผักพื้นบ้านที่ปลูกง่ายๆ โตเร็ว แข็งแรง เช่น พริกหอม กระเทียม โหระพา กระเพรา มะนาว มะกรูด ผักเถาเลื้อย เช่น ตำลึง มะระ ผักปลัง

ไม้ยืนต้นที่ปลูกใส่กระถางเอาไว้เก็บยอดกินได้ เช่น มะรุ้ม อีหระ กระถิน ผักหวานบ้าน ฯลฯ

การปลูกไม้กระถางซึ่งมีเนื้อที่จำกัด ปัจจัยสำคัญอยู่ที่การเลือกใช้ปุ๋ยหรือดินที่ดี พอให้ต้นไม่มีอาหารเจริญเติบโต อยู่ได้อย่างดี แม้มันดอกไม้ประดับบางชนิดก็สามารถใช้เป็นอาหารเป็นยาได้หลายชนิดปลูกไว้ดูก็ได้ กินก็ได้

สนใจจะขอดูตัวอย่างหรือศึกษาพันธุ์ไม้ต่างๆและเทคนิคการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ เชิญได้ที่ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน อ.อินทร์บุรี จ.สิงห์บุรี ติดต่อคุณวินนากร สิทธิพันธุ์ โทร.(๐๓๖)๕๕๑-๙๒๒, ๐๑-๙๙๑-๕๕๕๒

ขณะนี้ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนได้เปิดโรงฝึกทำปุ๋ยหมักก็ให้เกษตรกรและผู้สนใจเข้าชมขึ้นอีกแห่งหนึ่ง อยู่ติดถนนสายเอเชีย ก่อนถึงทางเข้าตลาดอินทร์บุรี เล็กน้อย เป็นปุ๋ยสูตรพิเศษ มีชื่อว่า **“ปุ๋ยมหัศจรรย์ เพื่อนช่วยเพื่อน”**

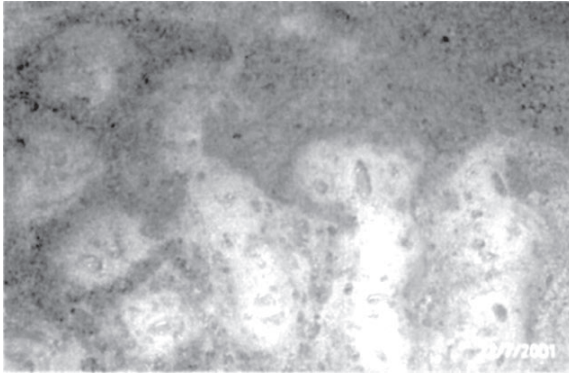

เป็นปุ๋ยหมักที่ใช้อินทรีย์วัตถุชั้นดีผสม เช่น ละอองข้าวจากโรงสีที่มีทั้งแกลบ รำ และปลายข้าวรวมกันอยู่ มีเค้กอ้อยจากโรงงานน้ำตาลที่มีความหวานของอ้อย และแร่ธาตุอาหารหลายชนิด มีซีเถ้าดำจากแกลบ และเค้กอ้อยที่มีความเป็นต่างและมีการบดบองสูง มีมูลสัตว์หลายชนิดที่ให้ธาตุฟอสฟอรัส

และโปตัสเซียมเป็นธาตุอาหารหลักของต้นไม้ มียูเรียจากธรรมชาติที่ให้ไนโตรเจนสูง ผสมคลุกเคล้ากับน้ำหมักชีวภาพที่ได้มาตรฐาน ช่วยย่อยสลายเมื่อหมักได้ที่แล้วจึงนำมาผสมกับแร่ธรรมชาติ คือ หินภูเขาไฟเกรด A ที่มีในเมืองไทย คือแร่เพอร์ไลท์ที่บดละเอียดก่อนบรรจุถุงจำหน่าย หรือนำไปใช้กับพืชได้ทุกชนิด

เหตุที่ใช้แร่หินธรรมชาติ (เพอร์ไลท์) ผสม เพราะจะช่วยให้ปุ๋ยอินทรีย์มีประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าเดิมหลายเท่าทวีคูณ เพราะแร่หินธรรมชาติหรือแร่เพอร์ไลท์ มีคุณสมบัติสำคัญดังนี้

๑. ถ้าใช้ก้อนจุลทรรศน์ส่องดูจะเห็นรูพรุนของหินแร่ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการดูดซึมเก็บความชื้นและของเหลวต่างๆ ไว้เหมือนแหล่งกักเก็บที่ไม่ยอมให้สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อพืชถูกพัดไหล หรือซึมหายไป นอกจากนี้ความโปร่งพรุนยังช่วยให้การถ่ายเทอากาศภายในดินดีขึ้นในกรณีที่พื้นดินเหนียวจัด จะช่วยให้ดินร่วนซุย รากพืชจะเพิ่มปริมาณขึ้นอย่างเด่นชัด ถ้าเป็นดินทรายก็จะช่วยให้ดินอุ้มน้ำได้มากขึ้น

๒. แร่เพอร์ไลท์เป็นแร่ธรรมชาติที่มีส่วนประกอบของซิลิกาปริมาณสูง พอเพียงพอที่พืชจะดูดซึมไปใช้เป็นส่วนประกอบสำคัญของเซลล์ผิว เพิ่มความแข็งแรงเป็นเกราะป้องกันศัตรูพืช โดยเฉพาะสัตว์ตัวอ่อนหรือตัวเล็กๆ จะไม่สามารถทำอันตราย ดูด

น้ำเลี้ยง หรือรบกวนการเจริญเติบโตของพืชได้ นอกจากนี้แร่ธรรมชาติ (เพอร์ไลท์) ยังมีความคมในตัวเองทำให้เกิดความระคายเคืองต่อผิวของหนอนหรือแมลงจำพวกคืบคลาน ทำให้แมลงจะหลบหนี ไม่กล้าเข้าใกล้ แร่เพอร์ไลท์มีส่วนประกอบที่เป็นธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และธาตุอาหารเสริมอยู่เป็นจำนวนมาก และธาตุเหล่านั้นสามารถละลายน้ำได้ง่าย พืชสามารถเอาไปใช้ได้เลย

แร่เพอร์ไลท์ช่วยปรับสภาพของดินให้เป็นกลาง และช่วยดูดซับสารพิษได้ทั้งในน้ำและในดินที่มีสารพิษตกค้าง สามารถแก้ปัญหาดินเป็นกรดได้อย่างถาวร ทำให้ดินร่วนซุย ปรับสภาพโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น ปลดปล่อยธาตุต่างๆ เช่น อาหารรอง อาหารเสริมเพิ่มความแข็งแรงให้พืช

แร่เพอร์ไลท์มีส่วนผสมของแร่ธาตุสำคัญคือซิลิกอนหรือซิลิกา ในรูปของแอสิดที่ละลายน้ำได้ดี มีคุณสมบัติลดการคายน้ำของพืช ช่วยให้ผนังเซลล์พืชแข็งแรง เกิดการต้านทานโรค ป้องกันการเจาะของไร รา เพลี้ยและหอยที่เพิ่งวางไข่ ช่วยให้ลำต้นแข็งแรง ล้มยาก ลดการสูญเสียธาตุอาหารที่ถูกชำระล้างในดิน

แร่เพอร์ไลท์ เมื่อหว่านลงไปบนดิน ปริมาณของไนโตรเจนและโพแทสเซียม จะถูกชำระล้างน้อยกว่าดินที่ไม่ได้หว่านด้วยเพอร์ไลท์ และเพอร์ไลท์จะเข้าไปตรึงแร่ธาตุอาหารต่างๆ ไว้ ดูดซับแร่ธาตุต่างๆ ได้ดี

การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในดิน เป็นการเพิ่มธาตุอาหารและช่วยให้โครงสร้างของดินดีขึ้น การใส่เพอร์ไลท์ร่วมกับปุ๋ยช่วยปรับปรุงดิน เพิ่มปริมาณและคุณภาพธาตุอาหารในปุ๋ยอินทรีย์

แร่เพอร์ไลท์ใช้ได้กับพืชทุกชนิดไม่เป็นอันตรายต่อพืชช่วยให้เกษตรกรลดต้นทุนได้โดย

๑. สามารถปรับสภาพดินที่เป็นกรดหรือดินเปรี้ยว ดินเสื่อม ให้เป็นดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก

๒. ดูดซับสารพิษตกค้าง และเชื้อราในดิน
๓. ช่วยดูดซับจับปุ๋ยซึ่งสามารถอยู่ในดินได้นานถึง ๙๐ วัน และพืชกินปุ๋ยถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์
๔. สามารถกำจัดหอยเชอรี่ และหนอนกอ ทำให้เกษตรกรลดการใช้ยาฆ่าแมลงลงได้
๕. ป้องกันปัญหาโรคพืช หยุดการเจริญเติบโตของเชื้อโรค
๖. การใส่ปุ๋ยลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่ง ทำให้ต้นทุนลดลง

ปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธาตุธรรมชาติมีประโยชน์ต่อดินและพืช คือ

๑. เป็นปุ๋ยที่มีธาตุอาหารครบถ้วน ทั้งธาตุอาหารหลัก อาหารรอง อาหารเสริม วิตามิน ฮอร์โมน กรดฮิวมิก (ฮิวมัส) เพียงพอและเหมาะสมต่อการเจริญเติบโต เสริมสร้างความแข็งแรง ให้ผลผลิตสูงขึ้น
๒. เพิ่มธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุให้ดิน เนื่องจากปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธาตุธรรมชาติประกอบด้วยธาตุอาหาร พืช และจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ต่อการย่อยสลายธาตุอาหารและตรึงไนโตรเจน ทำให้พืชสามารถดูดซึมน้ำได้สะดวก พืชเจริญเติบโต ให้ผลผลิตดี

๓. ปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธรรมชาติจะทำหน้าที่ยึดเหนี่ยวอนุภาคของดินให้จับตัวเป็นโครงสร้างที่คงทนต่อการชะล้างของน้ำ ทำให้ดินอุ้มน้ำได้ดี ร่วนซุย รากพืชชอนไชเจริญเติบโตได้ง่าย และระบายอากาศดีขึ้น

๔. ปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธรรมชาติมีจุลินทรีย์ที่สามารถควบคุมและกำจัดศัตรูพืชในดินได้

๕. เมื่อใช้ปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธาตุธรรมชาติสม่ำเสมอ พืชจะให้ผลผลิตมากขึ้น น้ำหนักข้าวดีขึ้น สามารถเก็บไว้ได้นาน เป็นที่ต้องการของตลาด

๖. ปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่ธรรมชาติเป็นปุ๋ยที่ปราศจากสารพิษเจือปน จึงไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ และพืช ช่วยรักษาสภาพดิน

ผลจากการทดลองใช้ปุ๋ยอินทรีย์ผสมแร่เพอร์ไลต์ และปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพที่ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนและเกษตรกรได้ทดลองนำไปใช้ มีดังนี้

๑. ที่ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน อ.อินทร์บุรี ปลูกต้นไม้วัวเต็มสวน ทั้งผักสวนครัว ไม้ดอกไม้ประดับ ผักเจริญเติบโตเร็ว แข็งแรง ให้ผลสมบูรณ์ ปลูกข้าวโพดก็หวานกรอบจนรับประทานดิบได้ น.ส.พ. คมชัดลึก เคยนำภาพไปลงเป็นข่าวมาแล้ว และทางชมรมฯ ได้

ถ่ายทำเป็น VCD ไว้ด้วย เชิญไปเยี่ยมชมที่ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อน อ.อินทร์บุรี ได้ตลอดเวลา มีผักให้เก็บกินได้ทุกวัน

๒. ทดลองกับนาข้าว ปรากฏว่า ต้นข้าวเจริญเติบโต ใบเขียวเข้ม กอใหญ่ ต่างจากข้าวที่ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเห็นได้ชัด เพราะปุ๋ยเคมีทำลายดินจนเกิดสภาพดินเสื่อมโทรม ดินตาย

๓. มีเกษตรกรที่ขายไม้ดอกไม้ประดับที่คลอง ๑๕ อ.องครักษ์ ถิ่นรวมพันธุ์ไม้มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ ชื่อ น.ส.น้ำค้าง จิมมาย ได้นำปุ๋ยของชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนไปทดลองใช้ ปรากฏว่าต้นไม้งามมาก ลำต้นแข็งแรง ไม่มีโรคแมลงรบกวน ส่งต้นไม้ประกวดได้รับรางวัลที่ ๑ มีใบประกาศนียบัตรรับรองจากกรมส่งเสริมการเกษตร โดยนายอำเภอองครักษ์ ประธานกรรมการเป็นผู้มอบให้

ยังมีตัวอย่างอื่นอีกมาก เอาไว้จะค่อยๆ หยอายนำมาเขียนให้อ่านคร่าวหน้า หากใครสนใจจะไปขอศึกษาดูงาน ฝึกทำปุ๋ยหมัก ทางชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนยินดีต้อนรับ และบอกสูตรการผสมให้อย่างไม่ปิดบัง ฝึกให้เป็นจนชำนาญ จะได้ช่วยกันเผยแพร่ให้เกษตรกร รู้จักทำปุ๋ยหมักใช้เอง โดยเลือกใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นให้มากที่สุด อาจจะไม่เหมือนกับของเพื่อนช่วยเพื่อนก็ได้ และถ้าพื้นที่ดินของใครไม่มีปัญหา มาก ก็ไม่จำเป็นต้องใช้แร่เพอร์ไลท์เลยก็ได้ ยิ่งดินที่อุดมสมบูรณ์ เพราะใช้ปุ๋ยอินทรีย์มานานแล้ว ก็ไม่ต้องหมักปุ๋ยใช้ให้เหนียวอีกต่อไป เพราะปุ๋ยอินทรีย์ยิ่งใช้ดินยิ่งดี แต่ปุ๋ยเคมียิ่งใช้ดินยิ่งเสื่อมโทรม

สนใจดูตัวอย่างพื้นที่และฝึกทำปุ๋ยได้ที่ คุณณรงค์ สิทธิพันธุ์ โรงผลิตปุ๋ยมหัศจรรย์เพื่อนช่วยเพื่อน อยู่ติดถนนสายเอเชียก่อนถึงทางเข้าตลาดอินทร์บุรี เล็กน้อย เดิมเป็นอยู่ช่อมรดก (คลีนีครอยนัต) โทรถาม รายละเอียดได้ที่ (๐๓๖)๕๓๓๐๖๑ หรือ ๐๑-๒๕๔๕๒๕๘

เรามาชช่วยกันสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้ดิน แล้วดินจะให้อาหารที่ดีแก่เราอย่างมากมายมหาศาล

ตัดสายป่าน

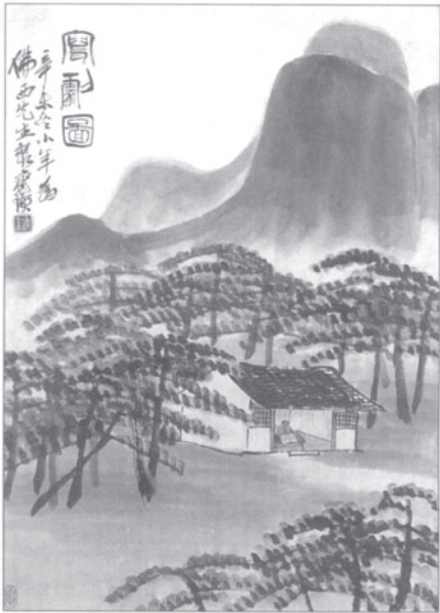
Set the kite free

• ลี เว่ย ฮวง

เรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษโดย เทเรซ่า จาง

แปลโดย อธิวัช สาทรกิจ

จากนิตยสาร Tzu Chi, Buddhism In Action, Fall 2002

อย่าเสียใจหากมิได้อยู่เคียงข้างตอนฉันจากไป
บางครั้งอบอุ่นใจที่มีเธอไม่เคยห่าง
แต่บางครั้งต้องทุกข์ใจ ต้องพรากไป ใจสลาย
มีสิ่งใดที่เธอยังค้างคาใจ หรือสิ่งใดที่อยากทำ จงทำเถิด
เพื่อว่า หากวันใดฉันเกิดต้องจากไปกะทันหัน
หากไม่บอก ทำไม่ทัน ตัวเธอนั้นอาจตรอมใจ ต้องทุกข์ใจที่สายเกิน
หากวันใดรู้ว่าฉันหมดลมหายใจ จงปล่อยยวาง และปล่อยฉันไป
ในยามนี้ขอให้เธอรับรู้ไว้ สิ่งดีที่ได้ทำให้แก่ฉัน
สิ่งดีนั้นล้วนแต่นำความปลื้มและสุขใจ ไม่เคยลืมหืม
ทั้งยามหลับและยามตื่นตลอดมา
สุดท้ายนี้ขอให้เธอจดจำไว้ เมตตากรุณา
คำสวดถอนขอพรที่ต้องการ สวดให้ฉันไปดีมีสุขเทอญ

(ค้นหาลายทางแห่งความหวัง • คริสติน ลองเอเคอร์)

ในคืนวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ซึ่งเป็นวันที่เครื่องบินของสายการบินไชน่าแอร์ไลน์ เที่ยวบินที่ซีโอ-๖๑๑ ตกที่บริเวณใกล้เกาะเป็ญงั้น ผมและเพื่อนอาสาสมัครชื่อจี้ เดินทางไปที่สำนักงานของสายการบินไชน่าแอร์ไลน์ สาขากรุงเทพฯ เพื่อปลอบขวัญบรรดาญาติพี่น้องของผู้เคราะห์ร้ายจากโศกนาฏกรรมในครั้งนั้น ขณะที่เดินไปรอบๆ สำนักงาน ผมสะดุดตา กับภาพของอาสาสมัครสองคนซึ่งกำลังปลอบโยนสตรีผู้หนึ่งอยู่ ทั้งคู่ตั้งใจฟังหญิงผู้นั้นคร่ำครวญ พร้อมกับลูบหลังลูบไหล่ปลอบใจเธออย่างอ่อนโยน

สามีของสตรีผู้นั้นเป็นหนึ่งในผู้ประสบเคราะห์กรรม เขากำลังเดินทางไปประเทศจีนเพื่อรายงานตัวเข้ารับงานใหม่ หลังจากตกงานมาเป็นเวลานาน ใครเลยจะคาดคิดว่า เขาต้องมาจบชีวิตลงในสภาพเช่นนี้

“เดือนกรกฎาคมปีที่แล้ว พ่อค้าชาวไต้หวันถูกฆาตกรรมในประเทศจีน สามีของดิฉันก็เป็นหนึ่งในนั้นด้วย” เจิน หมิง สุย อาสาสมัครซึ่งนั่งด้านขวามือของหญิงผู้สูญเสีย ได้เปิดเผยเรื่องราวอันน่าสลดใจของเธอ “ดิฉันเข้าใจดีว่าคุณรู้สึกอย่างไร”

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ผมได้เดินทางไปยังโรงงานรีไซเคิลเหล็กของหมิง สุย เมื่อไปถึงก็ทราบว่าเป็นเธออยู่ระหว่างเดินทางไปสนามบินชุงชานในกรุงเทพฯ เพื่อสวดมนต์ให้วิญญาณของผู้เสียชีวิต ซึ่งร่างของพวกเขาได้ถูกนำกลับมาจากเกาะเป็ญงั้นแล้ว หมิง สุย เดินทางกลับถึงโรงงานในหนึ่งชั่วโมงถัดมา

หลังสูญเสียสามี หมิง สุย ใช้โรงงานซึ่งรกร้างไปด้วยสายเคเบิลและวัสดุหมุนเวียนประเภทต่างๆ เช่น สเตนเลส อะลูมิเนียม อัลลอยด์และทองแดง เป็นเสมือนบ้านของเธอ เธอซื้อให้ตุ๊กตาวีศุเหล่านี้พร้อมทั้งบอกความเห็นเรื่องความสุรุ่ยสุร่ายของผู้คนในปัจจุบัน เธอเล่าว่า บางครั้งก็พบข้าวของที่เจ้าของไม่ใช้แล้วทั้ง

ขว้างอย่างไรค่าทั้งที่ยังมีสภาพดีอยู่ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อสองสามวันก่อน เธอพบหม้อหุงต้มใหม่เอี่ยมซึ่งเธอได้มอบให้อาสาสมัครชุมชนของมูลนิธิถือจ้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

หมีง สุข นำผมเข้าไปยังห้องที่เธอสามารถมองเห็นรถบรรทุกวิ่งเข้าออกโรงงานได้ตลอดเวลา และให้สัมภาษณ์ที่นั่น...

เช้ามีแดดของวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ค.ศ.๒๐๐๑ พวกหัวขโมยได้บุกรุกเข้าไปในโรงงานผลิตเครื่องเหล็กที่เมืองกวางตุ้ง ประเทศจีน ฆาตกรรมพ่อค้าชาวไต้หวัน

สองคนและคนท้องถิ่นอีกสามคน หนึ่งในเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายคือสามีของหมีง สุข

ทันทีที่ทราบข่าวร้าย สิ่งแรกที่ผุดขึ้นในใจของเธอก็คือ เรื่องราวที่เกิดขึ้นเมื่อกว่ายี่สิบปีที่แล้ว น้องชายของท่านธรรมาจารย์ เจ็ง เอียน ถูกทำร้ายถึงแก่ชีวิตโดยไม่เจตนา ท่านธรรมาจารย์ได้กล่าวกับมารดาของท่านว่า ถึงอย่างไรเราก็ไม่สามารถทำให้บุคคลอันเป็นที่รักฟื้นคืนชีพขึ้นได้ ก็ควรจะพยายามให้อภัยฆาตกรแทนที่จะอาฆาตพยาบาทหรือเคียดแค้นเขา

วันที่ทราบข่าวร้าย เธอปิดโรงงานและบินไป กวางตุ้งทันทีเพื่อชี้ศพ ท่านธรรมาจารย์ เจ็ง เอียนได้โทรศัพท์ถึงเธอและปลอบใจว่า *“อะไรที่เกิดขึ้นแล้วก็ขอให้แล้วกันไป ประสทงปล่อยวางและทำใจยอมรับอย่างเข้มแข็ง พวกเราพี่น้องจี้จะอยู่เคียงข้างประสทเสมอ”*

“ความเกลียดชังควรถูกขจัดให้สิ้นไป และไม่ก่อมันขึ้นอีกในจิตใจ” เฉิน อา เต้า ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของหมีง สุข ที่มูลนิธิจี้ก็กล่าวเตือนสติว่า หากเธอยังเอาแต่จมปลักอยู่กับความโศกเศร้าไม่เลิกราวิญญาณของสามีผู้ล่วงลับก็มีอาจจะพักผ่อนอย่างสงบสุขได้ ในเมื่อโศกนาฏกรรมนั้นได้เกิดขึ้นแล้ว ทางที่ดี

ที่สุดก็คือต้องทำใจยอมรับและปล่อยให้มันผ่านไป

เจ็ดวันหลังเกิดเหตุการณ์ร้าย หมิง สุข กับลูกคนหนึ่งของเธอ นำร่างสามีกลับได้ห้วน ทันทีที่เห็นภาพอาศาศสมัครเกือบหนึ่งร้อยคนกำลังยื่นรอที่สนามบิน เธอก็มีอาการสะกดกลั่นความรู้สึกภายในอีกต่อไป เมื่อเดินทางกลับถึงโรงงานและพบว่า เพื่อนอาสาสมัครได้ช่วยกันตั้งแท่นสำหรับพิธีศพไว้เรียบร้อยแล้ว ยิ่งทวีความตื้นตันใจของเธอจนท่วมท้นสุดจะพรรณนา

การเสียชีวิตของสามีและผู้เคราะห์ร้ายอีกสี่ราย ตกเป็นข่าวครึกโครมในหนังสือพิมพ์หน้าหนึ่งที่ได้ห้วน และก่อให้เกิดความตื่นตระหนกอย่างใหญ่หลวง เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวพันกับบุคคลหลายคน และมีเงื่อนงำสลับซับซ้อนไม่น้อย ดังนั้น หมิง สุข จึงตัดสินใจเก็บตัวเงียบ ไม่ทำตัวให้เป็นข่าว จัดงานศพอย่างเรียบง่ายที่สุด และยังได้บริจาคเงินช่วยงานทั้งหมดให้แก่มูลนิธิจี้ เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากไต้ฝุ่นทอราจิ

แขกเหรื่อที่มาร่วมงานต่างหลังน้ำตาให้การสูญเสียของเธอ ทว่า หมิง สุข กลับเป็นฝ่ายปลอบใจพวกเขาเหล่านั้นแทน เธอเตือนตนเองไม่ให้ซ้ำเติมจิตใจด้วยความทรงจำที่แสนปวดร้าว น่าจะเป็นการ

ดีกว่าหากใช้เวลาเหล่านั้นไปปรับใช้สังคม

ในระหว่างที่ให้สัมภาษณ์ ผมเห็นลูกชายคนเล็กของเธอกำลังขมก้มเขม้นกับงานในโรงงาน เขาเป็นผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ร้ายนั้นด้วย แต่โชคดีที่เขาชีวิตรอดมาได้ เพราะได้ยื่นเสียงพวกหัวขโมยขณะที่กำลังนอนหลับอยู่

“จะมีอะไรดีขึ้นหากเรายังคงอาฆาตแค้นผู้ก่อกรรม” หมิง สุข ถามลูกชายซึ่งยังคงซิงซัง โกรธแค้นไม่หาย เธอเตือนสติเขาว่า ไม่ควรเก็บกักความรู้สึกโกรธแค้นเอาไว้ในใจ เพราะรังแต่จะนำมาซึ่งความรู้สึกเป็นปรีภยต่อผู้อื่น และเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความชั่วร้ายให้หยั่งรากลึกลงในจิตใจ

เธอยังได้แสดงความเมตตาต่อผู้ต้องสงสัย เธอกล่าวกับพวกเขาว่า “เรื่องเศร้าได้เกิดขึ้นแล้ว ฉันไม่ต้องการเรียกร้องค่าชดเชยใดๆ ทั้งสิ้น หากพวกคุณก่อคดีขึ้นจริง ก็หวังเพียงว่าคุณจะสารภาพผิดอย่างบริสุทธิ์ใจ นั่นอาจจะช่วยลดหย่อนโทษลง”

แม้ว่าเหตุการณ์จะผ่านไปได้เพียงไม่ถึงหนึ่งปี และในขณะนี้ผู้ต้องสงสัยยังคงยื่นอุทธรณ์อยู่ก็ตาม แต่สิ่งที่ผมได้ยินนั้นฟังดูเหมือนว่า เธอกำลังระลึกถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นเนิ่นนานจนแทบจะลืมไปเสียแล้ว

ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมา เธอใช้เวลาไปกับการบริหารจัดการโรงงานให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น เลี้ยงดูลูกๆ รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ มากมายของมูลนิธิอ็อง จนไม่มีเวลานึกถึงการจากไปของสามี

หลังอุบัติเหตุเครื่องบินตกที่เกาะเป็ญสุ เธอไปที่สนามบินชุงชันหลายครั้ง เพื่อสวดมนต์ให้ผู้เสียชีวิตครั้งใดที่เห็นภาพหีบศพและครอบครัวของผู้ประสบเคราะห์กรรมผู้กำลังร้องไห้ฟูมฟายด้วยความโศกเศร้า เธอก็หวนนึกถึงสภาพของตนในคราวที่ต้องสูญเสียสามี

เธอนึกถึงคณาจารย์ซึ่งครั้งหนึ่งท่านธรรมาจารย์เคยสอนไว้ว่า “ผู้ที่จากไปก็คล้ายดั่งว่า พวกเขาปรารถนาจะล่องลอยไปอย่างเสรีกับสายลม แต่พวกเราผู้ยังมีลมหายใจกลับพากันยึดอยู่ดั่งที่พวกเขาให้กลับมา” ดังนั้นเธอจึงตั้งปณิธานแน่วแน่ที่จะตัดสายป่านซึ่งเหนี่ยวรั้งทั้งสองฝ่ายไว้ และเฝ้าสวดภาวนาขอพรให้ผู้ที่อยู่ตรงปลายทั้งสองจงมีแต่ความสุขสงบ

เธออยากจะฝากบอกครอบครัวของผู้เคราะห์ร้ายซึ่งยังคงเฝ้ารอคอยข่าวการค้นหาร่างไร้วิญญาณของพวกเขว่า “จงปล่อยวางไว้ให้เป็นอิสระเถิด อย่ามัวยึดติดอยู่กับการค้นหาต่อไปเลย แม้จะพบศพก็อาจจะเหลือเพียงบางส่วนของร่างกาย ซึ่งจะยิ่งทำให้ต้อง

เศร้าโศกเสียใจมากไปกว่าเดิม ทำไมคุณถึงไม่เก็บไว้ เฉพาะความทรงจำที่ดีๆ และงดงามที่มีต่อผู้ที่จากไปไว้ในหัวใจของคุณล่ะ”

เธอเชื่อว่า จะเป็นการดีและมีความหมายกว่าหากครอบครัวที่สูญเสียจะเอาเวลาของพวกเขาไปช่วยเหลือผู้อื่น แทนที่จะจมปลักอยู่กับความเศร้าโศกอย่างเปล่าประโยชน์ ตัวเธอเองได้แปรเปลี่ยนความเสียใจให้เป็นพลังซึ่งกระตุ้นให้เธอช่วยเหลือผู้อื่น เพราะเธอได้ค้นพบแล้วว่านั่นคือสิ่งที่มีประโยชน์สูงสุด

คนงานกลุ่มหนึ่งกำลังคัดแยกวัสดุประเภทต่างๆ อยู่ภายในโรงงานท่ามกลางอากาศที่ร้อนอบอ้าว ใกล้อันนั้นก็มีกระป๋องอะลูมิเนียมที่ถูกบีบอัดแล้ววางไว้เป็นกองๆ กองละร้อยกิโลกรัม หมิง สุข เล่าว่า เนื่องจากพวกเขาดำเนินธุรกิจค้ากระป๋องสำเร็จรูปให้ลูกค้าในประเทศจีน เธอและสามีจึงต้องเดินทางระหว่างไต้หวันและจีนเป็นประจำ

หลังจากจบจากมหาวิทยาลัย พวกลูกๆ ก็เริ่มมาช่วยงานของครอบครัว หมิง สุข จึงมีเวลาอุทิศตนให้มูลนิธิอ็องมากขึ้น แม้จะมีอายุถึง ๕๖ ปี แล้วก็ตามแต่เธอก็ยังกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และได้รับเลือกให้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการของมูลนิธิอ็องเมื่อปีครึ่ง

ที่ผ่านมา หมิง สุย กล่าวว่า เธอได้ค้นพบความสุขอันแท้จริงจากการทำกิจกรรมของมูลนิธิ ในอดีตเธอเคยเชื่อว่า มีเพียงทรัพย์สินเงินทองเท่านั้นที่สามารถนำมาซึ่งความสุข แต่ตอนนี้เธอรู้แล้วว่า ความสุขที่เกิดจากความมั่งคั่งร่ำรวยนั้นก็เพียงแค่ความสุขชั่วคราว หาได้ยั่งยืนอะไรไม่ นอกจากจะเข้าเรียนคัดลายมือตัวหนังสือจีน การใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้ภาษามือซึ่งมูลนิธิจัดขึ้นแล้ว เธอยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธินี้อีกด้วย หากทางโรงงานไม่ต้องการตัวเธออย่างเร่งด่วนแล้วละก็ เธอจะไม่มีวันยอมพลาดกิจกรรมของมูลนิธิเลย

เนื่องจากเธอมีความกระตือรือร้นและรอบรู้เรื่องวัสดุหมุนเวียน เธอจึงรับหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะทำงานรีไซเคิลของมูลนิธินี้อีก และเธอยังชักชวนคนงานของเธอให้เข้าร่วมโครงการรีไซเคิลของชุมชนด้วย

ลูกสะใภ้ของเธอบอกผมว่า เมื่อใดก็ตามที่หมิง สุยได้รับโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือ เธอจะวางมือจากงาน รับผิดชอบเสื้อผ้าเป็นชุดเครื่องแบบอาสาสมัครนี้อีก และหายตัวไปทันทีราวกับกลุ่มควัน

ทุกวันนี้ หมิง สุย ดำเนินชีวิตด้วยหัวใจที่อัมเิบ เวลาว่างยามค่ำคืน เธอกับลูกๆ มักจะคัดลอกคำสอน

จากหลักธรรมของพระพุทธองค์ นับแต่สามีกจากไป เธอไม่เคยเผากระดาษเงินกระดาษทองตามประเพณีนิยม แต่กลับเผากระดาษที่คัดลอกคำสอนหลักธรรมของพระพุทธองค์จำนวน ๕๐๐ ฉบับ (เพื่ออุทิศผลบุญให้แก่วิญญาณผู้ล่วงลับ) แทน

เธอบอกว่า ไม่เคยรู้สึกอ้างว้างโดดเดี่ยวเลยนับแต่สูญเสียสามี เพราะเดี๋ยวนี้เธอเป็นหนึ่งในสมาชิกของมูลนิธินี้อีก ซึ่งเป็นครอบครัวใหญ่ที่มีแต่ความอบอุ่น

เงิน อ่า เต้า ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทเปรียบหมิง สุย เผลอเช่นดอกไม้ป่าที่งดงาม และเบ่งบานอย่างอิสระโดยไม่นำพาว่าจะมีใครชื่นชมหรือไม่ คำเปรียบเปรยนี้เรียกเสียงหัวเราะจากทั้งคู่ ในขณะที่มองดูพวกเธออย่างชื่นชม ผมรู้สึกสุขใจเสมือนได้กลิ่นหอมของดอกไม้ป่าไซมาอ่อนๆ กับสายลม

trakulyang@myself.com

Pay It Forward จ่ายให้คนต่อไป

ผมพยายามอย่างหนักแล้ว แต่ก็ไม่มีอะไรดีขึ้น
 ของแม่สิ แม่ไปพูดกับยาย ทำดีกับยาย
 มันเป็นเรื่องที่ลำบาก แต่ก็ดี เพราะยายมาจากงานวันเกิดผม
 ผมคิดถึงยายมาก ทำให้ “จ่ายต่อ” ไปถึงไหนๆ ได้
 เพราะแม่ผม เพราะเธอเอาผ้าห่ม
 ของผม... ไม่รู้สิ คนอาจจะกลัวอะไรก็ได้
 นี่ถ้าหากอะไรต่างไปจากเดิม โลกคงจะเป็นที่ที่น่าอยู่
 ผมคิดว่าหากที่อะไรเปลี่ยน สำหรับคนที่ฉันนับอย่างหนึ่ง
 แม่ว่าอะไรเป็นสิ่งไม่ดี เขาก็เลยยอมแพ้
 แล้วพอเขายอม ทุกคนก็เลยยอมแพ้
 เวลาเช่นนี้ทำให้ผมเสียใจที่อะไรบางอย่าง
 มันก็ยาก คุณมองผมแล้วจะเห็นว่าไม่ได้ คุณต้องดูคนที่ให้มาขึ้น
 ดูแล้วเขาเพื่อคนที่เขา เพราะเขาว่าเขามักไม่เห็นสิ่งที่เขาต้องทำ
 เหมื่อนกับมีโอกาสให้ต่ออะไรที่ไม่ใช่ข้อดีของคุณเอง
คุณช่วยต่อมคน

แกทเวสต์ แมคเคนนี

เวลานี้ สมควรอย่างยิ่งที่จะสืบต่อกระแส “จ่ายให้คนต่อไป” ที่แพรวเวอร์แมคเคนนีย์ สร้างไว้ในหนังเรื่อง **Pay It Forward**

แพรวเวอร์ แมคเคนนีย์ เป็นเด็กชายอายุ ๑๒ ปี แม่ทำงานในร้านอาหาร กลับบ้านดึกตื่นก่อนกินและตื่นสาย แพรวเวอร์จึงต้องดูแลตัวเอง ในตอนต้นเรื่องไม่ได้กล่าวถึงพ่อของแพรวเวอร์

วันแรกของการเรียนเกรด ๗ (ปีสุดท้ายในระดับประถม) แพรวเวอร์ได้ช่วยเพื่อนคนหนึ่งไม่ให้ถูกนักเรียนที่โตกว่ารังแก แสดงให้เห็นว่าเขามีจิตใจที่จะช่วยเหลือคนอื่นอยู่แล้ว ยังมีครูสังคมนศึกษา ที่ชื่อ ซิมโมนีท แพรวเวอร์จึงพัฒนาจิตสำนึกที่จะช่วยคนอื่นยิ่งขึ้นอีก

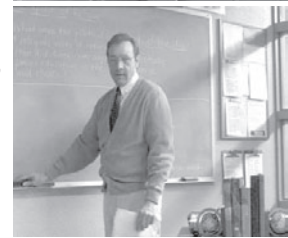
ในชั่วโมงแรก ครูซิมโมนีทถามนักเรียนว่า โลกมีความหมายอย่างไรต่อ นักเรียน และโลกคาดหวังอะไรจากนักเรียน

เป็นคำถามที่ยากมากสำหรับนักเรียนประถม เด็กๆ ตอบได้ไม่ดีนัก แต่ท่านผู้อ่านดอกหญ้าคงตอบได้ชัดเจน และคงตอบได้ยาวขนาดเป็นความเรียง สำหรับคำถามต่อไปที่ครูซิมโมนีทถามไม่ได้ตั้งใจถามให้นักเรียนตอบ แต่พูดเพื่อให้คิดว่า “ถ้าเธอโตขึ้น แล้วโลกทำให้เธอผิดหวัง ไม่ได้เป็นอย่างที่เธอคิด เธอจะอย่างไร”

การบ้านสำหรับชั่วโมงแรกของการเรียนคือ *Think of an idea to change the world and put it into action* เป็นการบ้านที่ทำทายและสร้างสรรค์มาก ครูให้เด็ก ๆ คิดหาวิธีที่จะเปลี่ยนแปลงโลก และที่สำคัญคือต้องนำความคิดนั้นไปปฏิบัติด้วย (นี่แหละเป้าหมายปลายทางของการศึกษา)

เด็ก ๆ บอกว่า ยาก ไม่มีคนช่วยแปลก และบ้า ครูก็เลยแนะนำให้คิดถึงคำว่า possible แล้วก็ถามว่า *ความเป็นไปได้ อยู่ที่ไหน*

แพรวเวอร์ ลูกศิษย์ตัวน้อยถามครูว่า ครูทำอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงโลก (ถ้าเป็นครูไทย จะคิดว่าเด็กขยันหรือเปล่า) ครูบอกว่า ครูมาตรงเวลา แล้วก็สอนพวกเขา

แพรวเวอร์ทำการบ้านชิ้นนี้ด้วยการช่วยเจอร์รี่ ชายจรจัดคนหนึ่ง พาเขามากินอาหารที่บ้าน และสละเงินออมของตัวเองให้

พอมีเงิน ก็ไปซื้อเสื้อผ้าใส่สำหรับไปสมัครงาน เจอร์รี่ก็เลยมีงานทำ วันหนึ่งเขาแอบมาซ่อมรถที่บ้านของแพรวเวอร์ แม่มาเจอเข้า เขาก็เลยเล่าเรื่องที่แพรวเวอร์ช่วยเขา แล้วเขาก็อยากจะช่วยซ่อมรถให้ แพรวเวอร์ขอให้ตอบแทนด้วยการช่วยคนอื่นต่อไป ๓ คน

แม้สังเกตเห็นรอยฉีดยาที่แขน จึงทักว่าจะเลิกยาเสพติดได้หรือ เขาเชื่อมั่นว่า เลิกได้ แต่แล้วเขาก็กลับไปเสพยาอีก แพรวเวอร์ซัดชื่อเจอร์รี่ออกจากแผนการเปลี่ยนแปลงโลก

แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะเปลี่ยนเจอร์รี่ไม่ได้เสียทีเดียว วันหนึ่งขณะที่เดินข้ามสะพาน เจอร์รี่กำลังคิดว่าจะไปหาญาติที่ไหนมาเสพ มีผู้หญิงคนหนึ่งกำลังจะกระโดดน้ำตาย เขาตรงเข้าไปช่วยเธอ พุดโน้มน้ำวให้เธอเปลี่ยนใจ บอกเธอว่า เขาก็ลำบากเหมือนกัน ขอให้เธอช่วย (คนเราถ้าคิดถึงคนอื่นบ้าง ความทุกข์ของตัวเองก็เบาบางลง)

คนต่อไปที่แพรวเวอร์จะช่วย คือ ครูซิมโมนีท ครูมีรอยแผลเป็นเต็มหน้า แพรวเวอร์ไม่ได้รับคำตอบจากครูว่าเป็นอะไร แผนการของแพรวเวอร์ก็คือชักนำให้ครูมาสนิทสนมกับแม่ แต่ก็ต้องผิดหวัง

เพราะพ่อกลับมา สัญญากับแม่ว่าจะเลิกดื่มเหล้า แม่ก็เหมือนผู้หญิงทุกคน ให้ออกาสเหมือนแม่ของครูซิมโมนีท สามีเมา ทำร้ายลูกเมีย ซิมโมนีทออกจากบ้านตอนอายุ ๑๓ ปีต่อมา เขากลับไปหาแม่ จะรับแม่ไปอยู่ด้วย พ่อโกรธมาก ตีท้ายทอยลูกหมดสติ ราวน้ำมัน แล้วจุดไฟเผาลูก เป็นเหตุให้ครูซิมโมนีทมีแผลเป็นเต็มตัว และไม่มีวันที่จะลืมสายตาสะใจของพ่อที่ซิมโมนีทได้สติ ตื่นขึ้นมาเห็นก่อนลูกเผาทั้งเป็น

ด้วยประสบการณ์ชีวิตที่โหดร้าย ครูจึงโกรธแม่ของแตรเวอร์มากที่ยอมรับสามีเข้าบ้าน เพราะครูไม่เชื่อว่าเขาจะไม่ตีแตรเวอร์

แล้ววันหนึ่ง พ่อของแตรเวอร์ก็แสดงธาตุแท้ให้แม่รู้ว่าพลาดไปที่รับเขาเข้าบ้าน แม่จึงตัดสินใจขอ (กึ่งไล่) ให้พ่อออกจากบ้านไป

แตรเวอร์ขอร้องครูซิมโมนีทให้ช่วยแม่ เพราะแม่พลาดไปแล้วและคิดว่าครูคงไม่ให้อภัย ครูบอกว่า เป็นเรื่องยาก แตรเวอร์บอกว่า เพราะเป็นเรื่องยาก ครูถึงต้องทำ *“เพื่อการบ้านของผม เพื่อผม”* ฉากนี้เป็นฉากที่น่าประทับใจมาก เพราะแสดงถึงความสัมพันธ์ทางใจระหว่างครูกับศิษย์ ครูอยากจะช่วยลูกศิษย์

แต่ลูกศิษย์ขอสิ่งที่ทำได้ยากเหลือเกิน ลูกศิษย์ก็รักครูมาก เมื่อครูแสดงอาการให้รู้ว่าคำขอร้องไม่เป็นผล ก็เลยผิดหวัง ถึงกับหลังน้ำตา ครูก็ได้แต่บอกว่า *ครูจะรักเธอตลอดไป*

ก่อนจะเสียชีวิต มีนักข่าวมาสัมภาษณ์แพรวเวอร์ ออกรายการโทรทัศน์ เพราะกระแส Pay It Forward หรือ “จ่ายให้คนต่อไป” แพร่ไปในหลายรัฐของสหรัฐอเมริกา แพรวเวอร์คิดว่าเป็นผลงานของแม่ เพราะแม่ช่วยยาย แล้วยายก็ช่วยคนอื่นต่อไป คนที่ยายช่วยก็ช่วยคนอื่นต่อไปอีกคนละ ๓ แพรวเวอร์ไม่รู้ว่ายอร์รีมีส่วนในการแพร่กระแสนี้ด้วย ที่สำคัญ แม่ก็ได้รับอิทธิพลความคิดจากแพรวเวอร์นั่นเอง

- เสร็จมาอยู่ที่นี่
- ก็ใช่ แพร...

ถ้อยคำของแพรวเวอร์ที่พูดในโทรทัศน์ เป็นความจริงที่ปฏิเสธไม่ได้จริง ๆ และสำหรับคนที่ยอมแพ้มันไปแล้ว ถ้อยคำนี้ช่างบาดใจนัก
“ผมคิดว่ายากที่จะเปลี่ยน สำหรับคนที่ชินกับอย่างหนึ่ง แม้ว่าจะเป็นสิ่งไม่ดี เขาก็เลยยอมแพ้มัน แล้วพอเขายอม ทุกคนก็เลยพ่ายแพ้”

เด็กที่แสดงเป็นแพรวเวอร์แสดงได้ดีมาก ด้วยสีหน้าของเด็กช่างคิด คำพูดฉลาดฉลาดฉลาด จิตใจดี พุดแบบชาวพุทธ ก็ต้องว่าเป็นเด็กมีบุญ มีครูดี ชี้แนะให้รู้จักคิดสร้างสรรค์ ทำประโยชน์แก่สังคม มีแม่ที่รัก เอาใจใส่ห่วงใย นำเสียตาย เด็กดี ๆ แต่อายุสั้น

แตรเวอร์ เสียชีวิตเพราะ
เข้าไปช่วยเพื่อนที่ถูกกรุมทำร้าย ช่วย
เพื่อนได้ แต่ตนเองถูกแทง

ผู้คนจากทุกสารทิศถือโคมไฟ
มาเคารพศพแตรเวอร์

ดูหนังเรื่องนี้แล้ว ไม่อยากให้เป็น
แค่หนัง อยากชวนท่านผู้อ่าน
Think of an idea to change the
world and put it into action

ความคิดที่ดีและการลงมือทำ เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นทั้งสองอย่าง
สำหรับการเปลี่ยนแปลงโลก ถึงความคิดจะวิเศษเพียงใด ถ้าไม่ปฏิบัติก็
ไม่เป็นผลแน่นอน ทำนองเดียวกัน ลงแรงหนักหน้อยเพียงใดก็สูญเปล่า
ได้ถ้าทำโดยไม่พิจารณาตริตrong ดีไม่ดี กลับสร้างความเสียหายเสียอีก

แม้ว่าการเปลี่ยนความเคยชินจะเป็นเรื่องยากทั้งที่เป็นความเคยชิน
ที่ไม่ดี เราก็มักจะยอมแพ้ ปล่อยตัวเองให้จมปลักอยู่กับความบกพร่อง
เลวร้ายในตน เราจึงไม่พ้นโทษอยู่เช่นนี้

ใครเริ่มคิดและปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงโลก ยกมือขึ้น

បំណងដឹកនាំដោយអង្គការ : ១២ ខែស(៧) មែនស៊ែរ - 台灣
រចនាសម្ព័ន្ធនៃ ៧ - ១៤ មេសា ២០១៥

ក្រុម ៣.១. (៣០ន ៤)

✈️ วันจันทร์ที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๕.....ฉ้อฉลที่ยิ่งใหญ่ เติงจ้งหะ “นะโม อมิตตาพุทธ” (南無 阿彌陀佛)

ตีสี่ครึ่งตื่นไปร่วมทำวัตรกับภิกษุณี ไม่มีใครหลับเลย เพราะเป็นการเดินจ้งหะพร้อมการภาวนา “นะโม อมิตตาพุทธ” เดินๆ ไปก็เริ่มเร็วขึ้นคล้ายการ Jogging แล้วกลับมาเดินช้าลงแบบเดินจงกรม ใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

อาหารเข้ามืบทสวดมนต์ก่อนรับประทาน เป็นการสรรเสริญคุณพระพุทเจ้า พระโพธิสัตว์ทั้งหลาย ขณะที่พิจารณารับประทานอาหาร ถวายข้าวพระพุทเจ้า ทางมหายาน เชื่อว่ามี ๓ กาย กายพุทฐ ธรรมกาย กายเนรมิต (นิรนาม การแปลงร่างในรูปต่าง ๆ เพื่อโปรดสัตว์) ศากยมนุเป็นองค์แปลงร่างพระพุทเจ้าองค์จริงใหญ่มาก ขนาดตาเท่าพระอาทิตย์ แปลงร่างไปโลกอื่น ๆ ที่หาประมาณมิได้พันร้อยล้าน แคนสุขาวดีมีพระพุทเจ้าชื่อ อามิตถอพอ ทุกอย่างเป็นทอง ที่นั่นเป็นทองทั้งหมด มีแต่เสียงธรรมะ นกร้อง ลมพัด เป็นธรรมะ เป็นแดนที่มีความสุขสูงสุด ผู้ที่เกิดที่นี่จะเกิดจากคอกบัว ต่อไปจะเกิดเป็นพระพุทเจ้าในอนาคต จะมีพระศรีอริยะเมตไตรยมาเกิดเป็นพระพุทเจ้าองค์ต่อไป

ด้าจ้อปุเสี่ยกู่ซ่า ต้งจ้งโพธิสัตว์ มีปณิธานแรงกล้ายิ่งใหญ่ ที่จะขอโปรดสัตว์ในนรกทุกขุมจนหมดจึงจะบรรลุเป็นพระพุทเจ้า

หลังรับประทานอาหาร ให้พิจารณาว่า ผู้ให้ทาน จะมีความสุข เมื่อรับประทานข้าวเสร็จควรจะนึกถึง สัตว์โลก การรับประทานข้าวจึงเป็นไปเพื่อไปช่วยโปรดสรรพสัตว์

✈️ ห้องบำเพ็ญเพียร

เจ้าอาวาสพาไปเยี่ยมชม ภาณูถูปหนึ่งซึ่งกำลังบำเพ็ญเพียร ฝึกปฏิบัติเข้มอยู่ในห้องทั้งวันทั้งคืน ๕๐ วันโดยไม่นั่ง ไม่เอน พัก ถ้า เมื่อยก็ยืนห้อยแขนบนเชือก ถ้าง่วง ก็กระที่บเท้าแรง ๆ ตะโกนเสียง

สวดมนต์ ฟันห้องปูด้วยพรมกันเท้าบาดเจ็บและเป็นการนวดเท้า นวดเส้นประสาท เชื่อว่าการเดิน วิ่ง ร้อง “อมิตตาพุทธ” จะช่วยระบายพิษ จิตใจสงบง่าย ร่างกายปล่อยตามสบาย ใช้การเดินทางปรมาณ อาจารย์ได้สอน สืบต่อกันมาว่าระหว่างปฏิบัติสมาธิ ต้องพิจารณาว่าเรากำลังสวดอะไร ใครกำลังสวด เปรียบคล้ายกับจิตผูกพัน ระหว่างแม่-ลูก ดังนั้นเมื่อต้องการไปแดนสุขาวดี การบริกรรม “อามิตถอฟ” (อมิตตาพุทธ) ก็เหมือนลูกร้องหาแม่ ส่งกระแสจิตถึงแม่ แม่คือพุทธะบนแดนสุขาวดีที่รับรู้ถึงสัมผัสได้ก็จะมาช่วย การปฏิบัติธรรมจึงต้องตั้งใจ ตั้งปณิธาน พุทธฝ่ายมหานิกาย ไม่มีจิตใจทำร้ายสัตว์ มีแต่จิตโปรดสัตว์ ดั่งนิทานเช่นเรื่องสาวกำลังจะจมน้ำ พระมีจิตตั้งใจช่วยขึ้นจากน้ำ การสัมผัสหญิงสาวก็ไม่ผิดศีล ศีลยังบริสุทธิ์ ดั่งนั้นอยู่ที่ว่าจิตคิดอย่างไร ไม่ได้อยู่ที่ รูปแบบภายนอก เมื่อมีจิตเป็นพุทธะชั่วคราว ปฏิบัติไปนาน ๆ จิตจะเป็นพุทธะถาวร พระพุทธเจ้าท่านพูดถึงความ เสมอภาค ทุกคนมีโอกาสเป็นพุทธะ ขึ้นอยู่กับว่าเติบโตภายใต้การอบรมเลี้ยงดูอย่างไร ที่พวกเราได้มาพบมาเจอกัน เนื่องจากชาติก่อนเคยมีความสัมพันธ์ เมื่อมีโอกาสมาวัด ได้สังเกตการปฏิบัติ ได้ฝึกปฏิบัติ อย่าโลกกับความสุข ฉาบฉวยแบบโลก ๆ ความมุ่งไปสู่ความสุขลึก ๆ เป็นพระพุทธเจ้า เดินสวด อามิตถอฟ รู้ตัว มีตัวรู้ รับรู้การเคลื่อนไหว ภายเคลื่อนไหวสงบ ความเชื่อที่นี้ ถ้าตั้งใจเกิดแดนสุขาวดี ท่องอมิตตาพุทธเป็นพลังสมัครใจ เสริมพลังไปได้เร็ว ความเพียรต่างรูปแบบ ไม่ว่าแบบใดต้องมานะทำต่อเนื่องจึงจะบรรลุผล การปฏิบัติธรรมไม่ต้องแบ่งแยก คิดว่า เราเป็นหญิงเป็นชาย เจ้าอาวาสตั้งเป้าฝึกทายาทไว้ ๑๒๐ รูป ฝึกเอาชนะธรรมชาติ นั่งหลับ ไม่นอนหลับ

ที่สงกรานต์ให้ข้อคิดเสริมว่า ให้พิจารณาว่าทุกคนเป็นว่าที่พระพุทธเจ้าก็จะไม่โกรธ ไม่ถือสา คุณสุริย์บอกกับตนเองว่าการฝึกปฏิบัติที่นี้เป็นวิธีการบำเพ็ญขันติบารมี การศึกษาเรียนรู้หลายๆ แนวสอน แล้วปรับให้สมดุลใช้กับตนเอง

✈️ องค์กรณฉี่ที่ยิ่งใหญ่ (慈濟)

ออกจากวัดเดินทางกลับมา Hualien City (เมืองฮวาเหลียน - 花蓮) ที่เราผ่านไปแล้วเมื่อคืนนี้ วันนี้ทั้งวันเป้าหมายอยู่ที่องค์กรณฉี่ ซึ่งอาจารย์หญิง (อ.รัศมี) และคุณหมอวีระพงษ์ ทีมได้หวั่น ๒ ประทับใจมาก บอกว่ารายการนี้ห้ามพลาด พวกเรามาถึงเข้ากินไปก่อนเวลานัด ภิกษุณีท่านใช้ทุกวินาทีให้มีค่าโดยพาเราไปดูร้านแกะสลักหิน เจ้าของร้านยังไม่ได้เปิดประตู แต่เดชะบุญมีคนแถวนั้นช่วยติดต่อให้ เลยเป็นบุญตาแถมในเช้าวัน

คำว่าฉื่อจี้ มีความหมายว่า สงเคราะห์ด้วยเมตตา (ฉื่อ = เมตตา จี้ = สงเคราะห์) ก่อตั้งโดยภิกษุณีเจิ้งเอี้ยน (แปลว่า รับประทานอย่างเข้มงวด) เนื่องจากทางภาคตะวันออก เจริญภัยพิบัติ แผ่นดินไหวตลอด ท่านจึงตั้งองค์กรช่วยเหลือ ผู้ทุกข์ยากจนได้รับความเคารพนับถือ เป็นเจ้าแม่กวนอิมที่มีชีวิตของชาวไต้หวัน

ทีเดียว ท่านเป็นลูกศิษย์อาจารย์อันซุ่นและได้จดจำคำสอน “จงปฏิบัติเพื่อพุทธศาสนา เพื่อเวไนยสัตว์ทั้งมวลในทุก ๆ ขณะ”

โรงพยาบาลถืจี้ (Tzu Chi General Hospital) เปิดให้บริการมา ๑๖ ปีแล้ว ด้วยความเชื่อว่า “ทุกนาทีมีค่า ช่วยผู้ทุกข์ ผู้ป่วย” สวมกับสัญลักษณ์ของโรงพยาบาลที่เป็นรูป “เรือ” ในความหมายเดียวกับ “นาวาบุญนิยม” ของชาวอโศก

โรงพยาบาลถืจี้จึงมีอาสาสมัครกว่า ๑,๕๐๐ คนให้ความช่วยเหลือในแผนกต่าง ๆ ควบคู่ไปกับเจ้าหน้าที่ โดยใช้เสื่ออ็อกก็เป็นเครื่องบ่งชี้ โรงพยาบาลได้ริเริ่มและก่อตั้งคลังเก็บรวบรวมข้อมูล

เกี่ยวกับไขกระดูกที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย และเป็นคลังไขกระดูกใหญ่อันดับ ๓ ของโลก

โรงพยาบาลได้รับการออกแบบวางผังสัดส่วนต่าง ๆ รวมถึงการตกแต่งที่สะท้อนถึงความใส่ใจ คิดถึงจิตใจผู้ป่วยที่เข้ามาบริการรักษา รู้สึกผ่อนคลาย สภาพโดยทั่วไปสะอาดมาก อากาศถ่ายเทดี การปฏิบัติงานแบ่งออกเป็นแผนกต่างๆ เช่น แผนกดูแลเด็กที่มีปัญหา พร้อมทั้งเป็นศูนย์ศึกษาวิจัย ห้องดูแลผู้สูงอายุประเภทไปเช้า-กลับเย็น นโยบายการบริหารงานจะคำนึงถึงสภาพจิตใจเป็นสำคัญ เช่น ในแผนกผู้ป่วยมะเร็งจะแบ่งห้องเป็นสัดส่วนสำหรับให้ผู้ป่วยได้โทรศัพท์พูดคุยกับญาติพี่น้องตามลำพัง จัดห้องพักไว้สำหรับญาติที่มาจากแดนไกลที่มาเยี่ยมผู้ป่วยเป็นครั้งคราว จัดให้มีห้องประกอบพิธีกรรมทางศาสนาทั้งศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ในห้องผู้ป่วยแต่ละห้องจะไม่มีประตูปิด-เปิด เข้า-ออก แต่จะใช้ผ้า màn แทนเพื่อไม่ให้ผู้ป่วยรู้สึกว่าถูกปิดกั้น มีห้องอาบน้ำทำความสะอาด ด้วยอ่างอาบน้ำธรรมชาติ ห้อง Aromatherapy นวดด้วยน้ำมันหอมให้ร่างกายผ่อนคลาย

ท้ายที่สุดสำหรับผู้ป่วยที่อยู่ในวาระ
สุดท้ายใกล้จะสิ้นลมปรมาณ จะมีห้องที่มีรูปพระ
จัดไว้รำลึกถึงแดนสุขาวดีในส่วนของผู้ป่วยที่
นับถือพุทธศาสนา และรูปพระแม่มารีและ
พระเยซูในผู้ป่วยที่นับถือคริสต์ศาสนา โดยอาศัย

การปิด-เปิดผ้าม่านตามศาสนาที่ผู้ป่วยนับถือ และเมื่อหมดลมหายใจก็จะมีพิธีกรรมทางศาสนาตามความนับถือ
ของผู้วายชนม์

บริเวณสิ่งแวดล้อมด้านนอกจัดเป็นสวนดอกไม้อยู่บนอาคาร
ทางขึ้น-ลงบันไดมีป้ายไฟบงบอกให้ทราบว่า ขณะนี้เรากำลังอยู่ที่ชั้นใด
พร้อมมีลูกศรชี้ทางขึ้น-ลง

ในขณะที่คณะของเราเยี่ยมชมสถานที่อยู่นั้นมีเจ้าหน้าที่จาก
สถานีโทรทัศน์ท้องถิ่นมาถ่ายภาพและสัมภาษณ์ความรู้สึกของคณะคนไทย
ที่มาดูงานในโรงพยาบาลนี้และจะนำไปออกอากาศด้วย ซึ่งน้ำตาก็ได้
ทำหน้าที่เป็นโฆษกประจำทีมตามระเบียบ ระหว่างทางมีป้ายติดคำขวัญ
ที่เป็นข้อคิดว่า “ไม่มีอุปสรรคใดที่จะขวางกั้นจิตที่เมตตา”

✈ มหาวิทยาลัยฉือจี้

จากมูลนิธิข้ามสนามหญ้าที่
เจียวจี้ แวะถ่ายรูปกับรูปปั้นที่แสดง
เจตนารมณ์ของฉือจี้ ตรงไปยังมหาวิทยาลัย Tzu Chi University ทางเข้า
ห้องโถงมีภาพสัญลักษณ์ ความหมาย ความเมตตากรุณา ความเห็นอกเห็นใจ

(compassion joy) และการให้ (giving) ผู้พหุขมิให้ข้อมูลว่า จุดเริ่มต้นของมหาวิทยาลัยเริ่มจากตั้งโรงเรียนแพทย์ ในปี ค.ศ.๑๙๖๖ ซึ่งในอดีตพื้นที่ทางตะวันออกของเกาะ ด้านการแพทย์ยังล้ำสมัย ขาดหมอ และในปี ค.ศ. ๑๙๕๔ จึงเกิดมหาวิทยาลัยขึ้น โดยเปิดคณะพยาบาล เทคนิคการแพทย์ และทันตแพทย์เพิ่มขึ้น

ภาพยนตร์ที่เขานำ

มาฉายในห้องประชุมไม้ไผ่ประวัติหรือการแสดงผลงานของมหาวิทยาลัย แต่เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่าง “อาจารย์” (ผู้อุทิศร่างกาย) กับ “นักศึกษา” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงมิติทางจิตวิญญาณที่มหาวิทยาลัยเพียรสร้างและพัฒนาให้นักศึกษาของเขา ดังนั้นนักศึกษาแพทย์ซึ่งจบปีละประมาณ ๕๐ คน จึงไม่ถูกผูกมัดว่าจบแล้วต้องทำงานที่นี้อย่างเดียว

จากนั้นนำชมห้องเรียนวิชาพื้นฐานที่นักศึกษาแพทย์ต้องผ่าน เพื่อฝึกพลังสมาธิและพัฒนาการทางจิต เช่น การคัดลายมือ ยกเก้าอี้ไม่ให้มีเสียง เรียนจัดดอกไม้ ถือเป็น การปูพื้นฐานสู่การเป็นแพทย์ที่มีปณิธานยิ่งใหญ่ มีจิตใจเข้มแข็ง แต่ละเอียดอ่อนทางอารมณ์

✈️ อาหารกลางวันในโรงพยาบาล

กลางวันได้เชิญให้ไปใช้บริการในห้องอาหารโรงพยาบาล ซึ่งจัดไว้เป็นสวัสดิการของเจ้าหน้าที่และนักศึกษาแพทย์ พยาบาลของโรงพยาบาล มีข้อนำสังเกต คือ ทุกคนต้องเสียสตางค์แม้แต่อาสาสมัครที่ทำหน้าที่เป็นไกด์ให้เรา ทุกคนพร้อมที่จะเสียสละจริงๆ แต่สำหรับพวกเราเขายินดีเจี้ยเยียน พวกเราอมรับด้วยความขอบคุณ แต่ก็ขอบริจาคบำรุงครัวเช่นกัน

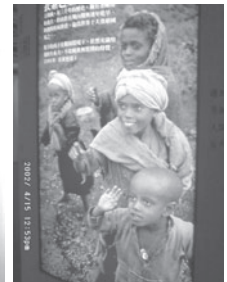

วัฒนธรรมของที่นี่ ทุกคนจะนำภาชนะและอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารมากันเอง เมื่อรับประทานอาหารเรียบร้อยแล้ว ก็จะนำไปล้างเก็บเอง ไม่เป็นภาระให้แก่ส่วนกลาง สมาชิกในกลุ่มของเราบางคนมีความเห็นว่า การดูงานคราวหน้า น่าจะมีการเตรียมอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารมาเอง เนื่องจากไปที่ภัตตาคารหรือร้านอาหารใดๆ ก็ตาม ต้องไปเปลืองจานและโฟมใส่อาหารตลอดจนตะเกียบไม้ทิ้งไปครั้งละมากหลาย (หากไม่ติดขัดเรื่องความสะดวกในการพกพาติดตัวไปทุกหนทุกแห่ง ก็เป็นข้อเสนอที่น่าสนใจมากทีเดียว)

✈️ มุลนิธิฉือจี้

หลังจากอิมท้องถิ่นแล้ว ก็เดินทางไปยังพิพิธภัณฑ์มูลนิธิฉือจี้ การกิจหลักของมูลนิธิมี ๘ ประการ คือ งานการกุศล การรักษาพยาบาล การศึกษา วัฒนธรรม งานบรรเทาทุกข์ระหว่างประเทศ การบริจาคไปกระดูก งานอาสาสมัครชุมชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตัวอาคารมี ๕ ชั้น จัดตกแต่งแบ่งเป็นห้องนิทรรศการหลายสิบห้อง เริ่มตั้งแต่ประวัติของท่านภิกษุณีเจิ้งเหยียน ตั้งแต่เด็กๆ การออกบวช จนถึงกิจกรรมการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ทุกข์ยาก ผู้ประสบภัยพิบัติแผ่นดินไหว เครื่องบินตก อุบัติภัยต่าง ๆ

ปัจจุบันท่านภิกษุณีเจิ้งเหยียน อายุ ๖๕ ปี มูลนิธินี้ได้ขยายความช่วยเหลือไปประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกกว่า ๓๐ สาขา ในประเทศไทยมีสาขาอยู่จังหวัดเชียงราย ในกรุงเทพฯ ที่ทำการมูลนิธิเมตตาสงเคราะห์ (ฉือจี้) ตั้งอยู่ที่

๓๒๒/๔๒๔ ซอยอยู่เจริญ ข้างสถานทูตจีน ถ.รัชดาภิเษก เขตดินแดง ห้วยขวาง โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๒-๑๘๘๘ ชั้นบนมีห้องจำหน่ายของที่ระลึกที่ดูประณีต ส่วนใหญ่เป็นของใช้ประจำตัวของอาสาสมัคร เช่น เสื้อ กระเป๋าหลากหลายแบบ ร่ม ตะเกียบ แก้วน้ำ ฯลฯ

เมื่อขึ้นไปชั้นบนสุดยังอยู่ในระหว่างการตกแต่งภายใน เป็นหอประชุมขนาดมโหฬาร เก้าอี้ ๑,๐๐๐ ที่นั่ง เก้าอี้ได้รับการออกแบบออกแบบประสงค์ที่สามารถใช้นั่งประชุมใช้คุกเข้าสวดมนต์ในพิธีกรรมได้ ภาพผนังเวทีห้องประชุมเป็นภาพพระเมตตาโลก ทำด้วยกระเบื้องโมเสสขนาด ๑ x ๑ ตารางเซนติเมตร ผลิตในประเทศจีน จำนวน ๔ ล้านชิ้นที่ช่างนำมาแปะอย่างใจเย็น บานประตูหอประชุมเป็นไม้สนหอม แกะสลักได้งามตาเช่นกัน

ความยิ่งใหญ่เหล่านี้สะท้อนถึงศรัทธาที่ประชาชนมีต่อท่านภิกษุณี ซึ่งได้รับคำบอกเล่าว่า ในกาลข้างหน้าไม่แน่ว่าจะมีผู้มีบารมีพอที่จะสืบทอดเจตนารมณ์ของท่านต่อไปได้หรือไม่

วัดฉือจี

ไม่น่าเชื่อว่าภาพลักษณ์ของมูลนิธิ โรงพยาบาล และมหาวิทยาลัยฉือจีที่ยิ่งใหญ่นั้น ตรงกันข้ามกับวัดฉือจีที่เป็นที่พำนักของท่านภิกษุณีผู้นำ ที่เราได้มาเยือนด้วยความทึ่ง เพราะเป็นสถานที่เล็กๆ ที่เรียบง่าย ร่มเย็น

สาธุชนที่อยู่ประจำดำรงชีพของคนด้วยการปลูกผัก ไม้แป๋งถั่ว ทำตุ๊กตาเทียนไข ฯลฯ ตามหลักการที่ยึดมั่นว่า “วันไหนไม่ทำงาน วันนั้นไม่กิน” ก่อนจากมีโอกาสนักศึกษาศาสนาสมัครที่มาทำงานวัดแบบเข้าไปเย็นกลับ ทำให้รู้ว่าที่นี้ไม่ได้มีชุมชนคนวัดและคนข้างวัดแบบชาวอโศก

ถ้าคืนนี้เดินทางต่อ ไปนอนพักค้างที่มูลนิธิตรงข้ามวัดฉานกวงซื่อ ซึ่งดูแลเด็กพิการและเด็กที่ไร้ที่พึ่งพิงเรามาถึงดึกมากด้วยความเกรงใจแม่บ้านและเด็กที่ต้องมาเปิดห้องต้อนรับ ที่พักเป็นตึกใหญ่แต่กันเป็นห้องเล็กๆ สำหรับเด็กๆ ดูเหมือนตึกร้างมากกว่า ต้องกวาดถูใหม่ พวกเราทีมหญิงนอนเบียดกัน ๓ เตียง ไม่มีใครอยากแยกไปนอนห้องอื่น ด้วยมันดูเว้งว้างวังเวงชอบกล

วันอังคารที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๕.....กลับคืนไทเป

อาหารเข้ากับเด็กที่มีปัญหาทางสมอง

ตื่นเช้าของลงมาใส่รถ เพิ่งได้เห็นเด็กๆ หลายคน ทราบว่าบางคนอาศัยอยู่กับพ่อแม่ในชุมชนข้างวัด แต่มาทำกิจกรรมในวัด ตอนเช้าเด็กต้องสวดมนต์ทำวัตรเช้าและทานอาหารเช้าที่นี้ น้ำดื่มลงมาสอนซึ่งให้ห้องๆ หนูๆ ไปผจญภัยถ่ายรูปในวัด ตัวมังกรเลื้อยบนกำแพงวัดสะท้อนแสงอาทิตย์ยามเช้างดงามมาก

แม้จะดูเป็นมูลนิธิจีนๆ ของวัด แต่พี่เลี้ยงที่นี่ดูมีน้ำใจกับพวกเรามาก ทำอาหารอย่างดี รสชาติอร่อย จนพวกเราอายุเด็กๆ มากที่พวกเขาเมื่อกับข้าวเพียงอย่างเดียว คือ ข้าวต้มไข่เจียวหอมใหญ่ แววดาที่มักหันกลับมาดูพวกเราต้อนรับ ทำเอาบางคนตื่นตันเอาดี๊ๆ พวกเราแบ่งปันขนม ผลไม้ ที่ตุ่นมาตลอดทางให้แก่เด็กๆ พร้อมด้วยเงินบริจาคอีก ๓,๐๐๐ NT ที่มอบให้ด้วยความปิติ

✈️ ผลิตภัณฑ์ผลไม้หมีเจียน

รถเดินทางกลับไปทางอีหลาน (Elan Country - 宜蘭) แวะโรงงานแปรรูปผลไม้ (ส้มก๊กหรือคัมควอท) หมักน้ำผึ้ง ซึ่งถือว่าเป็น Orange Country เพราะเป็นแหล่งปลูกส้มก๊กแห่งเดียวของไต้หวัน (Home of Kumquat) ตามตำนานเล่าว่า มีการพบว่าส้มตกลงในรังผึ้งแล้วไม่เน่าจึงดองส้มนี้ด้วยน้ำผึ้งเพื่อให้คนรักนำติดตัวเดินทางไกลเหมือน Sweet Farewell ในนิทานเรื่อง Butterfly lover เป็นที่มาของการถนอมอาหารด้วยน้ำผึ้งที่มีชื่อเสียง ส้มก๊ก (Kumquat) สีทอง ผลเล็กคล้ายมะปร่าง มีรสเปรี้ยว สรรพคุณระงับอาการไอ ช่วยย่อยอาหาร ผลิตน้ำลาย ลดความอ้วน ลดกลิ่นบูหรี ช่วยให้อ่อนเยาว์ ผิวดีและต้นตัว ทำให้เสียงดี

นอกจากห้องบรรยาย พวกเราก็ได้รับเชิญให้ชิมโนนชิมนี้
 ยังไม่ทันจะควักกระเป๋าซื้อ เหมือนมีระฆังช่วย เพราะมีรถบัส
 สามคันใหญ่เข้ามาจอด ลูกค้านื่องแน่น จึงเลี้ยวไปดูโรงงานผลิต
 ซึ่งพวกเราก็ได้แต่ชะเง้อชะแฉ้แลผ่านกระจกเท่านั้น (เพื่อ
 สุขลักษณะของโรงงานและการไม่ไปล้วงความลับการผลิต)

ขั้นตอนการผลิต

คัดขนาด → ล้าง → ดองด้วยเกลือ Sodium metabisulphite from brown → ล้างน้ำเกลือออก
 หั่นเป็นชิ้น → แช่อิ่มน้ำผึ้ง → อบแห้ง Hot air drying → บรรจุ

มื้อกลางวันจากการเข้าไปคารวะธรรม

ออกจากโรงงาน ยังไม่มีแผนว่าจะพักเที่ยงกันที่ไหน ภิกษุณีท่านเฉียบไฉน ขอเวรคารวะธรรมท่านเจ้าอาวาส
 วัดพุทไธสน์ฉิ่ง โฉนเลยท่านจะไม่เชิญพวกเราจุ่มรับประทานอาหารกลางวันกับพระภิกษุและฆราวาสในวัด

วัดนี้มีโตะรับประทานอาหาร เป็นตรงกลางหมุนด้วยไฟฟ้าขนาด ๒๕ ที่นั่ง ทุกคนเอ่ยปากเป็นเสียงเดียวกันว่าไม่เคยเห็นโตะรับประทานอาหารที่ใหญ่เท่านี้เลย แล้วโยอาหารที่เสิร์ฟจะไม่มีปริมาณที่ทำให้เราหั่นท้องตึงได้เลย ที่นี่ให้เกียรติสตรีมีฐานะเท่าเทียมบุรุษ ไม่มีการแบ่งชนชั้นวรรณะ คนใช้แรงงานและเจ้าอาวาสจะร่วมรับประทานอาหารพร้อม ๆ กับสมาชิกทั้งสตรีและบุรุษประจุกครอบครัวเดียวกันเป็นกิจวัตร

✈ เลียบแปซิฟิกกลับสู่ไต้หวัน

เวลาบ่ายคล้อย รถทั้งสองคันสามัคคีเดินทางกลับด้วยเส้นทางถนนเลียบฝั่งแปซิฟิก จนถึงเมืองจีหลง มีเรือสินค้าขนาดใหญ่ เรือทราฟ และเรืออีกหลายชนิด เป็นเมืองที่มีเศรษฐกิจดีมาก มีโรงงานทำรองเท้าที่มีชื่อเสียงของไต้หวัน ระหว่างทางพวกเราผลัดกันคุยผลัดกันหลับด้วยเห็นใจท่านตุ๋ยที่มาช่วยเป็นพระสารถีขับรถแทนภิกษุณีที่ท่านชอบทำตื่นเต็นกับลีลาการขับแล้วจอดแบบกะทันหันหันเสมอ

✈️ เยี่ยมแดนสุชาติที่ยังไม่มีใครอยากไปอยู่(ตอนนี้)

ขบวนรถพาพวกเรามุ่งหน้าขึ้นเหนือสุด เพื่อขึ้นเขาจินซัน (ภูเขาทอง) ไปที่สุสานจีนเป่าซาน (Chin Pao San - 金寶山) เพราะนอกจากวิวทัศนังดงามบนยอดเขาเสียดฟ้า มองลงมาเป็นเวียงทะเลกว้างใหญ่แล้ว ที่นี่ยังเป็นที่ฝังศพ เต็งลี่จิง นักร้องสาวชื่อดังก้องโลกชาวไทยได้วัน ซึ่งจบชีวิตขณะ มาพักผ่อนที่ภาคเหนือของประเทศไทยด้วยโรคหอบหืด ขณะ

อายุได้สี่สิบเศษ บริเวณสุสานจะมีเสียงของเธอเปิดให้ฟังตลอดเวลา มีพวกเรบางคนไม่รู้จักเธอเลย แต่พอฟังเสียง ก็ถึงบางอ้อได้ ทุก ๆ วันจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาจากทั่วสารทิศ เพื่อมาให้ถึงสุสานเต็งลี่จิง จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของ ได้วัน

โดยปกติร่างที่จะนำมาฝังที่สุสานแห่งนี้จะต้องใช้ค่าใช้จ่าย ประมาณ ๓๐ ล้านบาท แต่สำหรับสุสานของเต็งลี่จิงนั้นเสียค่าใช้จ่าย เพียง ๑ บาท เนื่องจากเป็นผู้ที่มีคุณูปการนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศชาติ สังเกตได้ว่าบริเวณสุสานของเธออยู่ในมุมที่สวยงามและกว้างใหญ่กว่าคนอื่น นับสิบเท่า ในขณะที่สุสานอื่นๆ เป็นเสมือนทาวน์เฮาส์ปลุกต่อกัน (นับตารางเมตรได้)

สุสานแห่งนี้ย่อมต้องเป็นสุสานสำหรับคนรวยแน่นอน ดำเนินการโดยนักธุรกิจเอกชน ที่วาดฝันว่าจะให้เป็นดินแดนสวรรค์สุชาติของคนที่ย้ายจากโลกมนุษย์นี้ สังเกตจากสภาพของซุ้ม ซึ่งสร้างด้วยหินอ่อน สวยงาม มีหินแกะสลักรูปพระ เทวดา นางฟ้า สัตว์ต่าง ๆ รายล้อม

ที่สำนักงานขาย มีใบของสุสาน และจัดเป็นพิพิธภัณฑ์อยู่ในอาคารที่สร้างเป็นลักษณะสถาปัตยกรรมสูงซึ่งเป็นที่รวบรวมรายชื่อผู้ตายทั้งหมด มีรูปปั้นหุ่นขี้ผึ้งเหมือนจริงของอรหันต์ ๑๘ พระองค์จากอินเดีย รูปร่างหน้าตาค่อนข้างดุคัน บางองค์น่ากลัว (ไม่งดงาม) ด้วยเหตุที่มหายานถือว่า คนเป็นอรหันต์ไม่สมบูรณ์ แต่รูปปั้นพระโพธิสัตว์จะมีรูปร่างหน้าตางดงาม ข้างในพิพิธภัณฑ์มีไม้จันทน์ขนาดกว่า ๑๐๐ กก. แกะเป็นหมอนสวดมนต์ มีบาตรใหญ่ที่สุดในโลก และมีรูปปั้นตัวเซ่อจือหุหว่า (ผู้ดูแลมนุษย์ที่ฉลาดและโง่) ที่ลือชื่อ (ไม่มีรูปมาให้ดู เพราะเขาดำถ่ายรูป)

จากกลับเข้าเมืองไทเปได้เลียบทะเลที่ไม่พลุกพล่านจ่อแจด้วยรถบรรทุกใหญ่เหมือนเมื่อเช้าและวันที่ผ่านมา ด้วยผ่านเลยเมืองท่าใหญ่มาแล้ว เป็นยามเย็นที่ผ่อนคลายหลังจากผจญภัยมาสามวัน กลางคืนแหวะทานเต้าหู้ยัดไส้เส้นเส้นที่มีชื่อเสียงของเมืองที่จำชื่อไม่ได้ หลากๆ คนสนุกกับ “ทุกอย่างสิบบาท” ซึ่งเป็นร้านโซห่วยที่ขายของใช้ประจำวัน คืนนี้กลับไปนอนถิ่นเดิมที่สำนักสงฆ์เหมียวกงซือ

✈️ วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๕.....เกิดตกไทเป มูลนิธิการเกษตรหลิวกง (瑠公)

ในฐานะที่เป็นทีม ต.อ.ภิกษุณีท่านเลยพยายามติดต่อหาที่ดูงานที่จะให้เกิดประโยชน์มาก เข้านี้จึงไปดูงานที่ Liu-Kung Foundation Taipei ซึ่งเป็นศูนย์วิเคราะห์ทางเคมีผลิตภัณฑ์การเกษตร (Agricultural Chemical Analysis Center www.liukung.org.tw) มูลนิธิการเกษตรหลิวกง (瑠公農業產銷基金會) ไทเปนี้เป็นองค์กรเอกชนที่รัฐบาลให้การสนับสนุนโดยการฝากเงิน ๑,๒๐๐ ล้าน NT ให้มูลนิธินำดอกผลไปใช้ในกิจการให้คำแนะนำเกษตรกรในการเพาะปลูกพืชไร่สารพิษ และทำหน้าที

หลักในการตรวจสอบสารเคมีในผลิตผลการเกษตร ตรวจสอบสารฆ่าแมลงตกค้างในอาหาร ตรวจสอบเครื่องดื่ม ด้านคุณค่าทางอาหาร เพื่อให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นใช้สัญลักษณ์ อันชิน ซึ่งแปลว่า วางใจ รวมถึงเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภคให้รู้จักเลือกสินค้า ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมครั้งหนึ่งช่วยเกษตรกร อีกครั้งหนึ่งช่วยรัฐด้วยการตรวจสอบผลิตภัณฑ์นำเข้าที่ผ่านท่าเรือ สนามบิน ใช้เวลา ๒ วันจึงจะปล่อยสินค้าออกสู่ตลาดได้ โดยทำงานร่วมกับภาครัฐ ๓ หน่วยงาน ได้แก่ สาธารณสุข เกษตร พาณิชย องค์การนี้มีเจ้าหน้าที่ ๑๗ คน สามารถตรวจผลิตภัณฑ์ได้ ๗,๐๐๐ รายการต่อปี

ประวัติความเป็นมาขององค์กรนี้คือ ในปี ๑๙๘๖ มูลนิธิได้ก่อตั้งขึ้น เพื่อทำการวิจัยและพัฒนาการเกษตร ตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้าง ในปี ๑๙๘๑ ตั้งเป็นศูนย์ดูแลเรื่องความปลอดภัยอาหารและศูนย์ข้อมูลด้านสุขภาพ โดยร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาในการพัฒนาเทคนิคการตรวจวิเคราะห์ สิ่งที่ตรวจวิเคราะห์ ได้แก่ สารตกค้างในผัก ผลไม้ ดิน น้ำ ด้วยวิธี

GC Test HPLC

เรามีโอกาสเดินชมห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์โดยละเอียด เครื่องมือและเทคโนโลยีขั้นสูงก็เกินกว่าศักยภาพของ ต.อ.จะเข้าใจหรือนำมาประยุกต์ใช้ได้ แต่ก็ถือว่าเปิดโลกทัศน์ไว้สำหรับการประสานงานกับหน่วยงานอื่น

ในห้องทำงานมีการควบคุมคุณภาพ ความปลอดภัย และการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น มีฝักบัวล้างเนื้อตัวกรณีถูกสารพิษ และตู้ดูดสารพิษ เพื่อความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ Lab ๑ คนจะทำงานครบวงจร มีการวางแผนงานล่วงหน้าแต่ละวัน การตรวจวิเคราะห์ มี ๒ ประเภท คือ ประเภท organic compound เช่น คาร์โบไฮเดรต ไขมัน และไมไซ

organic compound ซึ่งเป็นส่วนประกอบอื่น ๆ ของอาหาร สารเคมีที่ใช้ทางการเกษตรที่มีกว่า ๔๐๐ ชนิด สามารถตรวจได้ ๑๕๐ ชนิด อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องตรวจอัตโนมัติ จัดแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ในห้อง HPLC มีเครื่องมือวิเคราะห์ทั้งสิ้นราคากว่า ๑๐๐ ล้านบาท NT รวมถึงมีอุปกรณ์ระบบการวิเคราะห์ผลอัตโนมัติซึ่งมี soft ware สำหรับแปลผล พิมพ์รายงานผลการวิเคราะห์ได้ทันที มีห้อง GC/MS (ตรวจยืนยันผล) ห้องตรวจโลหะหนัก ปรอท ตะกั่ว สังกะสี เป็นต้น อาหารที่ตรวจแล้วจะเก็บในห้องแช่แข็งนาน ๓ เดือน เพื่อดำเนินการทางกฎหมาย ห้องเก็บเอกสารหลักฐานผลการตรวจวิเคราะห์เก็บไว้ ๗ ปี โดยจะเผยแพร่ให้ความรู้ผู้บริโภคได้เลือกสินค้าที่ปลอดภัย

✈️ **อุดมการณ์(เดียวกัน) : จะเผยแพร่ธรรมะให้ทั่วโลก**

หลังอาหารกลางวัน เราได้ไปตามสำนักงานเผยแพร่ธรรมะต่าง ๒-๓ แห่ง เช่น สำนักเผยแพร่ธรรมะที่ท่านภิกษุจิ่งคงฝ่าซื้อสนับสนุน ท่านโดดเด่นในด้านการเผยแพร่สื่อธรรมะ มีเทป, VCD, หนังสือ ฯลฯ

แต่ละแห่งมักมีบริการห้องสมุดเพียบพร้อมอุปกรณ์โสตให้ยืมอ่าน ฟังศึกษาธรรมะด้วยตนเอง บางแห่งเป็นแหล่งรวบรวมหนังสือธรรมะของพระภิกษุในพุทธศาสนาชาติต่างๆ โดยเผยแพร่ทั้งภาษาจีน อังกฤษ และอื่นๆ เช่น มีหนังสือท่านอาจารย์ชาที่พิมพ์เป็นภาษาจีนด้วย

พวกเราสองคนได้รับเชิญให้ขึ้นไปบนห้องผู้จัดการ เขาได้ถามเรื่องของพวกเราซึ่งมีอุดมการณ์ในการเผยแพร่ธรรมะให้ทั่วโลกเช่นกัน เขาขอให้แจ้งชื่อและจำนวนหนังสือที่ต้องการเพื่อจะจัดส่งทางไปรษณีย์ให้ โดยเราไม่ต้องแบกกลับเอง เราบอกขอเพียง ๑ ชุดก็พอเพื่อนำมาไว้ที่ห้องสมุดสันตติโศก ให้เด็กเราฝึกเรียน

ภาษาอังกฤษ หรือสำหรับการค้นคว้าของชาวต่างประเทศ
ที่มาขอใช้บริการ ต่อรองกันไปต่อรองกันมาเขาบอกว่า
น้อยจ้งเลย เราเลยบอกว่าสิบชุดก็แล้วกัน เพื่อจะได้ส่งไป
ยังห้องสมุดพุทธสถานต่างๆ ก่อนจากเขาแจ้งความจำนงว่า
ยินดีสนับสนุนการพิมพ์หนังสือธรรมะดีๆ แม้จะพิมพ์
เผยแพร่ในประเทศไทยก็ตาม เราเลยบอกเรื่องนี้ต่อกับ
ท่านลัทธิคุณและคุณแก่นฟ้าให้เรียนให้พ่อท่านทราบ
หรือประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไปสาธุ

ที่ได้หวั่น การเผยแพร่ธรรมะผ่านสื่อก้าวหน้าไป

ไกลมาก ทางโทรทัศน์มีรายการทางธรรมะหลายช่องที่เดียว โดยเฉพาะสื่อที่เผยแพร่ในรูปแบบของการให้โดยไม่คิด
มูลค่า เช่น หนังสือ เทป VCD ภาพโปสเตอร์ สำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ตั้งแต่เด็ก ๆ จนถึงผู้สูงอายุ มีให้
เลือกสรรตามความใฝ่รู้ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้แหล่งจำหน่ายศาสนวัตถุต่าง ๆ ก็ได้รับความนิยมจากบุคคล
ทั่ว ๆ ไป จะเห็นว่าแหล่งขายไม้แกะสลัก เซรามิก หินแกะสลัก ฯลฯ ก็ล้วนเป็นรูปของพระอรหันต์ และ
พระโพธิสัตว์ภาคต่างๆ ทั้งสิ้น

✈️ **ซื้อส่งท้าย**

ภาคบ่ายเป็นรายการซื้อส่งท้าย แยกเป็น
สองทีม ทีมหนุ่มๆ สนใจคอมพิวเตอร์ เครื่องไฟฟ้า
มีย่านคอมฯ บริเวณกว้างใหญ่สองข้างถนน
ช่วงกลางถนนเป็นอาคารยาวสี่ชั้นและมีชั้นใต้ดิน

สนนราคาไม่ถูกเท่าใด คงเป็นเพราะค่าน้ำมันเอง แต่พวกเราก็ได้อุปกรณ์เสริมชิ้นเล็กชิ้นน้อยกัน ส่วนทีมสาว ๆ
สนใจหาซื้อเทพธรรมะ บทสวดมหายานซึ่งแทบจะร้องได้ขึ้นใจเพราะได้ฟังตลอดการเดินทางที่แสนไกล

รับประทานอาหารค่ำที่ภัตตาคารตรงข้ามห้างสรรพสินค้า Living Mall จิงฮัวเซ็น ซึ่งเป็นห้างใหญ่ที่สุดในไต้หวัน ขึ้นบันไดเลื่อนเหมือนขึ้นยานอวกาศมีทั้งหมด ๑๑ ชั้น สินค้าทันสมัย

✈️ จัดกระดุกโดยพระณอมรอบสอง

คืนสุดท้ายที่ได้หวันส่งท้ายโดยการไปพบท่านณอมเพื่อจัดกระดุกของคณะทีมงานที่ยังคลอนแคลนให้เข้าที่เข้าทาง คืนนี้ก่อนนอนทบทวนเหตุการณ์ต่าง ๆ ความเอื้ออาทร ความเมตตาปรานีที่มีให้กัน เก็บบันทึกประทับใจไว้เป็นความทรงจำที่ดี หลับลงด้วยจิตใจที่สงบสุข ผ่อนคลาย

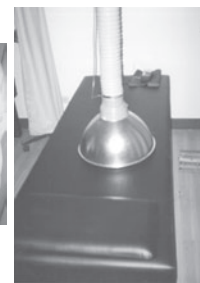
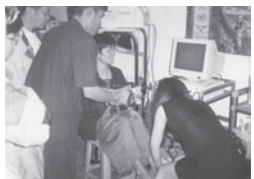
✈️ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๔๕ : วันสุดท้าย ณ ไต้หวัน งานเลี้ยงที่ต้องมีวันเลิกลาเสมอ (ตามสังฆกรรม) กตัญญูสถานที่ก่อนจาก

เข้าตื่นมาด้วยความกระปรี้กระเปร่า พวกเรารวมแรงร่วมใจกันกตัญญูสถานที่โดยการทำความสะดวกที่พักอาศัย และบริเวณโดยรอบของสำนักสงฆ์ ห้องน้ำ เก็บผ้าคลุมเบาะและปลอกหมอนซักตาก รับประทานอาหารเข้าฝ่มือท่านภิกษุณีเมตตาทำให้รับประทานเช่นทุกวันไม่เคยขาด จากนั้นมีการสรุปบทเรียนของทุกคน แล้วออกเดินทางจากวัดเพื่อไปขึ้นเครื่องบินกลับสู่ประเทศไทย

เพราะเป็นเวลากลางเที่ยงพอดี จึงหาอาหารใส่ท้องเป็นขนมปังกับสาकुเม็ด และพิชซ่าแบบจีนที่ภิกษุณี
แวะข้างทางให้เป็นการส่งท้าย

ระหว่างทางท่านเห็นว่ายังมีเวลา จึงแวะดูงานการแพทย์ธิตเบตซึ่งรักษาด้วยการจัดกระดูกและรมควัน
(ยาสมุนไพร) ทางสายสะดือ โดยผู้ที่มีการรักษาต้องผ่านการตรวจเช็คร่างกายด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ รายงาน
ผลเป็นกราฟซึ่งสามารถบ่งบอกได้ว่าอวัยวะในมีความเสื่อมในจุดใดบ้าง แล้วจึงพบแพทย์และรับการรักษา
ตามความเหมาะสม ในส่วนของการรักษาด้วยการรมสะดือนั้น สืบเนื่องจากความเชื่อที่ว่าคนเราตอนอยู่ใน
ท้องแม่หายใจและรับอาหารจากแม่ผ่านสะดือ การรักษาโรค สุขภาพจึงทำเหมือนตอนอยู่ในท้องแม่ โดยใช้ยาจีน
ทำเป็นเส้น เผลเอาควั่นรมซึมผ่านทางสะดือเป็นเวลาประมาณ ๔๐ นาที

✈️ ใรอน้ำตาซึมก่อนจาก

ถึงสนามบินเจียงไคเช็คทันเวลา ท่านลักขโณ ท่านมหาชุตีโรจน์
และภิกษุณีเขียนตั้งกรุณามาส่งคณะทีมงานทั้งหมด ๑๐ ชีวิต ขึ้นเครื่อง
การบินไทยเที่ยวบิน TG ๖๓๕ เวลา ๒๐.๐๐ น. กราบอำลาพระภิกษุ
และภิกษุณี อ่ำลาได้หัวนกลับสู่ประเทศไทยโดยสวัสดิภาพ ถึงกรุงเทพฯ
เวลาห้าทุ่มเศษ

=====ต่อ ตอน ๕ สรุป=====

ก้อยคำสร้อยมงคล
สุวดี

ดูทีวีให้น้อยลง

หมองดูตายเพราะงู ความก้าวหน้าทาง
วิทยาศาสตร์นับวันก็จะเข่นฆ่าความเป็นมนุษย์ให้
สูญสิ้นไปทีละน้อยๆ

ยิ่งฉลาดยิ่งเอาเปรียบ ยิ่งเห็นแก่ตัว ยิ่งห่าง
จากความเป็นมนุษย์

“สื่อ” เป็นได้ทั้งตัวเร่งและทำลายในขณะ
เดียวกัน บทบาทของสื่อนับวันจะเป็นแม่พิมพ์
หล่อหลอมให้มวลมนุษยชาติมีปมด้อยที่คล้ายๆ กัน

โลกเต็มไปด้วยมลพิษ ฝุ่นสกปรก เพียงเว้น
ห่างไม่กี่ชั่วโมง บนโต๊ะจะมีฝุ่นจับอยู่มากมาย

จิตใจก็เหมือนโต๊ะ มีทีวี มีหนังสือ มีสื่อต่างๆ
คอยผลิตฝุ่นซัดใส่ดวงใจ

๑ วันมี ๒๔ ชั่วโมง เราเอาเวลาไปให้แก่สิ่งใด?

รักสงบ รักสันโดษ โปรด “ดูทีวีให้น้อยลง”

เพราะทีวีสร้างค่านิยมแห่งการบริโภค

กระตุ้นต่อมความอยากของมนุษย์ให้อยากได้-
อยากมี-อยากเป็น

ไม่มีก็ต้องแสวงหา ยิ่งหากยิ่งสิ้นเปลือง ชีวิต
ราวกับหมาหอบแดดอย่างไรก็อย่างนั้น

ยามไม่มีก็เศร้า เศ็ง ท้อแท้ เกิดปมด้อย

อยู่ในโลกอย่างมีบาดแผล เพียงเพราะลมปาก
กับการสร้างภาพของทีวีแต่ละช่อง

วันนี้เราหลีกเลี่ยงอาหารทำลายสุขภาพ
เรากินอาหารไร้สารพิษ กินอาหารปลูกเอง หัดทำ
ดีที่ออกซ์ ฯลฯ

แต่ถ้ามีแต่เฟลิดเฟลิน ดูทีวีไม่จำกัดขอบเขต
เรากำลังทำลายสุขภาพจิตให้แหลกราญวันแล้ววันเล่า

อเสวนา จ พาลานัง มงคลสูตรข้อแรก ให้
หลีกเลี่ยงคนพาล แต่เรากลับให้คนพาลสั่งสอนผ่าน
ผู้สื่อข่าว เช้าบ้าง บ่ายบ้าง ค่ำบ้าง ตลอดวันบ้าง

ชีวิตนี้จะเหลือสิ่งใดให้ภาคภูมิใจ ?

“ดูทีวีให้น้อยลง” คำเตือนใจที่เป็นรูปธรรม
ชัดเจน ปฏิบัติได้ทันที

สมัยหนึ่งเรามีรัฐมนตรีจัดระเบียบสังคม เพื่อ
ให้บ้านเมืองปราศจากสิ่งเลวร้าย

สำหรับตัวเราเอง การจัดระเบียบชีวิตก็เป็น
สิ่งสำคัญ บางอย่างถ้าจะคลุกคลีต้องใช้เวลาน้อย
บางอย่างหลีกเลี่ยงได้ ต้องหลีกเลี่ยง

“ดูทีวีให้น้อยลง” วันนี้กำนิยมการดำรงชีวิต
ของชนชั้นกลางที่ใช้เงินเป็นแก้วสารพัดนึก กำลัง
สะกดจิตคนทั่วโลก

เรากำลังจะเป็นทาสของวัตถุ
เราจะต้องหาเงินมาแลกเปลี่ยน

เราจะต้องแข่งขันกับผู้คนในสังคมในการ
กอบโกย

วันนี้ชนบทล่มสลาย เพราะเกษตรกรรมเหลว
รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ขณะเดียวกัน การเลียนแบบ
การใช้ชีวิตของชนชั้นกลาง ยิ่งเป็นตัวเร่งให้เกษตรกร
ตายเร็วขึ้น

เป็นการล้มที่ยากจะลุก !

“ดูทีวีให้น้อยลง” มิใช่เดือนผู้ใหญ่ แม่เด็ก
ก็ต้องระมัดระวัง

หากจะสั่งสอนอบรม การดูทีวีต้องมีมาตรการ
มิใช่ปล่อยให้สะเปะสะปะ

เหมือนเราแต่งตัวให้ลูกสะอาดสะอ้าน แล้วก็
จูงเข้าไปในที่โสโครก ให้เขาสาธิตขยะปฏิกูล

วันนี้เราทำกันทั้งบ้านทั้งเมือง มีแต่คนตาพิพย์
เท่านั้นที่เห็นพฤติกรรมอุบาทว์ !

รู้แล้วบอกต่อๆ กัน “ห้าร้ายลงเมือง” บท
รจนาคนโบราณเป็นเรื่องจริง ไม่เพื่อฝัน

“ดูทีวีให้น้อยลง!” โรคทำจะไผ่ไม่ฆ่าเรา!

บันทึก ๓

น้ำ ต้าง ทยต เตียว

สวดศีลปากสกับประเพณีสงกรานต์

นั่งรถเข้าซอยบ้านวันสงกรานต์ ถูกสาดน้ำเสียเปียกไปแถบหนึ่ง
คนขับรดสายน้ำเอื่อมระอากับการเล่นสนุกของหนุ่มสาวที่อีกฝ่าย
ไม่สนุกด้วย นำทบทวนและรื้อทึ่งประเพณีที่แทบไม่มีแก่นสารสาระอันใด
หลงเหลืออยู่ เช่นเดียวกับประเพณีลอยกระทง การขอขมาพระแม่คงคา
ที่วันรุ่งขึ้นจะมีขยะเกลื่อนแม่น้ำลำคลอง และทั่วบริเวณสถานที่จัดงาน
คืนดังกล่าว

คงไม่มากไป หากจะสรุปว่า “ไร้สาระสิ้นดี”

คนไทยกับสายน้ำผูกพันกันมานานก็จริง แต่ยุคสมัยผ่านพ้นไปแล้ว

สงกรานต์ครั้งเก่าก่อนคือการรดน้ำดำหัวขอพรผู้ใหญ่เพื่อความเป็นสิริมงคล อากาศร้อน นาน้อย ไปช่วย
กันตักน้ำใส่ตุ่มไว้ให้ท่านได้กินได้ใช้เพราะต้องไปตักจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เป็นการแสดงความกตัญญูง่าย ๆ
แต่ลึกซึ้ง ที่เยาวชนทำให้บูยาตายชื่นใจในกาลที่เหมาะสม

ยุคนี้ แม้จะมีความสะดวกสบายกับการใช้น้ำประปา แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะสามารถใช้อย่างฟุ่มเฟือย
ตรงกันข้าม น้ำทุกหยดหมายถึงเม็ดเงิน ทรัพยากร และพลังงานที่ร่อยหรอลงทุกที

หากยังต้องการสืบทอดประเพณีดีงาม ก็ควรมองย้อนไปถึงที่มาอันประณีตละเอียดอ่อน รู้ถึงความ
จำเป็นในอดีต เทียบกับความเป็นไปในปัจจุบัน แล้วประยุกต์ให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยทรงไว้ซึ่งคุณค่า
ตามเจตนารมณ์เดิม

แต่อนิจจา ! ที่ขึ้นไปส่วนผิวเผินและหยาบคายจนถึงขั้นนอนจากรก็ให้เห็นมาแล้ว

ถัดจากวันสงกรานต์คือวันครอบครัว นอกจากดูแลบ้านให้เป็นบ้าน พ่อบ้านแม่บ้านยังต้องเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้สูงอายุ รวมทั้งอบรมบุตรหลานให้มีจิตใจอ่อนโยน ให้พวกเขาอบอุ่นอยู่กับบ้านแทนการแต่งตัวย้ายกรมออกไปประเริงตามท้องถนน จนพ่อเมืองต้องออกมาปรามให้แต่งตัวสุภาพกันหน่อย

นำขันพอกๆ กับน้อนาถที่ผู้ชายต้องขอร้องให้ผู้หญิงแต่งกายสุภาพ โปรดอย่าใส่สายเดี่ยว เกะออก มาเล่นน้ำเลยแม่เจ้าประคุณ !

๐๖

วันสตรีสากลเพิ่งผ่านไปไม่นาน จะมีสตรีสักกี่คนสนใจไม่ทราบ แต่ในมุมมองของเรา แม้จะชื่นชมผู้หญิงเก่งที่สามารถเป็นถึงผู้นำประเทศ แต่ก็ยังอยากเห็นผู้หญิงส่วนใหญ่เป็นสตรีดีงาม ไม่ต้องเรียบริ้ยเป็นผ้าพับไว้หรือก ขอแค่รู้จัก รู้ควร รู้จักวางตัว ไม่ใช่เก่งกล้าทำทนายทุกสายตากับแพชั่นถ้อย ใส่อื้อเอาจลวย โชว์สะดือก็สุดทนแล้ว ยังนุ่งกางเกงเอาต่ำ (มาก) จนน่าสมเพชมากกว่าน่าดู เชิญชวนให้ภัยมาถึงตัวราวคนไร้สติ

อยากเห็นผู้หญิงเก่งที่ไม่อวดเก่ง ผู้หญิงดีที่ไม่อวดดี ไม่ใช่อวดแต่เนื้อหนังมังสาเพราะไม่มีความดีงามอย่างอื่นให้อวด ทุ่มเทเงินทองให้ได้มาซึ่งผิวขาว วงแขนขาว และผมสวย เป็นเหยื่อโฆษณาที่วนเวียนหากินอยู่กับความมั่งงายสามประการนี้เสียเก้าสิบเปอร์เซ็นต์ วันละเป็นร้อยๆ ครั้ง ซึ่งก็ได้ผลเพราะคุณเธอทั้งหลายจะเชื่อถือศรัทธาราวเชื่อศาสดา (เพื่อเป็นเหยื่อการมฉลตลอดโลกแตก) โดยที่การศึกษาที่ไม่สามารถช่วยให้เกิดสัมมาทิฎฐิขึ้นมาได้ ดังคำสรุปที่ว่า “การพัฒนาผู้หญิงไม่เป็นผล เพราะผู้หญิงไม่ยอมพัฒนาตัวเอง”

ดีชั่วอยู่ที่ตัวทำ สูงต่ำอยู่ที่ทำตัว*

เมื่อทำตัวไร้ค่า ใครที่ไหนจะมาให้ค่า

จึง ‘ยอมโศกอยู่เช่นนี้’ นิรันดร์

* จาก ‘คำคม’ ช่วงท้ายรายการข่าวไทยทีวีสีช่อง ๓

ข้าพเจ้าจะรักเจ้าเหมือนที่ข้าพเจ้ารักพระองค์
ข้าพเจ้าและพระเจ้าจะกระทำคุณความดีแก่จิตใจของท่าน
ที่ข้าพเจ้าคิดว่าดีของผู้อื่นนั้นเหมือนกัน

ข้าพเจ้าขออภัยต่อแม่เพียงคิดที่คิดจะทำลาของตัวเอง
ทำลาของคุณความดีในใจให้เสียอย่าง
เมตตา ปาฐกถา

พระเจ้าทำให้ฉันช่วยเหลือให้เขาดีงาม
คือสิ่งที่เราอยากขอแต่ทุกชีวิต
แม่เห็นด้วยใจดีขอเกิดขึ้น
ก็สรวนเป็นเสียงให้เขาได้พระเจ้าคุณความดี

ซึ่งไม่มีเสียงของเสียงเลยสำหรับจิตใจที่โผล่
ดวงใจซึ่งมีแต่ความทุกข์

-เมานะ ภาสกร-

○ หญิงใดรัก แต่งกาย หมายถึงดงาม
ชายหลงตาม งามชั่ว ยั่วยวนใหญ่
ขูขอรองค์ ทรงสอน สักเอาไว
หญิงนั้นใจ ให้เรียก “ยักษิณี”

นางยักษิณี
(เวลาหกล้านชาดก)

พระศาสดาเมื่อ
ประทับอยู่ ณ พระเชตวัน-
มหาวิหาร ได้ตรัสถามภิกษุ
รูปหนึ่ง ซึ่งกำลังถูกถามระคะ
กัฏฐมรรุมในจิตใจ

“ดูก่อนภิกษุ เธอ
เกิดจิตกระสันอยู่จริงหรือ”

“จริงพระเจ้าข้า เพราะได้เห็นมาตุคาม(หญิงสาว)แต่งตัวงดงามนางหนึ่ง จิตใจจึงเกิดความกระสันขึ้น ด้วยอำนาจกิเลสตัณหา”

ลำดับนั้นพระพุทธองค์จึงตรัสสอนว่า

“ดูก่อนภิกษุ ธรรมดาหญิงที่แต่งตัวงดงาม เล้าโลมชายด้วยรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสของ มารยาหญิง กระทำให้ชายตกอยู่ในอำนาจของตน เขาเรียกว่า นางยักษิณี

นางยักษิณีจะเล้าโลมชายด้วยอาการกรีดกราย ครั้นรู้ว่าชายตกอยู่ในอำนาจแล้ว ก็จะทำให้ถึงความพินาศแห่งศีล สร้างความพินาศแห่งชนบประเพณีอันดีงาม แม้แต่ในกาลก่อน พวกนางยักษิณีก็ได้กระทำ เช่นนี้ ลวงฆ่าพวกพ่อค้าทั้งหลาย ได้เคี้ยวกินหมูปหมับ ตามสบาย มีเลือดไหลอาบแก้วและคางมาแล้ว” แล้วทรงนำเรื่องของนางยักษิณีมาตรัสเล่า

ในอดีตกาล ณ เกาะตามปับถนิ มีเมือง
ชื่อ **สิริสวัสดิ์** เป็นเมืองของเหล่านางยักษ์ที่อาศัยอยู่
จำนวนมาก

พวกนางยักษ์นี้เลี้ยงชีวิตอยู่ได้ ด้วยการจับ
มนุษย์ที่มาเรือแตกอยู่ใกล้ ๆ เกาะนั้น **โดยพวกที่ถูก**
จับมาใหม่ๆ จะทำให้เป็นสามีของพวกตน ส่วนพวก
เก่าจะโดนล่ามโซ่คุมขังไว้ รอถูกกินเป็นอาหารไปใน
แต่ละวัน

แต่ถ้าหากไม่มีเรืออับปาง พวกนางยักษ์นี้ก็
จะตระเวนเที่ยวหาเหยื่อตามฝั่งสมุทร ตามเกาะอื่น ๆ
เช่น เกาะไม้ขานางที่ฝั่งโน้นบ้าง
เกาะไม้กาเกหิงที่ฝั่งนี้บ้าง

อยู่มาวันหนึ่ง.....มีพ่อค้า
๕๐๐ คน นำเรือใหญ่บรรทุกสินค้า
ผ่านมา เกิดพายุจัดเรือจึงอับปางใกล้
เกาะนั้น พวกพ่อค้าทั้งหมดช่วยพากัน
แหวกว่ายน้ำ ขึ้นเกาะได้โดยปลอดภัย
ส่วนพวกนางยักษ์ก็พอรู้ว่า
มีเรือมาอับปาง ก็พากันตกแต่งร่างกาย
ให้งดงาม แล้วถือของกินของเคี้ยว
มากมาย **ทั้งยังอุ้มทารกน้อยไปด้วย**
เพื่อลงให้เหล่าพ่อค้าทั้งหลายคิดว่า

“พวกนี้ก็เป็นมนุษย์เช่นเรา มีชีวิตความเป็น
อยู่เช่นเดียวกับเรา”

เมื่อพวกนางยักษ์นี้เข้าไปหาพวกพ่อค้าแล้ว
ก็จะกล่าวต้อนรับอย่างดีว่า

“เชิญดื่มน้ำใสสะอาดนี้เถิด เชิญกินของขบเคี้ยว
นี้เถิด”

ด้วยความเหน็ดเหนื่อยและหิวกระหาย
บรรดาพ่อค้าทั้งหมดก็พากันกินอาหารเต็มที่ จน
กระทั่งอิ่มหน้าสำราญแล้ว ก็ให้รู้สึกอยากได้ที่พักผ่อน
คราวนี้พวกนางยักษ์ก็จะชวนคุยซักถามว่า

“พวกท่านมาจากที่ไหนกันนี้ แล้วจะไปกัน
ที่ใด มาทำอะไรกันถึงที่นี่”

พ่อค้าทั้งหลายก็จะตอบความจริงไปว่า

“พวกเราเป็นพ่อค้า เรือเกิดอัปปาง ต้องติด
เกาะอยู่ที่นี่”

เหล่านางยักษิณีได้ช่องได้โอกาส จะแสร้ง
วางเหยื่อล่อว่า

“ดีละ! พ่อคุณเอ๋ย แม้แต่สามีของพวกเรา
ทั้งหมด ก็เป็นพ่อค้าขึ้นเรือจากไปนาน นีล่วงสามเดือน
กว่าแล้ว ก็ยังไม่กลับมาคืนมา ชะรอยพวกเขาคงจะตาย
หมดสิ้นแน่ พอดีกับพวกท่านก็เป็นพ่อค้าเหมือนกัน
**พวกเราเป็นหญิงต้องมีที่พึ่งพิง จึงขอเป็นผู้รับใช้ของ
พวกท่านเถิด”**

แล้วก็เข้าเฝ้าโลมพวกพ่อค้า ด้วยมารยา
หัวเราะและจริตของสตรี พาเข้าไปพักผ่อนใน
เมืองตามบ้านของตน เป็นอันว่า นาง
ยักษิณีได้ทำให้พ่อค้าทั้ง ๕๐๐ คน
ตกเป็นสามีได้สำเร็จสมใจหมาย
โดยหัวหน้านางยักษิณีก็ได้
หัวหน้าพ่อค้าเป็นสามีนางยักษิณี
ที่เหลือก็ได้พ่อค่านอกนั้นเป็น
สามี

ครั้นตกละกกลางคืน ไม่ว่าจะเป็นางยักษิณี
หัวหน้าหรือนางยักษิณีอื่น ๆ มักรอให้พวกพ่อค้าหลับ
แล้ว ก็จะลุดไปฆาตกรรมที่คุมขังไว้ พอกินเลือดเนื้อ
เสร็จแล้ว จึงค่อยกลับมาอนร่วมกับพ่อค้าอีก **และ**
ทุกครั้งที่ได้กินเนื้อมนุษย์แล้ว ร่างกายของพวกนาง
ยักษิณีจะเย็นผิปกติ

ด้วยเหตุนี้เองทำให้หัวหน้าพ่อค้าได้รู้สึก
เกิดสงสัยยิ่งนัก จึงคอยเฝ้าสังเกตอยู่ จนมั่นใจว่า
เป็นยักษิณีแน่ ทั้งมั่นใจว่าหญิงอื่น ๆ ก็เป็นยักษิณี
ด้วย ดังนั้นจึงแอบบอกกับเพื่อนพ่อค้าทั้งหลายว่า
“พวกเรากำลังตกอยู่ในอันตรายแล้วหนอ หญิง
ทั้งหมดนี้ไม่ใช่มนุษย์ แต่เป็นพวกนางยักษิณีกินคน

เร็วเถอะ พวกเราต้องหาทางหนีกันไปจากที่นี่โดยเร็ว”
แม้จะบอกให้รู้ความจริงแล้ว แต่พวกพ่อค้า
ประมาณครึ่งหนึ่งก็ยังตอบว่า

**“เราไม่เห็นวาทรงเหล่านี้จะดูร้ายอะไร ทั้ง
เราก็ก็น่าจะทิ้งพวกนางไปได้ด้วย พวกท่านจงไป
กันเถิด พวกเราจะไม่หนีไปไหนล่ะ”**

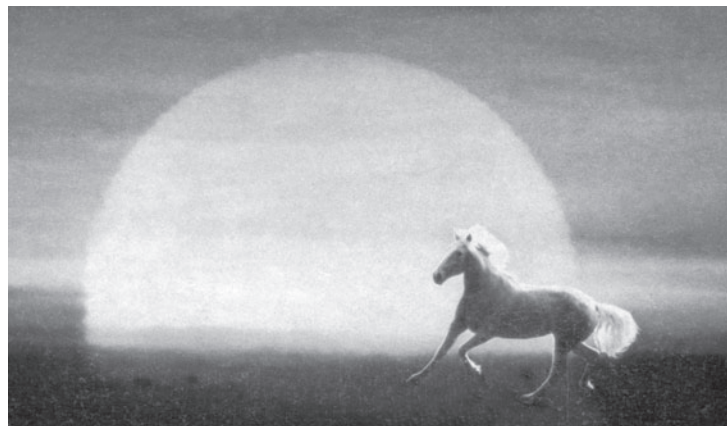
ดังนั้นหัวหน้าพ่อค้าจึงพาพรรคพวกอีกครึ่งหนึ่ง
ที่เชื่อถือในถ้อยคำของตน พวกนั้นหลบหนีออกจาก
เมืองยักษิณี แต่ก็ยังหาทางออกจากเกาะนั้นไม่ได้

ขณะนั้นเอง....มีม้าบินตัวหนึ่ง เป็น**ม้าวลาหก**
สีขาวปลอด ศีรษะคล้ายกา มีผมเป็นปอย สามารถ
บินเหาะไปไหนทางอากาศได้รวดเร็ว ปกติจะบินจาก
ป่าหิมพานต์ ไปหาข้าวสารสิกินที่สระแห่งหนึ่งบนเกาะ
ตามปกติ พอกินอิ่มดีแล้ว ก่อนจะบินกลับไป ทุก
ครั้งจะต้องแผ่เมตตาคิด ด้วยการกล่าวถึง ๓ ครั้งว่า

**“จงมาเถิดผู้ปรารถนาจะไปสู่ฝั่งชนบท จงมา
เถิดผู้ปรารถนาจะไปสู่ฝั่งชนบท จงมาเถิดผู้ปรารถนา
จะไปสู่ฝั่งชนบท เราจะพาไป”**

เป็นเวลาพอดีกับพวกพ่อค้าได้ยินเสียงเข้า
จึงพากันเข้าไปหา**ม้าวลาหก** ยกมือขึ้นไหว้แล้วกล่าวว่า

“ม้าผู้ประเสริฐ พวกข้าพเจ้าเชื่อถ้อยคำ
ของท่าน จึงต่างก็ปรารถนาที่จะไปสู่ชนบทฝั่งโน้น”

“ถ้าเช่นนั้น พวกท่านจงขึ้นขี่บนหลังเราเถิด
เราจะพาไปให้ถึงอย่างรวดเร็ว”

**พ่อค้าบางคนจึงขึ้นขี่บนหลัง บางคนก็จับ
หางม้าไว้แน่น บางคนก็ยื่นประนมมือไหว้ รอให้**ม
วลาหก**มารับในเที่ยวต่อ ๆ ไป ในที่สุด....**ม้าวลาหก**
ก็พาพวกพ่อค้าที่หนีมาทั้งหมด ให้กลับคืนสู่ชนบท
ของตนได้โดยปลอดภัย**

ฝ่ายพวกนางยักษิณี เมื่อมีคนเรือแตกมา
ติดเกาะอีก ก็ลอบไว้เป็นสามี่ใหม่ แล้วจับพวก
พ่อค้าสามี่เก่าที่ไม่ยอมหนีไปนั้น กักขังไว้ฆ่ากินเป็น
อาหารอันโอชะต่อไป

พระศาสดาทรงจบธรรมเทศนานี้ ด้วย
คำตรัสว่า

**“พวกพ่อค้าเครื่องหนึ่ง ที่เชื่อคำของ
ม้าลาหกในครั้งนั้น ได้มาเป็นพุทธบริษัท
ของเราในบัดนี้ ส่วนม้าลาหกตัวนั้น ก็คือ
เราตถาคตเอง”**

แล้วทรงย้ำเตือนสติให้เกิดปัญญาว่า
“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย หากเหล่าภิกษุ ภิกษุณี
อุบาสก อุบาสิกา ผู้ใดไม่ทำตามคำสั่งสอน ที่เรา
ตถาคตแสดงไว้ดีแล้ว ผู้นั้นย่อมจะต้องถึงความพินาศ
ย่อมถึงความทุกข์ใหญ่ในอบาย ๔ (คือได้นรก
ดิรัจฉาน เปรต อสุรกาย) เปรียบเสมือนพวกพ่อค้า
ที่ถูกนางยักษ์ฉกชิงไปให้ตกอยู่ในอำนาจ ต้อง
สิ้นชีวิตไป ฉะนั้น

ส่วนผู้ใดทำตามคำสั่งสอน ที่เราตถาคต
แสดงไว้ดีแล้ว ผู้นั้นย่อมจะไปถึงฝั่งพระนิพพาน
ดูพวกพ่อค้าที่เชื่อฟัง กระทำตามคำของม้าลาหก
ไปถึงฝั่งชนบทโดยสวัสดิ์ ได้กลับคืนสู่ที่อยู่ของตน
ฉะนั้น”

ครั้นจบคำตรัสนี้แล้ว ทรงประกาศอริยสัง

กัณฑ์ เมื่อจบสังฆกรรมแล้ว **ภิกษุผู้กระสันนั้นก็ตั้ง
อยู่ในโสดาปัตติผล** ส่วนภิกษุอื่น ๆ อีกหลายรูป บ้าง
ก็บรรลุเป็นพระโสดาบัน บ้างก็ได้เป็นพระสกิทาคามี
บ้างก็ได้เป็นพระอนาคามี หรือแม้แต่ได้เป็นพระ-
อรหันต์ก็มี

ณวมฆุทธร

พฤษศ ๒๓ ก.ค. ๒๕๕๑

(พระไตรปิฎกเล่ม ๒๗ ข้อ ๒๔๑,
อรรถกถาแปลเล่ม ๕๗ หน้า ๒๕๑)

● **เชื่อผู้ใหญ่** เขาว่า หม่าไม่กัด

เชื่อธรรม: ปฏิบัติ ไม่กลัวผี

เชื่อพุทธองค์ หลุดพ้น ยักฉกฉวย

เชื่อกรรมดี มีบุญ หนุนสุขใจ.

คุณครูในดวงใจ

ครูในดวงใจของผมมีชื่อว่า **ครูอารมณ์ ศรีวรสาร** ร.ร.แก่นนครวิทยาลัย จ.ขอนแก่น ตอนอยู่ ม.๖ ครูดูแลเอาใจใส่เด็กนักเรียนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะตัวผม ท่านเป็นครูที่ผมไม่เคยเจอที่ไหนมาก่อนเลย เปรียบเสมือน “แม่” ของผมเองก็ว่าได้ เวลาผมมีปัญหา ครูก็ให้คำปรึกษาดีๆ แก่ผมหลายครั้ง ครูเป็นกันเองกับผมมาก ดูแลทุกสิ่งทุกอย่างไม่ต่างอะไรไปจากแม่ของผม ครูให้ทุนการศึกษาผมและให้ผมเรียนพิเศษโดยไม่เก็บค่าเรียนกับผมแม่แต่บาทเดียว ผมนึกเสมอว่าสักวันหนึ่งผมจะกลับไปตอบแทนพระคุณของครูท่านนี้ และจะตั้งใจเรียน ไม่ทำให้ครูต้องผิดหวังในตัวผม ผมมาจนถึงจุดนี้ได้ ส่วนหนึ่งก็มาจากท่าน และครูก็สอนอะไรดีๆ หลายอย่างซึ่งผมไม่อาจลืมได้ เป็นคำสั่งสอนที่มีค่าและเป็นประโยชน์มากต่อชีวิตในวันนี้และภายภาคหน้า

นายจักรพงษ์ มุงคุณคำขาว(จอร์จ)

ร.ร.แก่นนครวิทยาลัย จ.ขอนแก่น

ครูที่ข้าพเจ้าประทับใจ คือ **อ.สมชัย ลินแท้** เป็นอาจารย์แนะแนวที่โรงเรียนหัวหิน ท่านจะคอยเอาใจใส่ดูแลนักเรียนทุกคน เวลาที่มีการสอบแข่งขันอะไร ท่านก็จะประกาศใ้ให้นักเรียนทราบ คอยหาทุนใ้ให้นักเรียน หางานใ้ทำในส่วนตัวของข้าพเจ้า อาจารย์ดูแลเป็นอย่างดี คอยหาทุนการศึกษาใ้ได้อยู่เสมอ

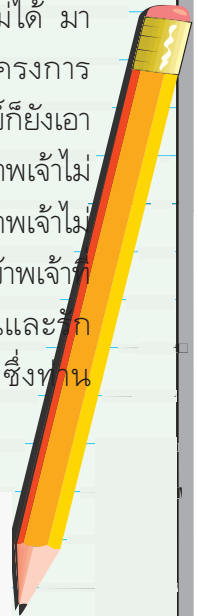
เวลาเ้ามีไคว้ต่างๆ ท่านก็บอกใ้ข้าพเจ้าสมัครและส่งใ้ โดยท่านจัดการทุกอย่าง ครั้งหนึ่งข้าพเจ้าเคยไปเข้าค่ายโอลิมปิกที่ ม.ศิลปากร อ.สมชัยก็ไปเยี่ยม ชื่อของชื่อขนมไปฝาก และที่สำคัญหากไม่มีท่าน ข้าพเจ้าคงไม่ได้ มาอยู่ ณ ที่นี้ ท่านสนับสนุนข้าพเจ้าทุกอย่าง ใ้ข้าพเจ้าสมัครโครงการ จุฬาฯ-ชนบท ถึงแม้ข้าพเจ้าจะได้เรียนที่จุฬานี้แน่ๆ แล้ว ท่านอาจารย์ก็ยังเอา

ใจใส่ พยายามหาทุนการศึกษาใ้ข้าพเจ้าอยู่ เวลาที่ข้าพเจ้าไม่ค่อยรู้เรื่องวิชาใด อาจารย์ก็จะหาที่เรียนพิเศษใ้โดยข้าพเจ้าไม่ต้องเสียสตางค์ และอาจารย์ ก็ไปเยี่ยมข้าพเจ้าที่

บ้านอยู่บ่อยๆ ใ้ทำให้รู้สึกอบอุ่นและรัก อาจารย์เหมือนพ่ออีกคนหนึ่ง ซึ่งท่านเป็นห่วงเรามาก

นส.พรนราภรณ์ บัวผึ้ง
โรงเรียนหัวหิน จ.ประจวบฯ

ครูที่ประทับใจ อ.วัชรี พินิจจันทร์

ร.ร.วัดศรีมงคล (ข้าราชการบำนาญ)

ที่ข้าพเจ้าประทับใจ

คุณครูท่านนี้ เพราะ
ท่านทุ่มเทในการสอน
เอาใจใส่นักเรียนทุกคน
เหมือนลูกหลาน
ทุกๆ วันพอถึงเวลาบ่าย
ก็จะมานั่งเล่นให้ฟัง
และเวลาสอนท่านก็จะไม่
ลงโทษโดยการตี แต่จะใช้วิธีการ

ตักเตือนแทน และเมื่อมีการจัดการสอบแข่งขันที่โรงเรียนอื่น ท่านก็จะ
พาไปโดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด และถ้านักเรียนแข่งขันชนะ
กลับมาแล้ว ท่านก็จะนำของรางวัลไปให้และแสดงความยินดีด้วย
ความจริงใจ

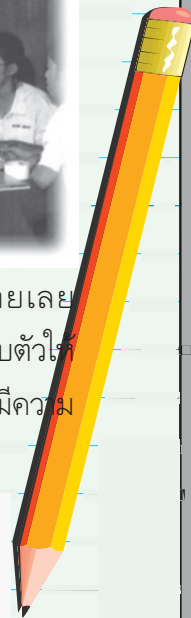
นายฉัตรชัย คำคำ
ร.ร.วัดศรีมงคล จ.ชัยนาท

ครูในดวงใจของข้าพเจ้าคือ **อ.สมปอง จันทราวุธ** สอนวิชาชีววิทยา อาจารย์จะเป็นผู้ที่ดำเนินการเกี่ยวกับโครงการการศึกษาต่อของมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ส่งเข้ามาในโรงเรียน รวมทั้งโครงการจุฬา-ชนบทที่ข้าพเจ้าได้ไปขอคำแนะนำอาจารย์ด้วย แม้อาจารย์จะเป็นคนขี้มกวด แต่ลูกศิษย์ทุกคนก็รู้ว่าท่านรักและปรารถนาดีกับเรา ข้าพเจ้าก็ยังจำภาพใบหน้าของอาจารย์ที่ทราบว่าคุณศิษย์ของท่านมีสิทธิ์สอบสัมภาษณ์โครงการจุฬา-ชนบทได้ ใบหน้าของท่านสดใส ยิ้มด้วยความดีใจและปลาบปลื้มใจที่คุณศิษย์ของตนประสบความสำเร็จไปหนึ่งก้าวแล้ว และอาจารย์ก็แนะนำว่า การศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย ดังนั้นลูกศิษย์ของครูจงตั้งใจ มีความขยันหมั่นเพียร และต้องรู้จักปรับตัวให้ได้ แล้วลูกศิษย์ของครูก็จะประสบความสำเร็จอย่างแน่นอน ข้าพเจ้ามีความผูกพันและจะไม่วันลืมอาจารย์สมปอง จันทราวุธ เลย

น.ส.จิราภรณ์ สุขเกษม

ร.ร.เฉลิมขวัญสตรี จ.พิษณุโลก

ครูในดวงใจชั้นประถมศึกษา

คุณครูท่านอง เมาะลาซี และคุณครูโกศล เมาะลาซี คุณครูทั้งสองให้ความเอ็นดูผมเสมอ เมื่อมีเรื่องเดือดร้อนจะยื่นมือเข้ามาช่วย แม้อยามเจ็บป่วยคุณครูก็จะมาเยี่ยมถึงบ้านและมีของมาฝากอยู่เสมอทั้งเสื้อผ้าและอาหารแห้ง คุณครูทั้งสองคอยให้กำลังใจและพูดเสมอว่า “ถ้ามีเรื่องเดือดร้อนอันใดให้มาหาได้ทุกเมื่อ” คุณครูทั้งสองมีพระคุณต่อผมมาก ตอนที่เดินทางมากรุงเทพฯ คุณครูก็ได้ให้ค่าเดินทางด้วย

อาจารย์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

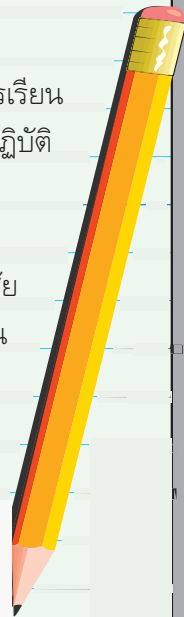
อาจารย์ศรีเวียง นามเดช เป็นอาจารย์ที่ใจดีมาก ในเรื่องการเรียน อาจารย์จะช่วยติวให้หากไม่เข้าใจ เมื่อไปเยี่ยมอาจารย์ทุกครั้ง อาจารย์ปฏิบัติเหมือนเดิม คือคิดว่าเราเป็นลูก จะดูแลดีเสมอ

อาจารย์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

อาจารย์จินตนา ศาริการ ท่านเป็นอาจารย์ฝ่ายแนะแนวที่มีธรรมาจริยดีใจดี ให้คำปรึกษาคอยให้กำลังใจเมื่อผมรู้สึกท้อแท้ มีปัญหาเรื่องเงิน อาจารย์ก็จะช่วยหาทุนการศึกษาให้ อาจารย์จะรับปรึกษา คอยฟังปัญหาทุกเรื่อง อาจารย์ทุกท่านคุณครูทุกคนที่สั่งสอนผมมา ขอนับถือเป็นผู้มีพระคุณในหัวใจ

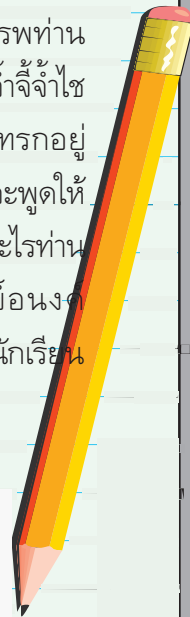
นายพงษ์ศักดิ์ สาระภักดี
โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย จ.ร้อยเอ็ด

ครูในดวงใจของข้าพเจ้า **ชื่ออาจารย์อนงค์ สุราเลิศ** ท่านสอนวิชาเคมี อายุประมาณ ๕๐ กว่าปี ตลอดระยะเวลาที่เรียนกับอาจารย์ ท่านเอาใจใส่ดีมาก พูดคุยให้คำปรึกษาทุกเรื่อง ท่านเป็นคนที่มีความจำดีมาก แม้ท่านจะอายุมาก แต่ก็สามารถจดจำลูกศิษย์ได้เกือบทุกคน จึงทำให้ลูกศิษย์รักท่านมาก ความประทับใจพิเศษที่ผมมีต่อท่าน คือเวลาเรียนท่านจะคอยถามเสมอ และท่านมักจะดูว่าผมในเรื่องของการแต่งกาย บอกให้ทำตัวดี ๆ น่ารัก ๆ และท่านจะนับลูกศิษย์ทุกคนเสมือนลูกของท่าน นักเรียนทุกคนจึงให้ความเคารพท่านเหมือนแม่เช่นกัน “แม่นงค์” โดยอุปนิสัยจะเป็นคนเจ้าระเบียบและเจ้าจู้จี้ไซ้กับนักเรียนมาก เวลาสอนบางครั้งก็ทำหน้าดุ แต่ก็ชอบพูดตลกแทรกอยู่เรื่อย ๆ พฤติกรรมที่ไม่ดีของลูกศิษย์คนไหน ไม่มีที่ท่านจะไม่รู้ ท่านจะพูดให้กำลังใจเสมอ และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีมาก ไม่ว่าจะมีความเดือดร้อนอะไรท่านสามารถช่วยได้ทุกเรื่อง ด้านการสอน ผมคิดว่าอาจารย์อนงค์ เป็นคนที่ขยันสอนมาก ท่านจะมาโรงเรียนแต่เช้า นั่งคอยอยู่ในห้องก่อนนักเรียนน้อยครั้งมากที่ท่านจะไม่เข้าสอนหรือลา

นายเอกพงษ์ แสนรัมย์

จากโรงเรียนลำปลายมาศ จ.บุรีรัมย์

คุณครูในดวงใจ **๑. คุณครูกัลยาณี อินทร์ลา** โรงเรียนเมืองนครราชสีมา
ท่านให้ความอบอุ่นกับดิฉันมาก ท่านซื้อใบสมัครเข้าสอบ ม.ปลาย
ของโรงเรียนประจำจังหวัดให้ ท่านแนะนำและหยิบยื่นโอกาสที่ดีทางการศึกษา
ให้ หากไม่มีท่าน ดิฉันคงไม่ได้เรียน
หนังสือในที่ที่ดีแห่งนี้ (ราชสีมา)

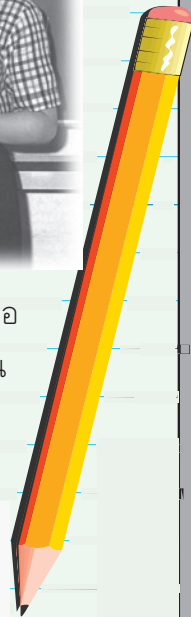
๒. อ.นงนุช วงศ์สัตตสถาพร

ราชสีมาวิทยาลัย สอนภาษาฝรั่งเศส

ท่านเป็นอาจารย์ที่รักและเอาใจใส่นักเรียนมาก หัวโยนนักเรียน ให้คำแนะนำและเป็นทีปปรึกษานักเรียนที่จริงจังๆ
ท่านสอนทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งมารยาท การวางตัวต่อผู้คน ท่านเข้าใจในตัวดิฉันดีมาก ให้ความเมตตา ช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา ดิฉันและเพื่อนๆ ในห้องรักท่านมาก ท่านเปรียบเสมือนแม่ของพวกเราเลยจริงๆ

นางสาววิภาวิน รักวงศ์ไทย
โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย

แม่กับแม่

กับ

พ่อต๋อยน้อย

เขียนโดย

ไมเช่ หลุยส์ โอลิเวอร์

แปลจากภาษาสเปนโดย

รัศมี กฤษณมิม

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ๒๕๔๔

ผลกำไรจะนำไปช่วยเหลือยากจนในชนบท

ราคาเล่มละ ๕๐ บาท (ไม่รวมค่าส่ง) สั่งซื้อได้ที่

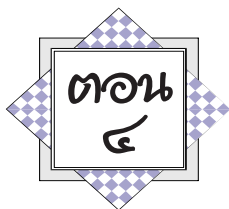
ธรรมทัศน์สมาคม ๖๗/๕๐ ถ.นวมินทร์

คลองกุ่ม บึงกุ่ม กทม. ๑๐๒๔๐

สั่งจ่าย ปท.คลองกุ่ม

เริ่มลงในฉบับที่ ๑๐๓

“เป็นความคิดที่ยอดเยี่ยมไปเลย” พ่อว่า “เราไปลองใหญ่กิน ‘ปาเอญา’¹ กันที่ภัตตาคารชั้นนําดีกว่า”

“อย่าหวังไปเลยจะ ให้อาหารประเภทที่ทำให้อ้วนนะ” แม่ค้าน “กว่าเราจะลดความอ้วนกันได้ก็แทบตายแล้วจะให้ของขวัญดีๆ พ่อกับลูกคนละชิ้น จากเงินที่แม่เก็บออมไว้ ว่าแต่ว่าพ่อลูกคุณต้องการอะไรกันล่ะ”

¹ อาหารเลี้ยงชื่อจานหนึ่งของสเปน ประกอบด้วย ข้าว เนื้อไก่ ไส้กรอกหมู อาหารทะเล เป็นต้น ทำและเสิร์ฟมาในกระทะ คนไทยอาจเรียก ข้าวผัดสเปน

มาเตโอคิด แล้วไปถามความเห็นเพื่อนๆ อันโตนิโอแนะนำว่า

“ไม่ต้องคิดนานเลยเพื่อน ก็เห็นที่ไงล่ะ” เพราะการไปสร้างกระท่อมแถวๆ โรงเรียนในฤดูใบไม้ผลินั้น เป็นเรื่องยอดนิยมมาก ข้อดีของบริเวณซึ่งอยู่แถบชานเมืองคือ นอกจากจะไม่ค่อยมีสิ่งปลูกสร้างแล้วยังอุดมไปด้วยต้นไม้ที่เหมาะสมจะสร้างกระท่อมจากไม้ฟ้ายหรือกระดาศแข็งหนาๆ

“แต่เต็นท์น่าจะยอดกว่าอีก ตอนกลางคืนเราเข้าไปนอนในนั้นได้” อันโตนิโอยืนย่นหนักแน่น แล้วหน้าร้อนเวลาเดินทางเราก็เอาเต็นท์ไปด้วยได้ “ว่าแต่พ่อแม่ยายจะซื้อให้แน่หรือ”

แล้วพ่อกับแม่ก็ซื้อเต็นท์ให้เด็กชาย แม่บ่นกระปอดกระแปดว่าแพงไปหน่อย แต่ก็เป็นโอกาสเหมาะแล้ว

ในวันเสาร์นั่นเอง ด้วยความช่วยเหลือของอันโตนิโอ มาเตโอก็สามารถกางเต็นท์ในป่าละเมาะใกล้โรงเรียนได้ ทั้งสองปลานปลื้มในความสำเร็จยิ่งนัก อันโตนิโอเอาเตาแก๊สมาด้วย พวกเขาทอดไส้กรอกกิน และรู้สึกเอร็ดอร่อยยิ่งกว่าครั้งไหนๆ ที่พิเศษกว่านั้นคือฝนเริ่มตก ดังนั้นจึงสบโอกาสที่พวกเขาจะได้พิสูจน์ว่าเต็นท์ใหม่นี้ปลอดภัยแค่ไหน

เด็กชายรู้สึกว่ามีประโยชน์หลายอย่าง พวกเขาคิดจะสร้างเพิงไม้ไว้เก็บจักรยานด้วย

“มันเข้าทำดีกว่าบ้านเสียอีก” ทั้งสองสรุป “และที่สำคัญไม่ต้องมีพ่อแม่มาคอยวุ่นวายในเต็นท์ของเรา”

วันถัดมาซึ่งเป็นวันจันทร์ พอมาชินตำรูเรื่องเข้าประโยคแรกที่เธอพูดคือ

“แย่มาก พวกนายเป็นเพื่อนประสาอะไร ไม่เห็นมีใครบอกฉันสักคำ”

“ก็แค่ลองดูเท่านั้นแหละ” มาเตโอออกตัว “วันเสาร์หน้าถึงจะเอาจริง จะมีที่เก็บจักรยานและทุกอย่างพร้อมเลย แถมอาหารว่างมีอยู่ยักษ์สุดพิเศษอีกต่างหาก”

อานาจ้องหน้าและฟังพวกเขาอย่างใจจดใจจ่อทุกคำพูด มาเตโอบอกอานาอย่างมีน้ำใจว่า “ถ้าเธออยากไปร่วมสนุกกับพวกเราก็ได้นะ เต็นท์มีที่เหลือเพื่อเธออยากไปมั้ยล่ะ”

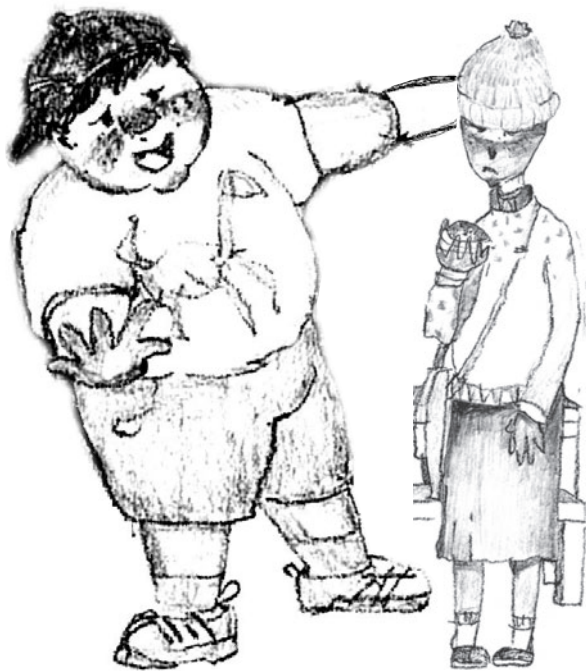
“มากที่สุดในโลกเลยล่ะ แต่พ่อกับแม่คงไม่ยอมหรอก”

เด็กๆ รู้ดีว่าอานาไม่ได้รับอนุญาตให้เล่นอะไรก็ตามที่จะทำให้เธอเหงื่อออก หรืออาจเป็นหวัดได้ ดังนั้นจึงรู้สึกหมดสนุกไปพอแรง

“เอาเหอะ” มาชินตำรูพูดให้กำลังใจ “ในเต็นท์ก็ไม่เห็นจะต้องเหงื่อออกนี่ แล้วอากาศก็ไม่หนาวแล้วด้วย”

“ถ้าเป็นหลังมิถุนาก็ดีหรือ” อานาพึมพำเศร้าๆ
“หลังมิถุนาแล้วจะมีอะไรหรือ” มาเตโอถาม
หลังมิถุนาแล้วจะเกิดสิ่งที่แสนวิเศษคือ อานา
ไม่ต้องไปฉีดยาที่เธอแสนจะเกลียดทุกวันพุธที่
โรงพยาบาลอีกแล้ว

“ยอดไปเลย” เพื่อนทั้งสามตะโกนขึ้นเกือบจะ
พร้อมกัน

“อีกอย่าง ผมเธอก็เริ่มขึ้นแล้ว ด้วยใช่ไหม”
มาเตโอพูดให้กำลังใจอานา

“ก็ใช่ แต่นิดเดียวเอง” เด็กหญิงรับอายุๆ

“ผมเธอสีทองด้วยล่ะ” เด็กชายยืนยัน

อานาพยักหน้ารับแก้แค้น ด้วยการดึงหมวกต่ำ
ลงมาจนถึงคิ้ว

“ถ้าเธอไม่ไป ฉันก็ไม่ไป” สมาชิกตัวพูดหนักแน่น
ดังนั้นทั้งหมดจึงตัดสินใจว่าต้องไปพบพ่อแม่
ของอานาเพื่อขออนุญาต

แม่บอกว่าไม่ได้ แต่พ่อว่าได้ ถึงขนาดทะเลาะ
กันต่อหน้าเด็กๆ

“ยายหนูไม่จำเป็นต้องอยู่แต่บ้านตลอดวันเพียง
เพราะเรากลัวไปเสียทุกอย่าง” พ่อว่า

“แล้วถ้าลูกเกิดเป็นหวัดหรือเกิดอะไรขึ้นล่ะ”
แม่คร่ำครวญ

“แล้วทำไมจะต้องเป็นหวัดด้วยล่ะ นี่ก็ไม่ใช่
หน้าหนาวแล้ว อากาศหรือก็แสนจะดี” พ่อพยายาม
ให้เหตุผล “นอกจากนั้นพ่อยังเชื่อว่าพวกเพื่อนๆ จะ
ดูแลยายหนูเป็นอย่างดี จริงมั๊ย”

ทั้งสามตอบรับ และสมาชิกตัวซึ่งเป็นคนที่กล้า
ตัดสินใจ พุดแทนทุกคนว่า

“แค่แป็บเดียวเองค่ะ ถ้าเห็นว่าอากาศเริ่มไม่ดี หรือฝนตก เราจะรีบพาอานากลับบ้าน”

แม่เลยยอมจำนน แต่ไม่วายมีเงื่อนไขสารพัด ซึ่งในจำนวนนั้นมีว่า ต้องไปในวันที่อากาศดีจริงๆ ห้ามถอดรองเท้า หมวก และอื่นๆ อีกมากมาย

พ่อเดินไปกับเด็กๆ จนถึงประตู ก่อนจะแยกจากกันพ่อพูดขึ้นว่า

“สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือให้อานาสงอก” เมื่อเด็กๆ ออกมายืนบนถนนแล้ว พ่อเสริมว่า “หนูไม่รู้หรอกว่า ลุงขอใบพวกหนูมากขนาดไหนที่เป็นห่วงใยหนูของลุง พวกหนูเป็นเด็กน่ารักมาก”

เด็กๆ ไม่รู้จะพูดอะไรดีเพราะไม่ค่อยชินกับการที่พ่อแม่รู้สึกตื่นเต้นดีใจกับเรื่องไร้สาระแบบนี้ ถึงขนาดต้องขอขอบอกขอบใจพวกเขา

การเตรียมงานรื่นเริงวันเสาร์เป็นที่สนุกสนาน ยิ่งนักตลอดสัปดาห์นั้น อานาพูดแต่เรื่องนี้เรื่องเดียว ไม่เบื่อก่อนที่จะคอยถามว่าเราจะทำอะไรบ้าง จะกางเต็นท์ กลางแจ้งหรือใต้ร่มไม้ แถวนั้นมีแม่น้ำบ้างหรือเปล่า ซึ่งคำถามเหล่านี้เป็นเรื่องที่มาแต่โอไม่ได้ใส่ใจนัก เมื่อเทียบกับเรื่องอาหารว่างมื้อใหญ่ยักษ์สุดพิเศษที่เขา

คิดจะจัดขึ้น ดังนั้นเขาจึงพูดกับอานาเชิงออกคำสั่ง ปลายๆ ว่า

“ถ้าเธอจะไปกับเราละก็ ต้องกินของอร่อยๆ ที่เราทำให้หมดนะ อย่างมาทำเป็นกินไม่ลงเหมือนที่แล้วๆ มา เข้าใจมั๊ย”

“เข้าใจแล้วค่ะ หัวหน้า ฉันสัญญา” อานาตอบ พลางยื่นหน้าไปจูบข้างหูของมาเตโอ

เด็กชายยืนตัวแข็งทื่อ เพราะไม่เคยมีธรรมเนียม
นี้ในหมู่พวกเขา มาเตโอจึงไปถามความเห็นเพื่อนทั้งสอง
ถึงเรื่องแปลกๆ ของอานา ซาซินต้าเถียงเข้าข้างอานา
อย่างเคย

“คือว่า อานาคงดีใจจนแทบคลั่งนะ นายอย่า
ลืมนี่ว่าเป็นครั้งแรกในรอบสองปีที่อานาจะได้ทำอะไร
พิเศษนอกเหนือจากการไปโรงเรียนหรือไปโรงพยาบาล
ว่าแต่นายอย่าเผลอไปจูบอานาเข้าก็แล้วกัน” เธอกล่าว
เสริม “เดี๋ยวจะเอาเชื้ออะไรไปติดอานาเข้า”

ซาซินต้าพูดอย่างนั้นเพราะมาเตโอไม่ค่อยสนใจ
จะอาบน้ำน้ก

“ไม่ต้องห่วง” เขาตอบด้วยท่าทางเหยียดๆ
“ฉันจะจูบก็เฉพาะแม่เท่านั้น เวลานั้นไม่มีทางเลือกนะ”

ซึ่งก็ไม่เป็นความจริง เพราะมาเตโอแอบว่าเป็น
เด็กที่นิสัยดีและอ่อนโยนคนหนึ่ง ไม่เจ้าคิดเจ้าแค้น
เขาเคยขู่ซาซินต้าว่าถ้าเธอทำอะไรลงไป ละก็จะไม่ให้เข้า
เต็นท์ แต่แล้วเขาก็ลืม ยิ่งไปกว่านั้น คึนนั้นเด็กชาย
ยังอาบน้ำโดยแม่ไม่ต้องบังคับ บางทีซาซินต้าอาจพูด
ถูกก็ได้ ที่ว่าเขาอาจจะนำเชื้อโรคไปติดอานาได้เพราะ
เขาไม่สะอาดพอ

วันศุกร์เริ่มขึ้นด้วยท้องฟ้ามืดครึ้ม อานามาถึง
โรงเรียนด้วยสีหน้าไม่ค่อยดี ประโยคแรกที่เธอพูดกับ
มาเตโอคือ

“สวดมนต์เข้านะ เพื่อพรุ่งนี้อากาศจะได้ดีๆ”

“เราสวดมนต์ขอให้อากาศดีได้ด้วยเหรอ”

เด็กชายรู้สึกแปลกใจ

“ที่บ้านฉันสวดมนต์ขอทุกอย่างแหละ เอ้อ...”

อานาอธิบายเสริม “ก็ตั้งแต่ฉันไม่สบายนะ”

“นั่นฉันอยากจะสวดมนต์ขอให้ผมเธอขึ้นเร็วว
มากกว่า” เป็นคำพูดของเด็กชายเพื่อตอบแทนที่อานา
จูบข้างหูเขา

อานาหัวเราะชอบใจ แล้วมาเตโอก็รีบเดินหนี
กันไม่ให้อานามาจูบข้างหูอีกข้างของเขา

ไหนๆ ก็จะต้องสวดมนต์ มาเตโอจึงตัดสินใจ
ว่าจะสวดภาวนาให้เจ้าตัวร้ายหายไปจากสายตาเขาด้วย
เพราะในวันศุกร์นั่นเอง เมื่อกลับถึงบ้านเขาก็แทบจะ
เป็นลม เมื่อพบชายท่าทางเป็นชาวต่างชาติยืนคุยกับ
แม่ที่ประตู เขาเป็นเจ้าของหมาตัวนั้นและกำลังตามหา
มัน เพราะเจ้าตัวร้ายหนีออกจากบ้านไป

ความลึกลับระหว่างมาเตโอกับหมาตัวนั้น
ไม่ได้ดีขึ้นเลย ที่ผ่านมามีเด็กชายพยายามย่องผ่าน

หน้าบ้านหลังนั้นอย่างเงียบกริบราวกับอินเดียแดง เขาแทบจะคลานไปตามพื้นดินก็ว่าได้ วันใดที่ทำให้เจ้าตัวร้ายไม่เห็นเขาได้ เด็กชายจะมีความสุขกับวีรกรรมนี้ยิ่งนัก

แต่ถ้ามันเห็นเขาละก็ สถานการณ์จะเลวร้ายกว่าเดิมสักร้อยเท่า เจ้าตัวร้ายจะเห่าอย่างบ้าคลั่งเสียงดังจนมาเตโอแก้วหูแทบแตก เรื่องมันถึงขนาดว่ามาเตโอขว้างก้อนหินจากระยะห่างที่ตนคิดว่าปลอดภัยใส่มันมากกว่าหนึ่งครั้ง มีอยู่หนที่เขาขว้างหินก้อนใหญ่ไปโดนมันเข้าอย่างจัง จนมันร้องโหยหวนด้วยความเจ็บปวดแล้วแผ่นลับไปจากสายตา

“ผมคิดว่า” ชายชาวต่างประเทศอธิบายให้แม่ฟัง “สุนัขของผมคงถูกขโมย เพราะมันเป็นสุนัขตระกูลดีมีระดับที่เดียวครับ”

แล้วเขาก็ขออนุญาตติดประกาศที่เสาไฟตรงข้ามบ้านมาเตโอ ความว่า

"สุนัขพันธุ์ดีชื่อ "ฮอสก้า" นาย
ผู้ใดพบจะมิรางวัลสมนาคุณ"

“ในที่สุดก็ยังไม่สายเกินไปที่ฉันจะได้รู้ชื่อเจ้าตัวร้ายนั้น” คิดแล้วเด็กชายก็เริ่มสวดมนต์อธิษฐานขอให้มีคนขโมยสุนัขของชายที่นำสงสารนี้ไปจริงๆ และอย่าให้มันกลับมาแถวนี้ได้อีก

แต่ไม่นานนักเด็กชายก็เริ่มวิตกกังวล ถ้าเพื่อหมามันเกิดหนีออกมาเฟ้นพ่านแถวนั้นล่ะ เขาจำได้ว่าในช่วงโมงความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ครูผู้สอนอธิบายว่าพวกสัตว์มีความจำดีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนที่เคยทำร้ายมัน ครูเล่าเรื่องช่างที่พังหมู่บ้านชนพื้นเมืองเพื่อแก้แค้นคนที่ไปยิงมันด้วยธนูเมื่อ ๓๐ ปีก่อน

ก็ถ้าไอ้ตัวร้ายขอสก้า เกิดจำเหตุการณ์ตอนที่มาเตโอขว้างหินก้อนใหญ่ใส่มัน แล้วอาฆาตหนีมาแก้แค้นเขาละก็ ปรือ ! คิดถึงตรงนี้ เขาเลยสวดมนต์หนักขึ้นเป็นสองเท่า

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ศีลธรรม จิต ปรมาตมธรรม

● อุบาสิกา คุณรัญจวน อินทรกำแหง

ธรรมสวัสดี

วันนี้เราจะได้พูดกันถึงเรื่องของจิต ๒ ประเภท หรือ ๒ ระดับ
คือ จิตศีลธรรม และ จิตปรมาตมธรรม

จิตในระดับศีลธรรม จัดว่าเป็นจิตของบุคคลที่ได้พัฒนาจากความเป็นปุถุชน คือ
บุคคลที่ยังหนಾಯู่ด้วยกิเลส ตัณหา อุปาทาน ขึ้นมาสู่ระดับของธรรมะศีลธรรม คือใน
ระดับของความเป็นคนดี มีสัมมาทิฐิอยู่ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ใช้ระดับสูงสุด ถ้าเป็นบุคคล
ทั่วไปก็เรียกว่าเป็นผู้มีศีลเป็นผู้มีธรรม คือมีการรับศีล สมาทานศีล ศีล ๕ บ้าง ศีล ๘ บ้าง
มีการไปฟังพระธรรมเทศนา มีการทำบุญทำทาน มีการช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลัง แล้วก็มี
มีความตั้งใจที่จะไม่เบียดเบียนผู้อื่น แต่ก็อาจจะยังมีการเบียดเบียนอยู่บ้างโดย
ไม่เจตนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือการเบียดเบียนตนเอง

ที่เบียดเบียนตนเองก็เพราะไม่รู้ว่าเป็นการเบียดเบียน การเบียดเบียนก็คือการที่ทำให้จิตนั้นไม่สงบ ไม่สบาย เกิดมีความทุกข์ มีความดิ้นรน วุ่นวายสับสน อึดอัดขัดใจสารพัดเกิดขึ้น นี่คือลักษณะอาการของความทุกข์ใช่ไหม แม้ในคนดีซึ่งอยู่ในระดับศีลธรรม ก็ยังมีอาการอย่างนี้เกิดขึ้นได้เรื่อยๆ ในทางธรรมเราเรียกว่าเป็นการถูกเบียดเบียน แต่ในทางโลก ผู้ที่เป็นคนดีในระดับศีลธรรมอาจจะไม่รู้สึกรู้ว่า นี่คือการที่กำลังถูกเบียดเบียนด้วยความทุกข์แล้ว

ถ้าจะพูดกันถึงเรื่องถูกเบียดเบียน ก็มักจะไปมองว่าถูกเบียดเบียนโดยผู้อื่น คนนั้นเบียดเบียนฉัน คนนี้เบียดเบียนฉัน หรือเหตุการณ์อย่างนี้เบียดเบียนฉัน สังคมเบียดเบียนฉัน แต่ไม่ค่อยมีใครมองเห็นว่าอาการเบียดเบียนนี้เกิดขึ้นเพราะตนเอง

ทำไมจึงว่าเกิดขึ้นเพราะตนเอง ก็เพราะว่าได้ปล่อยชีวิตของตนให้เป็นชีวิตที่ถูกกักด้วยความทุกข์อยู่ตลอดเวลา กักด้วยความทุกข์เพราะอะไร ก็เพราะเหตุว่าจิตนั้นยังเป็นจิตที่แม้จะเป็นจิตของคนดี แต่ก็เรียกว่ายังเป็นจิตที่เป็นทาส ยังมีอวิชชาครอบงำอยู่บางส่วน เป็นทาสของอะไร ก็ทาสของกิเลส โลภ โกรธ หลง ทาสของตัณหาความอยาก ทาสของอุปาทานความยึดมั่นถือมั่น

เพราะฉะนั้นพอมีสิ่งกระทบเข้ามา ผัสสะกระทบเข้ามาเท่านั้นเอง ขาดสติทันที ปล่อยให้กิเลสเข้ามาครอบงำ ปล่อยให้ตัณหาความอยาก ปล่อยให้อุปาทานเข้ามาครอบงำ ขณะที่ขาดสติ ก็ขาดปัญญา ประกอบไปด้วย ทำให้มองไม่เห็น ว่า แสงสว่างที่จะทำให้จิตเยือกเย็นผ่องใสขึ้นได้นั้นเป็นอย่างไร ชีวิตจึงถูกกักอยู่ตลอดเวลา

นี่แหละจึงเรียกว่า แม้จะเป็นคนดีก็ยังมีชีวิตที่ถูกกักด้วยความทุกข์ จนกระทั่งบางครั้งถึงกับร้องออกมาว่า ไม่อยากทำความดีแล้ว ไม่อยากเป็นคนดีแล้ว เพราะทำแล้วก็ไม่เห็นได้ดี ไม่อยากเป็นคนดีละ เบื่อ บางทีก็เลยเถิดไปถึงว่า เป็นคนชั่วดีกว่า ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องลำบากที่จะต้องอุตสาหะทำความดีให้คนอื่นมองเห็น

ขณะนั้นใจถูกเบียดเบียน เป็นทุกข์แล้วแต่ไม่รู้ เพราะในระดับศีลธรรมนั้น จะเห็นธรรมะหรือเข้าใจธรรมะก็แค่ในระดับศีล คือการสมาทานศีล ประพฤติศีล แล้วก็ในระดับแค่ฟังเทศน์ฟังธรรมพอรู้เรื่องบาปเรื่องบุญ เรื่องทำทาน เรื่องการทำสิ่งที่เบ็นกุศลบ้างเป็นบางครั้ง แต่ยังมีได้ปฏิบัติธรรมอย่างแท้จริง

ปฏิบัติธรรมอย่างแท้จริงก็คือ เมื่อจิตสงบแล้ว เป็นสมาธิแล้ว ก็ใคร่ครวญธรรมไปจนกระทั่งถึงขั้นของวิปัสสนา ที่จะพัฒนาปัญญาให้เกิดความประจักษ์แจ้งในสิ่งที่เรียกว่าลัทธิธรรม

ถ้าหากว่าอยู่ในระดับของศีลธรรม เมื่อมาเจริญสมาธิภาวนา ก็มักจะอยู่ในประเภทที่ท่านเรียกกันว่าเหมือนหินทับหญ้า คือในขณะที่นั้นจิตมีความสงบ มีความสบาย ความเย็นอยู่ในระดับหนึ่ง แต่ก็พอใจอยู่กับความสงบ ความสุขแค่นั้น ไม่พยายามใช้จิตที่มีสมาธิ ที่มีความสงบ พัฒนาปัญญาให้เกิดขึ้น

เพราะฉะนั้นพอออกจากสมาธิ มีผัสสะเข้ามากระทบ ก็ถลาเข้าไป ผวาเข้าไปเอาเรื่องกับเจ้าผัสสะนั้น เป็นสุขเวทนาบ้าง เป็นทุกข์เวทนาบ้าง เป็นอกุศลขมสุขเวทนาบ้าง จิตใจก็เกิดความระล่ำระสาย เกิดความวุ่นวาย ลับสน และในขณะที่นั้นแหละที่เรียกว่า เป็นอาการของจิตที่ถูกเบียดเบียน เพราะไม่ยอมใช้วิปัสสนา

พอออกจากสมาธิภาวนา ก็เปรียบเหมือนกับการยกหินที่ทับหญ้าออก หญ้าไม่สามารถจะงอกขึ้นได้ในขณะที่หินนั้นทับหญ้าอยู่ แต่เมื่อยกแผ่นหินนั้นออก หญ้าก็งอกขึ้นมาได้อีก ถ้าจะอุปมา หญ้าก็เหมือนกับกิเลส ตัณหา อุปาทาน ที่ถูกจิตซึ่งเป็นสมาธิภาวนาทับอยู่ คืออำนาจของจิตที่เป็นสมาธิ ที่เกิดจากการเจริญสมาธิภาวนานั้นทับอยู่ ในขณะที่นั้นจิตมีความสงบ มีสติ เยือกเย็น ผ่องใสในระดับหนึ่ง กิเลส ตัณหา อุปาทาน ก็ไม่เข้ามาครอบงำ แต่พอออกจากสมาธิเมื่อใด กิเลส ตัณหา อุปาทาน ก็ได้โอกาสเข้ามาจู่โจม แล้วก็เลยเป็นจิตที่ยังคงตกอยู่ในใต้อำนาจของความโลภ ความโกรธ ความหลง ความอยาก ความยึด อย่างที่เคยเป็น พอมีผัสสะมากระทบจิตก็ผวาไปอย่างเดิม ทั้งๆ ที่โดยปกติก็เป็นคนดี อยากจะทำแต่ความดี ช่วยเหลือคนอื่นทำบุญทำทานด้วยการสงเคราะห์ต่างนานา กลัวบาป พยายามจะทำบุญ อยากไปสวรรค์ ไม่อยากตกนรก อะไรวุ่นๆ นี่เป็นต้น

ศีลเป็นบาทฐานของสมาธิ สมาธิเป็นบาทฐานของปัญญา ถ้าผู้ใดที่
เจริญสมาธิแล้วมาพอใจอยู่แค่การมีศีล การสามารถทำสมาธิให้จิตสงบได้ ไม่
พิจารณาใคร่ครวญธรรมต่อไปจนถึงระดับของวิปัสสนาที่ทำให้เกิดปัญญา
ประจักษ์แจ้งในธรรม ปัญญาที่แท้จริงในทางธรรมก็ไม่เกิดขึ้น
ก็เลยอยู่แค่ว่าในระดับของศีลธรรม มีความสุขอยู่กับการทำความดี แต่พอ
อะไรที่ผิดไปจากหนทางแห่งความดีที่เคยปฏิบัติ หรือในทัศนคติที่เห็นว่า
ต้องอย่างนี้จึงจะดี ก็รับไม่ได้

เมื่อรับไม่ได้แล้ว มันก็จะเกิดอาการกระทบให้เกิดเป็นอารมณ์ของความ
ความถูกใจบ้าง ไม่ถูกใจบ้าง หรือความหลงวนเวียนอย่างตดลึงใจไม่ได้ว่าควร
เป็นอย่างไบบ้าง เพราะไม่พยายามที่จะพัฒนาปัญญาด้วยวิธีการที่เรียกว่าวิปัสสนา
การใคร่ครวญธรรมด้วยการดูจอตลอดด้วยสติเข้าไปที่ความรู้สึกภายในที่เกิดขึ้น แล้วก็พิจารณาจนกระทั่ง
ประจักษ์แจ้งที่ละน้อยๆ ในเรื่องของกฎไตรลักษณ์ กฎที่ปัจจุยตา อริยสัจ ปฏิจจสมุปบาท เป็นต้น

จึงพูดได้ว่า จิตในระดับนี้เป็นระดับของจิตศีลธรรมที่ยังมีการขึ้นๆ ลงๆ ยังไม่มีรากฐาน
มั่นคงที่จะรองรับความมีศีลธรรมนั้นให้หนักแน่น เข้มแข็ง แล้วก็แกร่งกล้า ไม่โซซัดโซเซ หรือว่าโลเล
ง่ายๆ อันนี้แหละจึงเรียกว่าเป็นจิตในระดับศีลธรรม เพราะไม่สามารถที่จะมีความประจักษ์แจ้ง
ในความเป็นเช่นนั้นเอง หรือความเป็นธรรมชาติของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง หรือความเป็นเพียงสิ่ง
สักว่าตามธรรมชาติเช่นนั้นเองหนอ ทั้งนี้ก็เพราะไม่รู้จักหนทางเดินอันประเสริฐที่ท่านเรียกว่า
อริยมรรคมีองค์ ๘ ไม่เคยดำเนินชีวิตหรือสมาทานว่า **วิถีชีวิตของเราจะต้องดำเนินไปตาม
หนทางแห่งอริยมรรคมีองค์ ๘ จะเดินไปให้ถึงที่สุดแห่งหนทางที่เป็นจุดหมายปลายทางหรือ
เป็นเป้าหมายสูงสุดของชีวิต**

เมื่อไม่ดำเนินตามหนทางของอริยมรรค นั่นก็หมายรวมไปถึงความไม่สนใจในความหมายของธรรมะ ๔ ประการ คือ เรื่องของธรรมชาติ ตัวธรรมชาติที่เป็นสภาวะธรรม (กฎของธรรมชาติ กฎไตรลักษณ์ อิทัปปัจจยตา อริยสัจ ๔ ปฏิจจนสมุปบาท) ตลอดจนกระทั่งนำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาประพุดติปฏิบัติที่ใจ จึงไม่สามารถที่จะรักษาใจให้มันคงอยู่ในความเป็นคนดีได้อย่างถาวร พอมีอะไรมากระทบ ถูกกัดด้วยความทุกข์มากเข้า ก็ย่อท้อ ไม่อดทน ไม่สามารถที่จะบังคับใจให้เดินต่อไป เพราะไม่มีรากฐานอันจะควบคุมใจให้มันคงอยู่ในหนทางแห่งพระธรรมต่อไปได้

เมื่อมาถึงขั้นนี้ บางครั้งคนตัวอย่างนี้แหละ ก็ถึงขนาดที่ว่า จะยอมเปลี่ยนวิถึชีวิต จากวิถึชีวิตที่เป็นวิถึชีวิตที่ถูกต้องในหนทางธรรม ไปสู่ความเป็นมิถึชีวิต คือความเห็นที่ไม่ถูกต้อง ไม่อยู่ในทำนองคลองธรรม นั่นก็คือ เกิดความคิดที่ว่า จะไม่ทำความดีอีกต่อไปละ เพราะว่ามันไม่เห็นได้ดี **เป็นคนดีแล้วทำไมมันถึงต้องร้องไห้ เป็นคนดีแล้วทำไมมันถึงต้องทุกข์ จะเห็นได้ว่า ที่เป็นอย่างนี้ เพราะว่าคนดีที่อยู่ในระดับของจิตศีลธรรมนั้น เมื่อกระทำความดีอันใด ก็มักจะกระทำด้วยความหวัง หวังว่าจะได้รับสิ่งดีๆ เป็นการตอบแทน หรืออย่างน้อยที่สุดก็คำขอบใจ ความยกย่องชมเชย แต่เมื่อทำไปแล้วไม่ได้รับอะไรตอบแทน ครั้งแรกอาจจะพอทนได้ แต่พอหลายๆ ครั้งเข้า ยังไม่ได้รับอะไรตอบแทนดังที่เคยหวังเลย ก็รู้สึกผิดหวัง เสียใจ เศร้าหมอง ชมชื่น จึงอยากจะเลิกล้มการทำความดีหรือการเป็นคนดี โดยไม่สำนึกกว่า การมีวิถึชีวิตเช่นนั้น (คือวิถึชีวิตที่เปลี่ยนแปลงว่า จะเลิกทำความดีหรือจนกระทั่งบางที่ถึงกับว่า ทำความชั่วดีกว่า) การเปลี่ยนจากวิถึชีวิตที่เป็นมิถึชีวิตอย่างนั้น ตนเองจะต้องตกอยู่ในความทุกข์สักเพียงใด จะยิ่งกว่าเมื่อครั้งที่ยังยอมเป็นคนดี รักความเป็นคนดีมากสักเพียงใด**

โดยปกติผู้ที่มีจิตสำนึกเป็นคนดีหรือมีธรรมชาติที่รักความดีนั้น เมื่อมีอะไรมากระทบแล้วเกิด
สลับเปลี่ยนทิวทัศน์ขึ้นมาตามอารมณ์ที่ถูกกระทบ ไปทำอะไรที่ขัดต่อธรรมชาติของความเป็นคนดีที่เคยเป็น เคยคิด
บ้างใหม่ว่า จิตสำนึกที่มีอยู่ในเนื้อในตัวตามธรรมชาติของความเป็นคนดีนั้น มันจะมหาหลอกหลอนเยาะเย้ยให้
ต้องนอนสะดุ้งอยู่หลายตลบ หวาดผวาอยู่ตลอดเวลา เพราะตอนที่เราเป็นคนดี เราชักความดีก็เพราะเรารู้ว่า
ถ้าทำความชั่วแล้วผลมันจะตอบสนองอย่างไร ทั้งข้างนอกและข้างใน แต่บัดนี้เพราะความโกรธ ความขัดใจ
ผิดหวังที่ไม่ได้อย่างใจ ก็เลยลองมาทำความชั่วเสียบ้าง

คนที่เคยทำชั่วอยู่ตลอดเวลาจนเป็นนิสัย เขาจะไม่สะดุ้งต่อกรที่เขาเคยทำความชั่วหรือ เหมือน
อย่างคนพูดปด หลอกหลวงคนอื่นตลอดเวลา เขาจะพูดปด จะหลอกหลวงสักกี่สิบครั้ง เขาก็ไม่สะดุ้ง เพราะเขา
ทำเสียจนเป็นนิสัยแล้ว แต่คนที่ไม่เคยทำอย่างนั้น พออยากจะมาเปลี่ยนเข้าเท่านั้นเอง มันจะนอนสะดุ้ง มันจะ
หวาดผวา มีความละอายเกิดขึ้น แล้วก็มีความรู้สึกกลัวว่าใครเขาจะรู้เท่าทันการทำความชั่วของตน

นี่แหละ ถ้าคนดีเกิดเปลี่ยนพฤติกรรมขึ้นมาอย่างกะทันหันเพราะถูกกระทบแล้วเกิดอารมณ์จนทนไม่ได้
ใจของคนดีคนนั้นก็จะต้องอยู่ภายใต้นิเวศที่ร้ายกาจ

คงจำได้ นิเวศคือเครื่องกันไม่ให้ทำความดี หรือทำความดีไม่สำเร็จ ไม่ว่าจะ เป็นความดี
ในทางโลก หรือความดีในทางธรรม นิเวศที่ร้ายกาจที่สุดที่จะเข้ามาทำให้จิตใจนี้สับสน พะวักพะวน
วนเวียนไปมา ก็คือเจ้าตัวสุดท้ายที่เรียกว่า วิจิกิจฉา ลังเลสงสัย ไม่แน่ใจ คือไม่แน่ใจขึ้นมาว่า
กลับไปทำความดีใหม่จะดีไหม หรือว่าจะทำความชั่วต่อไป ถ้าหากว่าทำความชั่วแล้วคนอื่น
เขารู้เข้าจะเป็นอย่างไร มันมีความละอาย มีความกลัว มีความหวั่นหวาด ทำให้จิตใจนี้ว้าวุ่น
ซุ่นหมองอยู่ตลอดเวลา หาความสงบ หาความเย็นใจไม่ได้เลย

นี่เห็นไหม ในระดับศีลธรรมมันยังมีอาการสะดุ้ง ยังไม่เป็นจิตที่มั่นคงจนเดินต่อไป
ตามหนทางที่ถูกต้องได้แม้จะมีอะไรเข้ามากระทบ มันไม่สามารถจะเป็นอย่างนั้นได้ คนดีที่มีจิต

อยู่ในระดับของศีลธรรมจะถูกกักต้อย่างนี้ตลอดเวลา ถูกกักด้วยความทุกข์ที่เกิดขึ้นตามเหตุปัจจัยที่ได้กระทำ เมื่อความทุกข์เข้ามากักกินใจมากเข้าๆ ทั้งที่พยายามเป็นคนดีนี้แหละ ก็จะมีชีวิตที่มันซักจะมีดลงๆ จนทนไม่ได้ มันรู้สึกว่ายากกลับใจตายเสียดีกว่า ถ้าหากว่าต้องจมอยู่ในทะเลของความทุกข์เพราะความเป็นคนดี

ไหนจะเห็นเห็นน้อยในการที่อุทิศสละทำความดีช่วยเหลือผู้อื่น ทำการงานอย่างชนิดไม่เห็นแก่ชีวิตเพื่อให้งานนั้นสำเร็จ กระทำความดีต่อพี่น้องญาติมิตร หรือสามเณรชรา ลูกหลานที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน ตลอดจนกระทั่งกว้างไปถึงการทำความดีต่อสังคม แต่ทำอย่างชนิดมีความหวัง หวังตั้งใจว่าเมื่อทำความดีต้องให้ดีเหมือนดังที่ตั้งใจทำ พอไม่ได้อย่างที่ตั้งใจทำ ทนไม่ได้ เกิดความทุกข์ขึ้น หรือจะพูดง่ายๆ ก็ว่า ถูกความดีนั้นแหละมันกักเอา

ที่จริงความดีไม่ได้กัก แต่เพราะทำด้วยความยึดมั่นถือมั่น มีอุปาทาน มันก็เลยกักเอา เมื่อเกิดความรู้สึกเดือดร้อนใจ เผาไหม้เกรียมอยู่ทุกขณะ ทุกวันๆ จนสุดท้ายจะทน จนวันไหนรู้สึกว่าจะทนแล้ว และเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดพอสมควร ก็อาจจะบอกตัวเองว่า มันน่าจะมီးอะไรสักอย่างหนึ่งนะที่จะช่วยเราให้พ้นจากความทุกข์ที่ถูกกัก เราก็ได้รับคำสั่งสอนอบรมมาแต่เล็กแต่น้อย จากทางบ้านด้วย ทางโรงเรียนด้วย ว่าการเป็นคนดีนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างไรและความดีนี้เป็นสิ่งที่ช่วยคำจุนให้ผู้คนได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพื่อให้สังคมเป็นสุขได้อย่างไร เราก็พยายามทำความดีอย่างสุดความสามารถ แล้วทำไมความดีจึงยังเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์อีก

ถ้าเป็นผู้ที่ฉลาด มีสติปัญญา ก็จะคิดค้นหาหนทาง มันมีอะไรอีกไหม มันมีอะไรมากกว่านี้อีกไหม ที่จะช่วยให้คนที่เป็นคนดี ซึ่งทำความดีอย่างเต็มที่แล้วนี้ ไม่ต้องมีความทุกข์ ไม่ต้องเดือดร้อน สามารถที่จะทำความดีต่อไปได้ด้วยความชื่นบาน เบิกบาน อิ่มเอิบอยู่เสมอ ในการทำความดีนั้น

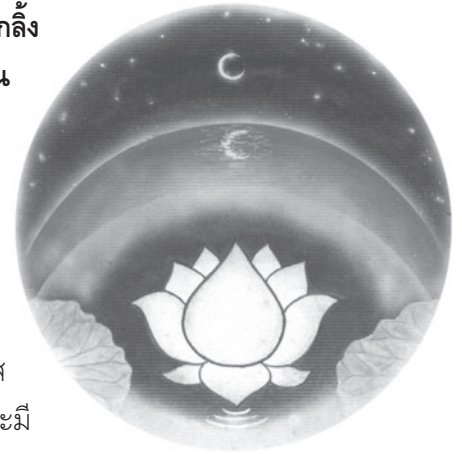
**ถ้าหากว่าการทำความดี การเป็นคนดี แล้วยังต้องเกลือกกลิ้ง
กับความทุกข์อยู่ตลอดเวลา ก็แสดงว่าการเป็นคนดีหรือมีความดีนี้มัน
ยังไม่เพียงพอละสิ** เมื่อใดที่คิดไปนึกไป แล้วมาถึงคำถามอันนี้ตีมาก
พอมาถึงคำถามอันนี้จะตีมาก เพราะจะเป็นประกายหรือจุดเริ่มต้น
ให้เกิดความรู้สึกมานะพยายามที่จะต้องคิดค้นต่อไป การเป็นคนดี
ไม่เพียงพอแน่ทีเดียว ไม่เพียงพอแน่ มันต้องมีอะไรที่สูงไปกว่าการ
เป็นคนดีหรือการทำดี

เพราะเหตุว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านก็ได้ตรัส
แล้วว่า การทำความดี การเป็นคนดีมีศีลธรรมเป็นสิ่งที่ดี แต่จะมี
ศีลธรรมในระดับใดมันถึงจะช่วยให้อัจฉริยะนี้ไม่เป็นทุกข์ จะต้องแสวงหา

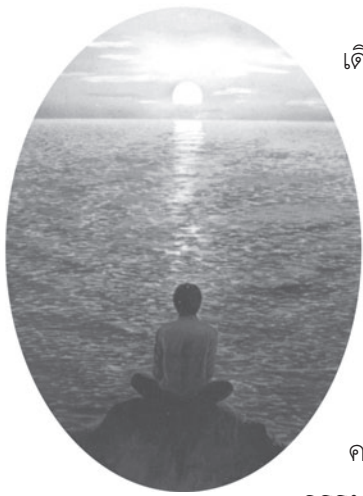
สิ่งนี้จะกระตุ้นเตือนให้เกิดความอุตสาหะพยายามค้นหาหนทางอย่างถึงที่สุด ดิ้นรนจนสุดชีวิต ที่จะ
พยายามตั้งใจให้พ้นออกไปจากการถูกกัดด้วยความทุกข์ แล้วบางทีอาจจะได้ยินคำพูดที่ครูบาอาจารย์หรือ
เหล่าผู้เฉลียวฉลาดท่านพูดให้ฟังว่า “ทุกข์เกิดที่ใดก็ต้องดับตรงนั้นสิ” **ทุกข์เกิดที่ใดก็ต้องดับที่ตรงนั้น**
ทุกข์เกิดที่ตรงไหนล่ะ ก็คงตอบได้เองใช่ไหมว่า **สิ่งที่ทำให้รู้สึกว่ามันเป็นทุกข์ ก็อยู่ตรงสิ่งที่สมมุติเรียก**

กันว่า “ใจ” เพราะฉะนั้นความรู้สึก “ทุกข์” หรือความรู้สึกที่สมมุติเรียกว่า “สุข” ก็ดี มันก็เกิด
ขึ้นที่ภายใน เมื่อสิ่งที่เรียกว่าอาการของความทุกข์เกิดขึ้นที่ภายใน เราก็ต้องหันมาดับที่ใจสิ
ไม่ใช่ไปดับที่อื่น หรือไม่ใช่ไปดับที่ข้างนอก

พอมองเห็นจุดนี้ ก็จะมีการศึกษาค้นคว้าในเรื่องของธรรมะและปฏิบัติธรรมะ
ต่อไปในระดับของศีลธรรมนั้น ศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรมะมาในระดับของการทำดี ไม่
เบียดเบียนผู้อื่น ทำบุญทำทาน ถวายเป็นกัลยาณมิตร พยายามทำดีที่จะส่งชีวิตของตนให้อยู่ใน

ภาวะของสิ่งที่เรียกว่าสวรรค์ ก็จะมองเห็นว่า การศึกษาธรรมะเพียงเท่านั้นไม่พอแน่ เพราะพอเรามาศึกษาสิ่งเหล่านี้ เราก็อดไม่ได้ที่จะไปยึดในเรื่องบุญ ยึดในเรื่องบาป ยึดในเรื่องสวรรค์ ยึดในเรื่องนรก **พอทำอะไรเข้า ก็มีแต่ความหวังว่า มันจะต้องมีสวรรค์เกิดขึ้น และสวรรค์ในที่นี้ก็คือ ความที่ได้พอใจ ก็คือหวังที่จะได้รับการตอบแทนอย่างที่เราคิด** อาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ หรืออาจจะเป็นรางวัล ความยกย่อง หรืออาจจะเป็นเกียรติยศชื่อเสียง หรือการเลื่อนตำแหน่งการงาน เงินเดือนขึ้น อะไรก็สุดแล้วแต่ ที่คนดีทำความดีแล้วก็อดที่จะหวังไม่ได้

พอคนดีในระดับศีลธรรมคิดค้นจนกระทั่งมาถึงจุดนี้ ก็พูดได้ว่า กำลังเริ่มเดินเข้าสู่หนทางสว่างแล้ว เริ่มมองเห็นแสงสว่างอยู่ร่ำไร คือกำลังจะพบหนทางแก้ไขความทุกข์ที่ถูกจุด แก้ไขตรงจุดที่เกิดของเหตุ ตรงไหนเป็นจุดที่เกิดทุกข์ เราจะแก้ที่ตรงนั้น ก็จะมีการศึกษาค้นคว้าในเรื่องของธรรมะต่อไป ด้วยการศึกษารื่องของใจหรือเรื่องของจิต ศึกษาเรื่องของความทุกข์ เพื่อหาวิธีดับทุกข์อย่างถูกต้อง ให้สามารถดับทุกข์ให้จงได้

นี่ก็เรียกว่า ผู้นั้นบุคคลนั้นกำลังเข้าสู่การพัฒนาชีวิตในหนทางที่ถูกต้องแล้ว เริ่มเดินเข้าสู่หนทางที่ถูกต้อง และในขณะที่กำลังแสวงหา นั้น ได้ทำไร่อีกอย่างหนึ่งก็คือ **ลืมนความทุกข์** ลืมนความทุกข์จากความผิดหวังที่ก่อกวนใจ เพราะจิตจะมามัวมุ่มแต่การศึกษาหาธรรมะในระดับที่สูงต่อไปอีก เพื่อจะดึงจิตใจที่ตกอยู่ในความทุกข์นั้นให้รู้จักหนทางที่จะผ่อนคลายความทุกข์ได้ เพื่อที่จะให้พ้นจากความยึดมั่นถือมั่นในเรื่องของความดีในระดับศีลธรรมซึ่งไม่ช่วยให้พ้นทุกข์นั้นไปสู่การเรียนรู้ธรรมะเพื่อดับทุกข์ที่ใจ เรียกว่าเป็นการเรียนรู้ธรรมะในระดับสูงขึ้นไป สูงกว่าระดับของศีลธรรมจนอาจถึงที่สุดแห่งทุกข์ก็ว่าได้ และธรรมะในระดับสูงนี้แหละเราเรียกว่า **ปรมัตถธรรม**

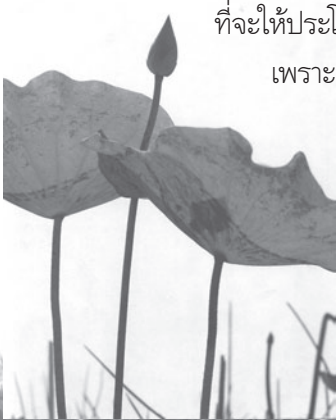
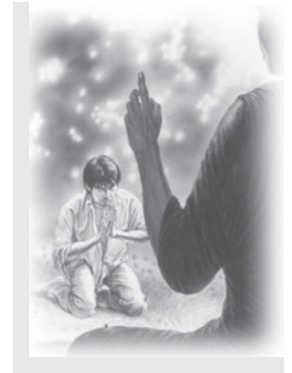
ปรมาัตถธรรมคืออะไร

ศีลธรรมเป็นระดับของความรู้สึกหรือการกระทำที่ยังติดอยู่ในสิ่งสมมุติว่าเป็นตัวเป็นตน ถ้าจะพูดง่ายๆ ในระดับของศีลธรรมยังเป็นการประพฤติปฏิบัติในระดับที่สมมุติว่าเป็นตัวเป็นตน เพราะฉะนั้นจึงมีตัวฉันที่ทำความดี และเมื่อฉันทำความดีแล้ว ฉันก็หวังจะได้รับผลตอบแทน จะเป็นอะไรก็แล้วแต่ ดังที่ยกตัวอย่างมาแล้ว อย่างน้อยที่สุดก็การยกย่อง คำขบใจ

ทีนี้เมื่อรู้ว่า เมื่อมี “ตัวฉัน” มันก็มีทุกข์อยู่เรื่อยๆ เพราะมันมีตัวฉันเข้ามาเกี่ยวข้อง ยิ่งมีสิ่งที่เป็น “ของฉัน” เข้ามาพัวพันอยู่ด้วย มันก็ทำให้จิตใจนี้หนักหน่วงอยู่ด้วยความยึดมั่นถือมั่น จึงเกิดความทุกข์ ก็เลยหันมาศึกษาหาหนทางที่จะเข้าถึงธรรมะ ที่จะช่วยดึงจิตใจให้พ้นจากระดับของความทุกข์ให้เหนือขึ้นมาอีก ในระดับของความเป็นคนดีไม่พอแล้วมันยังทุกข์อยู่ ก็เลยขึ้นสู่ธรรมะระดับสูงที่เรียกว่า “ปรมาัตถธรรม”

ปรมาัตถ์ แปลว่า ลึกซึ้ง สูงสุด และธรรมะที่ลึกซึ้งสูงสุดนี้ก็คือธรรมะที่เป็นเรื่องจริงของธรรมชาติ ที่จะให้ประโยชน์สูงสุดแก่ชีวิต เรียกว่าเป็นธรรมะชั้นจริง ไม่ใช่ธรรมะชั้นมายาหรือชั้นหลอกลวง ตามสมมุติกัน เพราะการที่จะสมมุติกันในเรื่องของความดีหรือคนดีนั้น ในแต่ละสิ่งแวดล้อม ความหมายของความดี หรือทัศนคติเกี่ยวกับความดี เกี่ยวกับความเป็นคนดีก็อาจจะแตกต่างกันได้ เราจึงเรียกว่า นั่นเป็นเพียงสิ่งสมมุติ แล้วก็ยังมีตัวตนเกี่ยวข้องอยู่เป็นอันมากทีเดียว

แต่เมื่อมาถึงปรมาัตถธรรม จะเป็นธรรมะที่เกี่ยวกับเรื่องทีลึกซึ้ง สูงสุด เป็นเรื่องธรรมะชั้นจริง คือเป็นเรื่องจริงของธรรมชาติ เป็นระดับของธรรมะที่ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งทีสมมุติหรือเรื่องสมมุติ เป็นธรรมะที่บอกที่สอนเรื่องของความไม่มีตัวตนหรืออัตตา นี่แหละคือ ความหมายของคำว่า ปรมาัตถธรรม

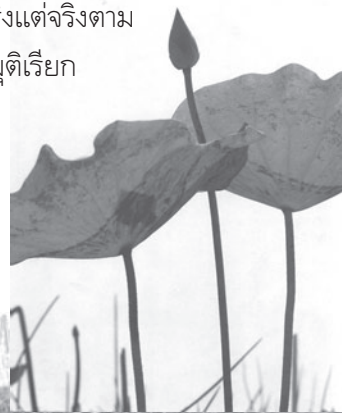

เมื่อพูดถึงปรมาตถธรรม ก็จะไปเกี่ยวข้องกับ **ปรมาตถสังขะ** สังขะก็คือความจริง เพราะฉะนั้นปรมาตถ-
สังขะก็คือความจริงอย่างสูงสุด เป็นความจริงที่เด็ดขาด เช่น กฎของธรรมชาติดังที่กล่าวแล้ว กฎของธรรมชาตินี้
มีธรรมชาติเป็นผู้พูด ผู้แสดง

คำที่เนื่องกับปรมาตถ์ ที่น่าจะรู้และเข้าใจด้วยอีกคำหนึ่ง ก็คือคำว่า **ปรมาตถโวหาร** โวหารก็คือคำพูด
แต่ทว่ามีการใช้ศิลปะในการพูดแฝงอยู่ ทำให้เกิดความหมายได้หลายทาง นี่คือโวหารต่างๆ ไป แต่ถ้าเป็น
ปรมาตถโวหาร ก็หมายถึงโวหารอันลึกซึ้งที่สุด มีแต่ความจริง ไม่มีความหลอกลวง ไม่มีความเป็นมายา ไม่มี
ความสมมุติสอดแทรกอยู่ หรืออีกนัยหนึ่งอาจเรียกว่า *ปรมาตถโวหารก็คือ ภาษาที่เป็นชั้นโลกุตตระ เป็นภาษาธรรม
ล้วนๆ พูดกันด้วยธรรมะล้วนๆ ไม่ต้องมีตัวตน*

พูดกันตามธรรมะล้วนๆ คืออย่างไร ก็พูดกันตามแบบของอิทัปปัจจยตา คือสิ่งที่เป็นไปตามเหตุตาม
ปัจจัย เช่น ถ้าจะถามกันว่า เป็นยังไง วันนี้ไม่สบายหรือ เป็นเพราะอะไรละ ถ้าอย่างโลกๆ หรือแม้แต่ในระดับ
ศีลธรรม ก็อาจจะบอกกันว่า ก็เพราะวันนี้ถูกกระทบมาตั้งแต่เช้าเลย ถูกว่า ถูกตำหนิติเตียน ถูกวิพากษ์วิจารณ์
ซึ่งเรารู้สึกว่าไม่เป็นความจริงเลย นึกมองข้างนอก ตามสมมุติที่ว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ นี่คือการพูดกันในระดับ
โลกๆ ซึ่งเรียกว่าเป็นภาษาตามสมมุติโวหารก็ว่าได้ เพราะพูดตาม*สมมุติสังขะ* คือ เป็นความจริงแต่จริงตาม
สมมุติ สมมุติที่กำหนดกันว่า ถ้าพูดอย่างนี้ดี ใช้ได้ พูดอย่างนั้นไม่ดี ใช้ไม่ได้ หรือสมมุติเรียก
นี่คือแก้ว นั่นนาฬิกา นี่ไมโครโฟน สารพัดชื่อ เป็นหมิ่นเป็นแสนเป็นล้านชื่อในโลกนี้
ล้วนแล้วแต่เป็นไปตามสมมุติสังขะทั้งนั้น ซึ่งเมื่อมันเป็นสิ่งสมมุติแล้ว มันก็ไม่ใช่อะไรจริง
เมื่อไม่ใช่สิ่งจริงมันก็อาจเปลี่ยนแปลงได้เรื่อยๆ

แต่ถ้าพูดกันอย่างปรมาตถโวหาร พอได้ยินถามว่า เป็นยังไง วันนี้ไม่สบายหรือ
คำตอบอย่างปรมาตถโวหารก็จะตอบว่า “ก็เป็นไปตามเหตุตามปัจจัยเช่นนั้นเองแหละ” เห็นไหม
ตอบอย่างไม่มีรู้สึกเดือดร้อน ไม่มีรู้สึกกระทบ เพราะมันเป็นไปตามเหตุปัจจัยที่ได้กระทำ

กฎอภิปัจจยตาก็บอกแล้วว่า **ประกอบเหตุปัจจัยอย่างไร ผลก็เป็นอย่างนั้น** เช่น วันนี้รู้สึกว่าจะไม่สบายเลย ก็เพราะว่าร่างกายนี้ทำงานหนัก มันก็อ่อนเปลี้ยเพลียแรง มันก็ไม่ค่อยจะมีความสดชื่น ไม่แข็งแรง ก็จะต่อสู้กับงานในวันใหม่นี้อีก มันก็เลยรู้สึกซิดเซียว เหนื่อยเปลี้ยทำนองนั้น นี่มันก็เป็นไปตามเหตุปัจจัย ไม่ได้โทษใคร เป็นเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการทำงานมากเกินไปจนกระทั่งมันคงเกินความพอดีไป จึงเป็นผลให้เป็นการรู้สึกไม่สบายในวันนี้ เพราะฉะนั้นเมื่อรู้ว่าอะไรเป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้ไม่สบายอย่างนี้ ก็แก้ไขเสีย เอาละต่อไปนี้จะไม่ทำการงานอะไรให้เกินกำลังสุดเหวี่ยงสุดโต่ง จนไม่มีเวลาพักผ่อน ไม่มีเวลากิน ไม่มีเวลานอน ไม่มีเวลาที่จะออกกำลังกาย บริหารกาย เพื่อให้มีสุขภาพที่แข็งแรงตามสัดส่วนที่ควรเป็น ปรับเปลี่ยนเหตุปัจจัยใหม่ วันต่อไปก็ย่อมจะมีความสบายมากขึ้น

อย่างนี้เรียกว่าเป็นการพูดจาโต้ตอบกันในแบบปรมาัตถวิหาร คือพูดกันแต่สิ่งที่เป็นธรรมะล้วนๆ ไม่มีเรื่องส่วนตัวตนบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง นี่แสดงถึงความแตกต่างกันในระดับศีลธรรมและระดับปรมาัตถธรรม

ในขณะที่ระดับศีลธรรมนั้นยังคงยึดอยู่ในสมมุติแห่งความเป็นตัวตน แต่ระดับปรมาัตถธรรมจะเป็นการศึกษาธรรมะและการปฏิบัติธรรมะเพื่อให้สามารถลด ละ เลิกความยึดมั่นถือมั่นในความเป็นอัตตาตัวตนให้น้อยลงๆ จนถึงที่สุด ซึ่งจะกระทำได้ดีก็ด้วยการศึกษาให้เข้าใจแจ่มแจ้ง แล้วนำปริยัติที่ได้เรียนรู้จนเข้าใจแจ่มแจ้งแล้วนั้นมาประพฤติปฏิบัติที่ใจ (ไม่ใช่ประพฤติปฏิบัติด้วยการขีดเขียนหรือท่องจำ)

ประพฤติปฏิบัติที่ใจ ด้วยการใคร่ครวญ สอดส่องด้วยใจที่จดจ่ออย่างมีสติ ดูเข้าไปที่ความรู้สึ
ที่เกิดขึ้น เพื่อให้สัมผัสกับสิ่งอันเป็นสังขาร คือ เรื่องของกฎไตรลักษณ์ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เรื่องของกฎอภิปัจจยต อริยสัจ ๔ ปฏิจจสมุปบาท จนกระทั่งเกิดความประจักษ์แจ้งที่ใจ ในสังขารนั้นๆ ซัดขึ้นๆ ทุกขณะ ในที่สุดก็จะมองเห็นว่า สิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่เป็นไปหรือเข้ามาเกี่ยวข้องก็ตาม **มันล้วนแล้วแต่เป็นเพียงกระแสของความเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ตามเหตุตามปัจจัยเช่นนั้นเอง** ไม่เกี่ยวข้องกับบุคคล หรือเหตุการณ์ หรืออะไร มันเป็นไป

ตามเหตุตามปัจจัย ตามธรรมชาติเช่นนั้นเอง พยายามศึกษาเรียนรู้และนำมาฝึกฝนปฏิบัติจนจิตนี้กลมกลืน แจ่มแจ้งอยู่กับสิ่งที่เบ็็นสังขารม ความยึดมั่นถือมั่น ความเป็นตัวตนที่มีอยู่เมื่ในระดับศีลธรรม ก็จะค่อยๆ จืดจางไป ลดละไป คลายไป ความทุกข์ก็น้อยลง

ความยึดมั่นถือมั่นในความรู้สึกเป็นตัวเป็นตนน้อยลงเพียงใด ความทุกข์ก็น้อยลงเพียงนั้น คือจะไม่มีความเป็นตัวตนออกมาจับผัสสะที่มากกระทบ ผัสสะก็เป็นเพียงว่าผัสสะที่เกิดขึ้นตามธรรมดาธรรมชาติเช่นนั้นเอง เป็นแต่เพียงสิ่งสักว่า เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ไม่มีอะไรมากไปกว่านี้ เพราะฉะนั้นชีวิตที่เคยถูกกีดด้วยความทุกข์ ก็จะถูกกีดน้อยลงๆ จนกระทั่งไม่มีความทุกข์อันใดจะมากัดใจที่เข้าถึงสิ่งอันเป็นปรมาตถธรรมคือสังขารมนี้ได้อีกเลย ก็จะเป็นจิตที่มีแต่ความเยือกเย็นผ่องใสอยู่เป็นนิรันดร์ คือยิ่งขึ้นๆ ตามลำดับ

เมื่อปฏิบัติไปๆ จนประจักษ์แจ้งในสังขารม เข้าถึงความรู้สึกที่เป็นอนัตตา คือความที่ไม่มื่ออะไรเป็นตัวเป็นตนให้ยึดมั่นถือมั่นเลยสักอย่างเดียว ก็จะมีคำถามเหลืออยู่ว่า แล้วชีวิตต่อไปนี้จะทำอะไรละ ตัวตนก็ไม่มีแล้ว แล้วชีวิตที่ยังมีลมหายใจเหลืออยู่นี้จะให้ทำอะไร

คำตอบในทางธรรมก็คือ ก็ทำหน้าที่สิ ทำหน้าที่ของมนุษย์ที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เพื่อประโยชน์สุขที่จะเกิดขึ้นแก่เพื่อนมนุษย์ แก่สังคม แก่โลก และตัวผู้กระทำก็จะมีแต่ความสุขสงบ เยือกเย็น ผ่องใสยิ่งขึ้นๆ ไม่ต้องมีความเดือดร้อนหรือถูกความทุกข์กีดเพราะความยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตน

อันที่จริงผู้ใดที่ปฏิบัติมาถึงขั้นนี้แล้ว คือเข้าถึงสังขารมแห่งความไม่มีตัวตน มีแต่ความว่างจากความเป็นตัวตนแล้ว ก็จะมีคำตอบเอง คำตอบจะเกิดในใจเอง จะสำนึกได้เองว่า ต่อไปนี้เราจะไม่ต้องเสียแรง เสียพลังไปกับความรู้สึกคิดนึกที่ต้องยึดมั่นถือมั่นในสิ่งนั้น

สิ่งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตน มันมีความเป็นอิสระ เพราะฉะนั้นเราก็จะสามารถ
ท่อมเทพพลังของชีวิตทั้งหมดที่ยังมีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นพลังกาย พลังใจ พลังสติปัญญา พลังแห่งความรู้ความสามารถ
ปฏิภาณไหวพริบ ประสบการณ์ทั้งหมดลงไปในเรื่องๆ เดียว สิ่งนั้นก็คือ การพยายามทำตามหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่
ของมนุษย์ให้เต็มที่ ให้สุดกำลัง ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้คุณค่าแก่การที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ จะได้ฝากสิ่งอัน
เป็นประโยชน์ มีคุณค่าแก่ชีวิต แก่โลกมนุษย์ไว้ มันช่างเป็นสิ่งที่น่าอัศจรรย์ น่าภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งใช่ไหม

อยากจะขอเล่านิทานเซนสักเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นภาพที่อุปมาให้เห็นชัดเจนในเรื่องของจิตระดับ
ศีลธรรมและจิตระดับปรมาตถธรรม

นิทานเซนเรื่องนี้ บางท่านก็อาจจะเคยได้ยินมาแล้ว คือเรื่องอาจารย์เซนกับหญิงสาวในชุดกิโมโน
กล่าวถึงอาจารย์เซนสองท่านเดินออกไปทำธุระด้วยกันในเมือง เผอิญวันนั้นเป็นวันที่มีฝนตกหนัก น้ำท่วมถนน
เมื่อท่านทั้งสองเดินมาถึงมุมถนนแห่งหนึ่ง ก็เห็นหญิงสาวสวยสวมชุดกิโมโน ถูงนองรองเท้าพร้อม ยืนอยู่ที่
ริมถนนเตรียมจะข้ามไปอีกฟากหนึ่ง แต่กรีๆ รอๆ หันซ้ายหันขวา ไม่กล้าย่างไปในน้ำเพราะกลัวว่าถูงเท้า
รองเท้าจะเปียก และชุดกิโมโนสวยๆ นี้ก็จะพลอยเประอะเปื้อนไปด้วย ยืนยับยั้งชั่งใจ จ่อเท้าลงไปแล้วก็
ยกเท้าขึ้น จดๆ จ้องๆ อยู่อย่างนั้น

อาจารย์เซนทั้งสองท่านมองเห็น ท่านหนึ่งก็เฉยๆ แต่อีกท่านหนึ่งได้เดินตรงเข้าไป
อุ้มหญิงสาวที่กำลังยืนรีรอไม่รู้จะตัดสินใจอย่างไร พาข้ามไปส่งที่ฟากถนนฝั่งตรงข้ามซึ่ง
น้ำท่วมไม่ถึง โดยมีได้พุดจากกันเลย แล้วทั้งสองท่านก็เดินจากไปเพื่อทำธุระของท่านจนเสร็จ
เมื่อกลับไปถึงวัด เพื่อนอาจารย์ที่มีได้เป็นผู้เข้าไปอุ้มหญิงสาว ซึ่งคงจะอึดอัดใจมาตลอด
ทาง ก็อดรันทนต่อไปไม่ได้ จึงถามขึ้นว่า “ทำไมท่านถึงทำอย่างนั้น ท่านก็รู้อยู่แล้วว่าการทำ
อย่างนั้นจะไม่เหมาะสม ไม่สมควร เราเป็นอะไร”

เราเป็นอะไร นี้คิดอย่างไรแล้ว “เราเป็นพระเซน เป็นอาจารย์เซน” เพราะฉะนั้นความเป็นอาจารย์เซนนี้ จะต้องมีการเปรียบเทียบอะไรหลายอย่าง นี่แสดงว่าท่านทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องเลยนะ อาจารย์เซนท่านที่ไปอุ้มหญิงสาว พยายามพาก็คือตอบว่า “ผมอุ้มเธอไปวางที่ขอบถนนแห่งนี้ที่ที่เธอต้องการจะไป ผมก็วางเธอไว้ตรงนั้นเสร็จสิ้นแล้ว **นี่ท่านยังแบกเธอมาจนกระทั่งถึงวัดของเราเชียรวี**”

นี่หมายความว่าอย่างไร ทั้งๆ ที่อาจารย์องค์ที่ต่อว่าไม่ได้ไปอุ้มไปแบกหญิงสาวคนนั้นเลยสักนิดเดียว แต่ทำไมอาจารย์เซนอีกท่านหนึ่งที่เป็นผู้ไปอุ้มจึงบอกว่า ท่านนี้แบกหญิงสาวมาจนถึงวัดเชียรวนะ มองออกใหม่ว่า อาจารย์นั้นแบกหญิงสาวมาที่ตรงไหน แบกด้วยอะไร ก็คือ**แบกอยู่ที่ใจนั่นเอง** ใจที่อึดอัดขัดเคือง แล้วก็อาจจะปนความโกรธที่เห็นเพื่อนกระทำเช่นนั้น เพราะเหตุว่ามันผิดไปจากความถูกต้องตามความรู้สึกของอาจารย์เซน ท่านนั้น ท่านมีทัศนคติและความยึดมั่นถือมั่นว่า หากเป็นอาจารย์เซนที่ดั่งงาม ที่ถูกต้องแล้ว ต้องอย่างนี้ๆ ออกนอกทางสักนิดเดียวนี้ไม่ถูกต้องแล้ว ผิดแล้ว ทั้งๆ ที่อาจารย์เซนที่ไปอุ้มหญิงสาวก็ได้มีความรู้สึกผิดปกติ เช่นไปชมเชยว่าสาวน้อยคนนี้สวยงามนะ ก็ไม่ได้เอ่ยปากสักคำ หรือว่าจะไปอ้อยอิ่งอาลัยอาวรณ์ว่า เธอจะเดินต่อไปได้ยังไงเหลือก็สวย เดี่ยวก็ต้องไปข้ามน้ำครำ ลุยขี้โคลนให้ลำบากอีก ก็จะเป็นอีกหรือ ท่านก็ไม่ได้พุดอุ้มเอาไปวางไว้แค่นั้น

มองเห็นใหม่ว่า **จิตในระดับศีลธรรมและจิตในระดับปรมาตถธรรมต่างกันอย่างไร** อาจารย์เซน สองท่านนี้ก็ได้อธิบายว่าเป็นอาจารย์เซนเหมือนกัน แต่ว่าในระดับของจิตนั้นเท่ากันไหม ก็คงจะพอมองเห็นว่า ยังไม่เท่ากัน ไม่เท่ากันที่ตรงไหน ก็ตรงที่อาจารย์เซนท่านที่ต่อว่านั้น อยู่ในระดับของจิตศีลธรรม เพราะเหตุว่ายังคงยึดติดในความสมมุติว่าเป็นตัวเป็นตน ยังยึดมั่นในสิ่งที่เรียกว่าเป็นความดีในทัศนะที่ได้ยึดกันเอาไว้ นอกจากนั้นก็ยังมีความรู้สึกหวัง เมื่อหวังก็มีความผิดหวังและความสมหวัง ในกรณีนี้อาจารย์เซนท่านที่ต่อว่ามีความผิดหวังในเพื่อนของท่าน ที่ท่านหวังว่าจะทำในสิ่งที่ดั่งงาม ที่ถูกต้องตามทัศนะของท่าน แต่เพื่อนไม่ทำอย่างนั้นท่านจึงรู้สึกผิดหวัง

ในความผิดหวังก็ครุ่นคิดอยู่ตลอดเวลาว่า ทำไมนะถึงทำอย่างนั้น ก็อึดอัดขัดใจและวุ่นวายใจจนกระทั่งเก็บเอาไว้ไม่ได้ ต้องต่อว่า ระเบิดออกมา อาจารย์เซนท่านนั้นมีผัสสะเกิดขึ้นเมื่อมองเห็นเพื่อนไปอุ้มหญิงสาว อายุตะนะภายในคืออายน์ตามองเห็นรูป แล้วจักขุวิญญาณก็เกิดขึ้น เมื่อมารวมกันก็เกิดเป็นผัสสะกระทบใจเข้าอย่างจัง แล้วหยุดไม่ได้เพราะมันไม่ถูกต้องตามทัศนคติที่ท่านยึดมั่นไว้ สติมาไม่ทัน ปัญญาไม่ทันว่ามันเป็นเพียงสิ่งสักว่า ก็ช่วยกันไปตามธรรมดาเมื่อเห็นเพื่อนมนุษย์ตกทุกข์ได้ยาก คิดไม่ทัน คิดได้อย่างเดียวว่า นี่ไม่ตรงตามทัศนคติที่ท่านถือไว้ว่าดี ว่าถูกต้อง

ผัสสะอันนี้มันจึงเป็นปัจจัยให้เกิดเวทนาขึ้นในใจ แล้วก็หยุดแค่เวทนา อึดอัดขัดใจอยู่ตลอดเวลา เป็นปัจจัยให้เกิดตัณหา เกิดความอยากจะว่า แต่ยังระงับเอาไว้ได้เพราะอยู่ในระหว่างการเดินทาง กลางถนนหนทาง ความยึดถือในความคิดในระดับศีลธรรมได้ยับยั้งเอาไว้ไม่ให้ต่อว่าออกไปในทันที ข้างนอกไม่ต่อว่าแต่ข้างในเป็นอย่างไร อึดอัด ร้อนรุ่ม ไม่ชอบใจ ไม่ถูกใจอย่างรุนแรง ก็เกิดตัณหาความอยาก แล้วตัณหาที่เป็นปัจจัยให้เกิดอุปาทานยึดมั่นเอาไว้ว่า นี่ไม่ถูก ใช้ไม่ได้ ทำอย่างนี้ไม่ถูกไม่ดี อุปาทานก็เป็นปัจจัยให้เกิดภพ อมเอาความรู้สึกของตัวตนที่รู้สึกว่าเป็นไม่ดี ไม่ถูก ใช้ไม่ได้ จนกระทั่งพอลงถึงที่พัก ก็ระเบิดออกมาเป็นชาติ ความเป็นตัวตนหรืออัตตาปรากฏชัดทีเดียว แสดงความไม่เห็นด้วยอย่างชัดเจน แล้วผลที่สุดชาติแห่งความรู้สึกเป็นตัวตนว่าเป็นพระเซนนะ ก็เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดความทุกข์ แก่ใคร แก่ผู้ที่ยึดมั่นถือมั่นนั่นเอง

ส่วนอาจารย์เซนผู้ที่เป็นไปอุ้มหญิงสาว ทุกข์ไหม ว่าวุ่นใจไหม ชุ่นข้อง อึดอัดไหม คำตอบก็คือ ไม่อึดอัด ไม่ชุ่นข้องหมองใจ ไม่รู้สึกวุ่นวายอยู่กับหญิงสาวนั้นอีกเลย เพราะในขณะที่ทำอย่างนั้น ท่านมีความรู้สึกว่าการกระทำหน้าที่ของเพื่อนมนุษย์ ที่มองเห็นเพื่อนมนุษย์กำลังต้องการความช่วยเหลืออยู่ต่อหน้าและดูท่าว่าจะช่วยตัวเองไม่ได้ ก็เลยสงเคราะห์ช่วยอุ้มไปส่งแล้วก็แล้วกัน

นิทานเรื่องนี้ก็แสดงให้เห็นว่า ในระดับของศีลธรรมและระดับของปรมาตถธรรมมีความแตกต่างกันอย่างไร ในระดับของศีลธรรมนั้นก็พูดได้ว่ายังติดอยู่กับสมมุติสัจจะตามที่โลกสมมุติกันนิยมกัน ในเรื่องของสิ่งคู่ เช่น ดี-ไม่ดี ถูก-ไม่ถูก ใช้ได้-ใช้ไม่ได้ อย่างนี้เป็นต้น การที่ติดอย่างนี้ ก็เพราะมีตัวตนเป็นผู้ติด ถ้าไม่มีตัวตน ก็ไม่มีใครติด

แต่ทว่าปรมาตถธรรมนั้น ไม่มีการสมมุติ อยู่เหนือสิ่งคู่ อยู่เหนือสมมุติสัจจะ เพราะประจักษ์ชัดในกฎของธรรมชาติที่เป็นสัจธรรม เป็นความจริงของธรรมชาติที่แสดงให้เห็นว่าไม่มีสิ่งใดที่จะเป็นตัวเป็นตนให้ยึดมั่นถือมั่นได้เลยสักอย่างเดียว เมื่อไม่ยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตนก็สามารถทำหน้าที่ได้ เป็นหน้าที่ที่ถูกต้อง ทำโดยไม่ยึดมั่นถือมั่น จึงมีแต่ความเบาสบาย

นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างจิตระดับศีลธรรมและระดับปรมาตถธรรมแล้ว นิทานเรื่องนี้ยังแสดงให้เห็นชัดถึงคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า อุपाทานความยึดมั่นถือมั่นนี้แหละเป็นต้นเหตุของความทุกข์ ไม่ใช่อย่างอื่น

ฉะนั้น ก็จะพูดถึงความแตกต่างของระดับศีลธรรมกับระดับปรมาตถธรรมได้อีกอย่างหนึ่งว่า ศีลธรรมก็คือระเบียบปฏิบัติหรือการดำเนินชีวิตสำหรับผู้ที่เป็นคนดีแต่ยังมีตัวตนในการทำความดีในระดับศีลธรรมนั้น สังคมก็ปรารถนาให้มีคนดีเช่นนี้ แต่มันไม่ดีสำหรับตัวบุคคลผู้นั้นเอง เพราะเมื่อยังยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตนอยู่ ก็ทำให้เกิดความทุกข์ขึ้นในจิต

ส่วนในระดับปรมาตถธรรมก็หมายถึง ระเบียบปฏิบัติสำหรับคนที่ไม่ปรารถนาจะมีตัวตนอีก รู้ซึ่งถึงโทษทุกข์ของความยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตน จนไม่อยากจะมีความเป็นตัวตนอีกแล้ว อยากรจะเลิกละความมีตัวตน ก็พยายามที่จะศึกษาธรรมะที่เป็นปรมาตถธรรม เป็นสัจธรรม อันเป็นความจริงของธรรมชาติ เพื่อที่จะมีกอบรมใจของตนเอง จนกระทั่งสามารถลดละถึงความไม่มีตัวตน ก็จะมีแต่เพียงหน้าที่ที่จะปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎอภิปัจจยตาตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจอยู่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์

ขอให้ลองคิดใคร่ครวญดู ที่ท่านบอกว่า การที่จะเป็นเพียงคนดีเท่านั้นก็ได้อยู่หรอกแต่ยังไม่พอ นี่จริงไหม ที่ท่านว่ายังไม่พอ ไม่พอตรงไหน ก็ตรงที่คนดียังร้องไห้ ยังเป็นทุกข์เพราะการทำความคิดของตนเอง ทำให้ถึงต้องร้องไห้ ถึงต้องเป็นทุกข์ ทำให้ถึงไม่เป็นสุข ขึ้นบานในการทำความดี ก็เพราะเหตุว่ายังมีความหวังว่า เมื่อทำความดีแล้ว ก็น่าจะมีสิ่งใดมาเป็นการตอบแทนให้การทำความดีนั้นปรากฏผล เป็นที่ประจักษ์แก่บุคคลทั่วไป **ทำไมถึงต้องหวัง ก็เพราะมี**

ตัวตน ยังมีความรู้สึกเป็นตัวเป็นตนว่าฉันเป็นคนดี เป็นภพหรือ “ภว” อมเอาไว้ในใจ นึกอยู่เรื่อย ฉันเป็นคนดีฯ ถ้าใครจะเกิดมาสะกิด แกล้งยั่ว แกล้งว่า เธอนะเธอดี ฉันไม่เห็นเธอดีที่ตรงไหน เธอมีแต่พูดถึงความดีของตัวเอง เธอไม่ใช่คนดีจริง เท่านั้นที่เจ็บเหลือเกินแล้ว คนดีก็เจ็บเหลือเกินแล้ว ทั้งๆ ที่เขาก็พูดด้วยคำธรรมดา แต่เจ็บเพราะมันมากระทบความยึดมั่นในความดีให้มันแตกสลายไปต่อหน้า เหมือนกับความดีเป็นของรักมาถูกทำลายให้แตกต่อหน้า หนีไม่ได้

มาถึงตรงนี้ก็ให้เห็นว่า ความเป็นคนดีในระดับศีลธรรมยังไม่พอ เพราะมันยังมีตัวตนติดตามสมมุติ เมื่อใดที่ยังมีตัวตนอยู่ จะต้องถูกความทุกข์กัดกินหัวใจอยู่ตลอดเวลา เรื่องนั้นบ้างเรื่องนั้นบ้าง เมื่อใดที่จิตสำนึกได้ ก็จะพยายามแก้ไขปรับปรุง ศึกษาในเรื่องของธรรมะให้สูงขึ้นเรื่อยๆ เช่น ถ้าในระดับศีลธรรมการทำบุญทำทานก็ได้อยู่แล้ว แต่จะฝึกการทำบุญทำทานนั้นอย่างไม่หวังว่าทำบุญแล้วต้องได้สวรรค์ ทำทานแล้วต้องมีของตอบแทน จะทำอย่างชนิดที่หลุดละความรู้สึกเป็นตัวตน ในความเป็น “ฉัน” ทำ ค่อยๆ มีความรู้สึกขึ้นมาว่า จะทำเพราะเหตุว่า มันควรช่วยเหลือกัน เกิดมาเป็นเพื่อนมนุษย์ร่วมโลกก็ควรช่วยเหลือกันตามกำลังเท่าที่สามารถจะช่วยเหลือกันได้ ค่อยๆ ฝึกไปที่ละน้อยๆ ด้วยการพยายามศึกษาในเรื่องของกฎไตรลักษณ์

กฎอภัยโทษจายตา อริยสัจ ๔ ปฏิจจสมุปบาท นำมาใคร่ครวญในจิตของตนให้ยิ่งขึ้นๆ จนประจักษ์ใจ ในที่สุด
วันหนึ่งก็จะสามารถทำความดีเพื่อความดีได้

ความดีเพื่อความดี ก็คือ ความดีเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเท่านั้น จะเป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่การงาน
แก่สังคม ครอบครัว หรือส่วนรวม เพื่อนมนุษย์ก็ตาม **เป็นการทำความดีเพื่อความดีโดยไม่หวัง** ตอนนี้จะแลและ
ความทุกข์จะค่อยๆ หดไป จางไปๆ จะไม่เกิดสิ่งกระทบที่จะเป็นผลให้เกิดความผิดหวังเสียใจอีก

เจ้าประคุณท่านอาจารย์สวนโมกข์ท่านพุดมานานหลายสิบปีแล้วว่า ถ้าหาก
ว่าศีลธรรมนี้ขาดเสียซึ่งปรมัตถธรรมเป็นรากฐาน คือเป็นคนมีศีลมีธรรม สมทานศีล
พยายามที่จะรักษาจิตใจให้อยู่ในศีล ศีล ๕ บ้าง ศีล ๘ บ้าง ฟังเทศน์ฟังธรรมเรื่อง
บุญเรื่องบาปตามสมควร แต่ยังมีดีมันเพราะมีตัวตน การทำความดีเช่นนี้จะไม่ ยั่งยืน
จะไม่ถาวร เพราะขาดปรมัตถธรรมเป็นรากฐาน แต่ถ้าหากว่าผู้ใดได้ศึกษาลึกซึ้งไป
จนกระทั่งถึงปรมัตถธรรม มองเห็นประจักษ์แจ้งว่าไม่มีตัวตนให้ยึดมั่นถือมั่นจริงๆ
สักอย่าง มีก็แต่เพียงสมมุติ หากประจักษ์แจ้งในสิ่งเหล่านี้แล้ว ปรมัตถธรรมที่มีอยู่
ในใจก็จะเป็นรากฐานให้สามารถกระทำความดีได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น

ความดีในตอนนี้จะมีความดีที่เรียกว่า กระทำตามหน้าที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่
เพื่อนมนุษย์อื่นๆ ขึ้นไป แล้วชีวิตนี้ก็จะมิแต่ความเป็นปกติอยู่ตลอดไป เจ้าประคุณ
ท่านอาจารย์ท่านได้พุดถึงเรื่องของการทำการงานไว้ว่า

อันภาชงาน	คือค่า	ของมนุษย์
ของมีเกียตติ	สูงส่ง	อย่าสงสัย
ถ้าสนุก	ดีวาทงาน	เบิกบานใจ
ไม่เท่าไ้	ผู้ชดชม	น้ำซึ่งขชิง

จะ “รู้ธรรมชาติซึ่งจริง” ได้อย่างไร ก็เมื่อสนุกด้วยการทำงาน อย่างที่ว่าทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ ทำความดีเพื่อความดี ทำการงานเพื่อการงาน ไม่ใช่เพื่อตัวตนของเรา แต่ที่ว่าเพื่อการงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ท่านจึงเห็นว่า

ตัวกาขงงาน	คือกาข	ปะชูปฏิตชชวม
พชชอมกันไป	หลายส่า	มีศายิ่ง
ตัชเชเปชียบ	ก็เหมือนคน	ฉนสาตยิง
นัตเตยวริง	เก็บนา	หลายพกเฮย

ชีวิตของคนเกิดมานี้ มีใครบ้างไหมที่จะอยู่ได้โดยไม่ทำการงานเลย อย่างน้อยๆ ที่สุดก็ต้องทำงาน เพื่อประโยชน์ของตัวเอง เช่น ต้องกิน ต้องอาบ ต้องถ่าย เป็นหน้าที่ตามธรรมชาติที่มีอยู่ในชีวิตทุกชีวิต ถ้าไม่ทำการงานเฉพาะตนอย่างนี้ ก็คงมีชีวิตอยู่ไม่ได้

แต่ถ้าหากว่าคนใดทำการงานเพียงแค่นี้ มันก็เป็นชีวิตที่ไม่มีประโยชน์เลย เพราะมีแต่ความเห็นแก่ตัว เอาแต่ได้ ไม่คิดที่จะเผื่อแผ่ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ คนที่ได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์ก็ต้องขยายขอบเขตของการทำงาน ให้กว้างออกไปอีก ไปเป็นการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพตนเอง ให้สามารถพึ่งตนเองได้ แล้วนอกจากนั้นก็ยังอาจจะเป็นที่พึ่งของครอบครัว เป็นที่พึ่งแก่ญาติมิตรเพื่อนฝูง เป็นที่พึ่งแก่สังคมได้ ช่วยเหลือสังคมได้ตามกำลังของตน เพราะฉะนั้นถ้าเกิดมาเป็นคนแล้วละก็ จะหลีกเลี่ยงการงานไปไม่ได้

เรามักจะได้ยินเสียงบ่นบ่อยๆ ว่า เบื่อเหลือเกินแล้ว ไม่อยากทำงาน ทำแล้วก็มีแต่ทุกข์ เมื่อไหร่จะได้พ้นจากการทำงานนี้เสียที เราได้ยินเสมอใช่ไหม เกือบจะร้อยทั้งร้อย ที่เห็นการงานเป็นของสนุกนี้น้อยเต็มที

ผู้ที่ทำงานไปเกลือกกลิ้งกับความทุกข์ไป หรือบางครั้งถึงกับร้องท่มร้องไห้ พอเช้าที่ทำงานหรือพอลี้มตาขึ้นมาคิดว่า วันนี้จะต้องไปทำงานอีกแล้ว ก็ถอนหายใจเฮือกใหญ่

กัดฟันลุกขึ้นไปทำงานอย่างเหนื่อยหน่าย เสร้าหมอง ชุนมัว ทำงานอยู่ด้วยความทุกข์ตลอดวัน แล้วก็เอากลับมาเครียดที่บ้านอีก กายหน้าผากนอนไม่หลับเพราะทุกข์จากการงาน

นี่เพราะอะไร เพราะมองไม่เห็น ว่า “การงานคือตัวการประพตติธรรม” ที่เป็นทุกข์อย่างนั้นเพราะทำอย่างมีตัวตน มี “ตัวฉัน” เป็นคนทำ ฉันก็เลยไม่อยากทำ ไม่อยากทำแต่ฉันต้องทำ ฉันก็เลยเป็นทุกข์ ก็เพราะมองไม่เห็น ว่า เราสามารถจะทำงานพร้อมๆ กับการประพตติธรรมไปด้วยได้

การทำงานพร้อมกับการประพตติธรรมคือทำอย่างไร

นั่นก็คือฝึกใจให้มองเห็นว่า การงานที่ทำ ไม่ว่างานเล็ก งานใหญ่ งานมากงานน้อย มันล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป เป็นกระแสของการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป

ตามเหตุตามปัจจัยที่เป็นเช่นนั้นเอง มันเป็นธรรมชาติเช่นนั้นเอง มันไม่ใช่การงานของใคร เมื่อมีเหตุปัจจัยให้ต้องทำงาน ก็ทำให้เต็มฝีมือความสามารถ พอการงานนั้นออกมา

อย่างได้ผลดี อย่างเป็นที่น่าพอใจ ก็มีความสุขในการทำงาน โดยไม่มีความรู้สึกว่าการงานนี้ต้องเป็น “ของฉัน” ถ้าหากว่าการงานออกมาเป็นผลดีแล้วมีความยึดมั่นตามมาว่านี่คืองานของฉันนะ เท่านั้นแหละ ไม่ใช่การประพตติธรรมแล้ว เป็นการเปิดโอกาสให้ความทุกข์เข้ามาเยือน ไม่เยือนเฉยๆ มันกัดเอาๆ ให้จิตใจนั้นเจ็บปวดเพราะผิวดหวังที่ไม่มีสิ่งใดตอบแทนผลของการงานที่ทำเอาไว้ดีๆ สวยๆ ที่สำเร็จอย่างภาคภูมิใจ นี่ก็เพราะมีความหวัง มีตัวตน จึงไม่ใช่การประพตติธรรม

แต่ถ้าเมื่อใดทำเต็มฝีมือความสามารถ เกิดผลดี เป็นประโยชน์แก่การงาน แก่ส่วนรวม แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง แก่เพื่อนมนุษย์ แล้วก็ไม่วาดอ้างหรือยึดมั่นว่าเป็นงานของฉัน พอเสร็จแล้วก็เสร็จ เท่านั้นก็มีความสุข มีความสงบ มีความเยือกเย็นผ่องใส ถ้าทำงานได้อย่างนี้แหละ ท่านจึงจะเรียกว่าการทำงานนั้นเป็นการประพุดติธรรม เอาการงานนั้นเป็นแบบฝึกหัดในการประพุดติธรรมไปด้วยในตัว ไหนๆ ชีวิตนี้ก็ต้องทำงาน เราก็เป็นมนุษย์ที่ฉลาด มีสติปัญญา ทำไมไม่รู้จักใช้สิ่งที่เราต้องทำ หลีกเลี้ยงไม่ได้ ใ้มันเกิดประโยชน์ ใช้มันเป็นแบบฝึกหัดในการที่จะฝึกประพุดติปฏิบัติธรรม หรืออบรมธรรมให้ยิ่งขึ้นๆ

อบรมธรรมที่ใจให้มองเห็นความเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ของงานที่เราทำ ถึงแม้เราจะทำงานอยู่ในที่เดียว และเป็นเรื่องเดียว เช่น ผู้เป็นครูก็ทำการสอน ที่เป็นแพทย์ก็ทำการรักษา ผู้เป็นชวานาก็ทำการไถ หว่าน เพาะปลูก เก็บเกี่ยว แต่ทำไมไม่เห็นว่า การงานที่เราทำนั้นแม้จะเป็นงานในอาชีพเดียวกัน แต่มันก็ได้เหมือนกันทุกวัน มันมีการเกิดขึ้น-ตั้งอยู่-ดับไป เกิดขึ้น-ตั้งอยู่-ดับไป อย่างน้อยๆ ก็น่าจะมีมองเห็นว่า งานวันนี้เริ่มใหม่ เริ่มบทเรียนใหม่สำหรับผู้เป็นครู แล้วการสอนบทเรียนนี้ก็ดำเนินต่อไปคือการตั้งอยู่ ในที่สุดบทเรียนที่สอนอยู่นี้มันก็ต้องจบ ลึ้นสุด คือถึงซึ่งการดับไป เรามองดูอย่างนี้ โดยเอาเรื่องของธรรมะโดยเฉพาะเรื่องของไตรลักษณ์เข้ามา

มาผสมผสาน เราก็จะมองเห็นธรรมะอยู่ในนั้น เกิดความสนุก นี่มันเกิดขึ้น-ตั้งอยู่-ดับไปนะ สิ่งที่เราทำนี้ มันมีอาการของการเกิดขึ้น-ตั้งอยู่-ดับไป ตามเหตุตามปัจจัยเช่นนี้เองตลอดเวลา พอสอนเสร็จให้การบ้าน นี่ก็การเกิดขึ้นใหม่อีกแล้ว การให้การบ้าน อธิบายการบ้าน ก็มีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วการให้การบ้านมันก็ต้องจบ เมื่อจบเรื่องการให้การบ้าน มันก็ดับไปเกิดขึ้น-ตั้งอยู่-ดับไป เรื่องของไตรลักษณ์นี้ไม่มีเลยที่จะพ้นไปจากชีวิตของมนุษย์ มันปรากฏอยู่ทุกขณะจิตของชีวิตเลย ถ้าเพียงแต่ว่าเราจะสอดส่องใจเข้าไปดูสักหน่อย ใ้ใจสัมผัสก็จะมองเห็น

เพราะฉะนั้นตัวการงานก็เป็นการประพุดติธรรม พร้อมกันไปหลายล่ำมีค่ายิ่ง ถ้าจะเปรียบก็เหมือนคนฉลาดยิง นัดเดียว (เท่านั้นเอง) ก็จะวิ่ง (เที่ยว) เก็บนกหลายพวงเลย

เยอะเยอะ นิดเดียว ทำงานไปด้วยก็ได้เงินเดือน ได้ค่าตอบแทน หรือบางทีก็ได้ชื่อเสียงเกียรติยศยกย่องมาเป็นครั้งคราว นอกจากนั้นก็ยังมีความสุขใจ สบายใจ เพลิดเพลินใจในการทำงาน เพราะไม่มีตัวผู้ทำ มีแต่การกระทำบังเกิดขึ้นอย่างมีประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ แก่สังคม แก่การงาน อย่างเป็นที่ชื่นใจอยู่ตลอดเวลา

ถ้าจะยกตัวอย่างที่ดิฉันได้เห็นที่สวนโมกข์ ก็นึกถึงเจ้าประคุณท่านอาจารย์พุทธทาส ภาพหนึ่งที่ติดเอาไว้ในโรงมหรสพทางวิมุตตนิเวศน์ เป็นรูปเจ้าประคุณท่านอาจารย์ยืนหันหน้าเข้าหากัน ที่สะกิดใจที่สุดก็ตรงประโยคที่เขียนไว้ว่า *“ทั้งวันเราไม่ได้ทำอะไร เหมือนท่านกำลังพูดกัน “ทั้งวันเราไม่ได้ทำอะไร”*

ท่านทั้งหลายที่คุ้นเคยกับสวนโมกข์ เคยไปเที่ยวสวนโมกข์ เคยไปฝึกประพฤติปฏิบัติธรรมที่สวนโมกข์ เคยฟังพระธรรมเทศนาจากท่านอาจารย์สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ก็ย่อมปรากฏแก่ใจของท่านเองใช้ไหม่ว่าท่านอาจารย์ได้สร้างสวนโมกข์ใหญ่โตมโหฬาร กว้างขวางร่มรื่นด้วยป่าธรรมชาติ พร้อมด้วยอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับศึกษาและปฏิบัติธรรม เช่น โรงมหรสพทางวิมุตตนิเวศน์ สระนาฬิการ์ โรงปั้น และอื่นๆ อีกมากทีเดียว นอกจากนั้นยังมี

สวนโมกข์นานาชาติฝั่งตรงกันข้าม ซึ่งใช้เป็นที่ศึกษาอบรมธรรม สอนอานาปานสติภาวนา ชาวต่างประเทศและชาวไทยทุกเดือน รวมถึงกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่สนใจธรรมะมาขอรับการฝึกอบรม ทางด้านขวามือไกลออกไปจากส่วนกลางก็เป็นสถานที่อบรมพระธรรมทูต ทางซ้ายมือก็เป็นสถานที่ซึ่งท่านจัดแบ่งไว้ให้สำหรับการสร้างเป็นธรรมมาศรม ธรรมมาตา เพื่อประโยชน์แก่ผู้หญิงจะได้มีโอกาสปฏิบัติธรรมจนถึงขั้นสูงสุด รวมเนื้อที่ทั้งสองฝั่งหลายร้อยไร่ และตลอด

ชีวิตของเจ้าประคุณท่านอาจารย์ได้ทุ่มเทลงไปในการสอน การอบรม บรรยายธรรม การเขียนหนังสือ เพื่อที่จะทิ้งเอาไว้ให้เป็นมรดกแก่ผู้ที่สนใจ ธรรมะ ในชุดที่ชื่อว่า ธรรมโฆษณ์ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในการศึกษา ธรรมปฏิบัติธรรม

สมมุติว่ากาลต่อไปข้างหน้า เกิดมีอุบัติเหตุอะไรเกิดขึ้น ครุบาอาจารย์ที่จะสอนธรรมะสูญหายไปหมด อย่างน้อยก็ยังมีหนังสือ เหลือเอาไว้ให้ผู้ทีสนใจอยากจะทำปฏิบัติธรรมเพื่อผ่อนคลายความทุกข์ ได้มีโอกาสศึกษา

ขณะที่ท่านยังแข็งแรง ท่านทำงานถึงวันละ ๑๘ ชั่วโมง แม้เมื่อ ท่านชราลงก็ยังคงทำงานไม่หยุดยั้ง เพียงแต่เพิ่มการพักผ่อนให้มากขึ้น ให้ เหมาะกับสังขารร่างกาย จนถึงนาที่สุดท้ายเมื่อท่านเข้าชั้นโคม่า ท่านก็ยังพูดถึงเรื่องของนิพพาน จึงเห็นได้ว่า ตลอดชีวิต ๖๗ พรรษา ในเพศบรรพชิต เจ้าประคุณท่านอาจารย์พุทธทาสไม่เคยหยุดการทำงานเลย และ งานของท่านนั้นก็ยิ่งเหลือเป็นอนุสรณ์ เป็นสถานที่แห่งการประพาศปฏิบัติธรรมแก่ผู้คนที่สนใจทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศทั่วโลกจนถึงทุกวันนี้ อย่างนั้นแล้วท่านก็ยังพูดว่า “ทั้งวันเราไม่ได้ทำอะไร”

ในการทำของท่านนั้น ท่านทุ่มเทพลังลงไปในการทำงานอย่างยิ่ง ทุกเวลาหน้าที่ของชีวิต ทั้งพลัง ทางกาย ทางใจ สติปัญญา พลังธรรมที่ท่านได้แสวงหา ชุติคุณ และปลุกฝังอบรมจนกระทั่ง เปี่ยมอยู่ในใจของท่านได้ไหลหลั่งพร่างพรูออกมาสู่เพื่อนมนุษย์ด้วยการแสดงธรรมบรรยาย บ้าง การเขียน การสนทนาพูดคุยบ้างสารพัด ไม่มีเวลาที่จะหยุดพักเลย

ทำไมท่านถึงทำได้ ก็เพราะ “ทั้งวันเราไม่ได้ทำอะไร” คือ ไม่มีตัวเรามาอยู่ในการทำ มีแต่การทำหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์อยู่ทุกขณะนั่นเอง

นี่ก็เป็นตัวอย่างในการอธิบายว่า จิตปรมาัตถธรรมที่ไม่ยึดมั่นถือมั่นในความรู้อีกว่าเป็นตัวเป็นตนมีพลังมหาศาลถึงขนาดนี้ มีพลังที่จะทำอะไรต่ออะไรเพื่อประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ แล้วก็มีพลังที่จะควบคุมจิตให้อยู่ในความเป็นปกติ

ก็อยากจะขอเล่าถึงนิทานเซนอีกเรื่องหนึ่งที่ชอบมาก แล้วก็เคยเล่ามาหลายครั้งแล้ว บางท่านอาจจะเคยฟังมาแล้วก็ได้ นั่นคือเรื่องของอาจารย์เซนผู้หนึ่งซึ่งเป็นที่ศรัทธานับถือของชาวบ้านมาก ท่านมีวัดอยู่ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง และได้รับการยกย่องนับถือว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีการประพฤติปฏิบัติดี การสั่งสอนอบรมธรรมแก่ชาวบ้านเหล่านั้น ก็เป็นไปด้วยความชัดเจนแจ่มแจ้ง ได้รับความเคารพนับถือจากชาวบ้านหมู่บ้านนั้นเป็นอันมาก

วันหนึ่งลูกสาวของชาวบ้านคนหนึ่งเกิดท้องขึ้นโดยไม่ปรากฏว่าใครเป็นพ่อของเด็กในท้อง พ่อแม่ก็เดือดร้อนใจมาก ในสมัยที่ยังถือว่าการจะมีคู่ครองพ่อแม่ต้องรับรู้ และต้องทำให้ถูกต้องตามธรรมเนียมประเพณี แต่ลูกสาวคนนี้ก็เพิ่งเข้าวัยรุ่นนั้ๆ แล้วมาตั้งท้องโดยไม่รู้ว่าใครเป็นพ่อ พ่อแม่ก็โกรธแค้น พยายามซักไซ้คาดคั้น ดุด่าเชียนตีลูกสาวให้บอกมาว่าใครเป็นพ่อของเด็กในท้อง จนลูกสาวทนไม่ได้ ก็เลยบอกออกมาว่า “ก็อาจารย์เซนองค์นั้นไงละ” พ่อพ่อแม่ได้ยินเท่านั้นก็ตกใจแทบสิ้นสติ เป็นไปได้อย่างไร อาจารย์ที่เราเคารพนับถือเป็นอย่างไรจะมาเป็นอย่างไรไปได้ยังไง แต่ลูกสาวก็ยืนยัน

พ่อแม่ก็เกิดความไม่มั่นคงในศรัทธาที่มีต่ออาจารย์เซน ที่จริงเขาก็เป็นคนดีอยู่เหมือนกันแต่เมื่อมีอะไรมากระทบแรงๆ ก็ทนไม่ได้ เพราะความเห็นแก่ตัวว่า นี่เป็นลูกสาวของเรา จึงด่าว่าอาจารย์เซนท่านนั้นด้วยถ้อยคำหยาบช้าต่างๆ พวกเพื่อนบ้านได้ยินเข้าก็มาร่วมวงด่าว่าภรรยาอาจารย์เซนท่านนั้นด้วย แล่นั้นไม่พอ พวกนั้ยกขบวนไปที่สำนักของท่านอาจารย์เซน ไปถึงก็ถามว่า จริงไหมที่มาทำให้ลูกสาวเขาท้อง แทนที่อาจารย์เซนจะตอบว่าจริงหรือไม่จริง กลับพูดแต่เพียงว่า “อ้อ ! จันนี่” พ่อแม่ก็ยิ่งโกรธ ทำผิดแล้วยังจะมาพูดอย่าง

ไม่เดือดร้อนอย่างนี้ ก็เลยยิ่งรุ่มดำกันเป็นการใหญ่ อาจารย์เซนก็เฉยไม่ตอบอะไรเลยสักคำ คงทำกิจวัตรไปตามปกติ จนชาวบ้านอ่อนใจ จะเข้าไปทูปตีก็จะมากเกินไป ไม่รู้จะทำอย่างไรก็พากันกลับบ้านไปด้วยความขุ่นเค้น

เมื่อถึงกำหนดคลอด เด็กสาวคนนั้นก็คลอดลูกออกมาเป็นชาย ยิ่งทำให้ตายายโกรธขึ้นมาอีก ก็เลยอุ้มทารกนั้นไปที่สำนัก วางเด็กประชดให้ตรงหน้าอาจารย์เซนพร้อมกับพูดว่า “เฮ้ ! ลูกของแก เอาไปเลี้ยงสิ” อาจารย์เซนก็พูดว่า **“อ้อ ! จันรี”** แล้วก็รับเลี้ยงเด็กนั้นไว้ด้วยความเมตตา เพราะถ้าไม่เลี้ยงเด็กก็คงต้องตายแน่ เมื่อเลี้ยงไปก็คงมีคนสงสารเด็ก เอานมมาให้ ท่านก็เลี้ยงไป ทำกิจวัตรไปตามปกติ

เวลาผ่านไป เด็กสาวคนนั้นก็เกิดความสำนึกบาปขึ้นในใจว่า อาจารย์ไม่ใช่พ่อของเด็ก ไม่เคยเกี่ยวข้องกันเลย แต่เพราะตนต้องการเอาตัวรอด

จากการที่พ่อแม่ดุด่าทูปตี และเห็นแก่ตัวที่จะปกป้องคนรักที่เป็นพ่อของเด็ก กลัวจะถูกพ่อแม่ทำร้าย จึงได้ซัดทอดไปที่อาจารย์ทั้งๆ ที่ตัวเองก็มีความเคารพท่านอยู่ เมื่อความรู้สึกละเอียดอ่อนต่อบาปมีมากขึ้น ในที่สุดก็สารภาพกับพ่อแม่ว่าอาจารย์เซนไม่รู้เรื่องอะไรด้วยเลย คู่รักจริงๆ นั้นเป็นคนงานอยู่ในร้านใกล้ๆ บ้านนี่เอง

พอพ่อแม่รู้เข้าก็ตบอคมาง ว่าเรานี่บาปแท้ๆ ไปด่าว่าท่านอาจารย์ แท้จริงท่านไม่ได้เป็นอย่างนั้นเลย ก็ไปเล่าให้ชาวบ้านฟัง แล้วพากันยกขบวนไปขอลูกแก่โทษเพื่อไม่ให้เป็นบาปกรรมแก่ตน ไปถึงก็ก้มกราบอย่างอ่อนน้อมต่อมตน กล่าวคำขอลูกแก่โทษที่ได้ด่าว่าท่านไปด้วยความเข้าใจผิด ก็คงเดาออกซิไหมว่า อาจารย์เซนจะพูดว่าอย่างไร ท่านก็พูดประโยคเดิมว่า **“อ้อ ! จันรี”** แล้วตายายก็รับหลานกลับบ้านไป เรื่องก็จบลงเพียงแค่นี้

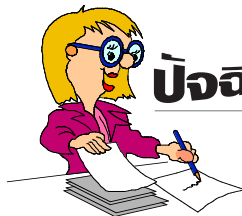

ก็ขอฝากคำถามว่า อาจารย์เซนท่านนี้จัดอยู่ในระดับไหน ระดับศีลธรรมหรือระดับปรมัตถธรรม ท่านจึง
นิ่งอยู่ได้ ทั้งๆ ที่เป็นที่เคารพนับถืออย่างสูงสุด แต่ท่านดีในคำสรรเสริญยกย่องไหม แล้วอยู่ๆ วันหนึ่งเขาก็
พากันมาด่าว่าด้วยถ้อยคำหยาบคายร้ายกาจ ท่านเป็นอย่างไร มีความผิดปกติกใหม่ ท่านสะดุ้งสะเทือนไหม ท่าน
คิดใหม่ว่านี่คือคำด่า พอต่อมาไม่ช้าไม่นานเขาก็พากันมาอีก มากกราบขอขมา สรรเสริญเยินยอ เคารพยกย่องอีก
ท่านดีดใหม่ หรือท่านมีความปกติ ไม่หวั่นไหวต่อลาภยศสรรเสริญใดๆ

ถ้าคำตอบว่า ท่านคงปกติทุกเวลานาที ไม่ว่าจะสิ่งร้ายกระทบหรือสิ่งดีกระทบ ไม่สามารถทำให้ท่านผิดไป
จากความเป็นปกติได้ ทำไมท่านจึงเป็นอย่างนั้น คิดต่อไปก็จะได้คำตอบเองว่า เพราะจิตของท่านเข้าถึงแล้ว
ประจักษ์แล้วในสัจธรรมอันเป็นความจริงของธรรมชาติ อยู่เหนือสมมุติแห่งความเป็นตัวตน ท่านจึงมีจิตที่อยู่กับ
ความว่างจากความเป็นตัวตน มีแต่การกระทำอันเป็นหน้าที่ของมนุษย์เท่านั้น หน้าที่สั่งสอนบอกกล่าวหนทางที่
ถูกต้องในการดำเนินชีวิตเพื่อให้พ้นทุกข์ เมื่อเขาเอาเด็กมาให้เลี้ยง ท่านก็เลี้ยงไปตามหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือ
เพื่อนมนุษย์ด้วยความเมตตากรุณา

นี่แหละ การงานคือการประพาศธรรม และจิตปรมัตถธรรมที่อยู่เหนือการสมมุติ เหนือความเป็น
ตัวเป็นตน จึงมีแต่ความว่าง ดับเย็นสนิทอยู่เป็นนิจ ก็ขอฝากให้พิจารณาเองว่า **เป็นคนดีมาแล้ว
พอไหม มีศีลธรรมมาแล้วพอไหม ถ้ายังไม่พอ ก็โปรดรีบขวนขวาย เพื่อเราจะได้มีชีวิตมีจิตที่สงบ
เย็นอยู่เป็นนิจ เพราะปราศจากความยึดมั่นถือมั่นในความรู้สึกเป็นตัวตน.**

ปัจฉิมลิขิต

กอง บก.

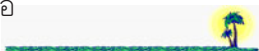

■ ดอกไม้ทุกดอกให้ความสวยงามสดชื่นแก่โลก แต่ดอกหญ้าดอกน้อยชนิดริมทาง ทำหายสาบสูญและ แสงแดดอย่างตระหงายและอดทน สมณะอย่างงดงาม เมื่อกัมมลงดูคิดใกล้จะพบอะไรหลายอย่างที่ดอกไม้อื่นไม่มี

อุษา เกสรสุคนธ์

☉ ผู้อ่านก็มีส่วนช่วยรดน้ำให้ดอกหญ้าสดชื่น

งดงามอยู่เสมอ

■ ๑ ก ังค ก ุญ

๑ ก ม ังค ก ุญ

ร ก ัศค น บ ัศค ลมค ก ัศค วน

ฝ ังค ข ัป ัณ ัณ ัณ ัณ

ล ัณ ังค วั ังค ม ันค บ

ท ังค บ ัณ ัณ ัณ ัณ ัณ

ค ันค ม ัณ ัณ ัณ ัณ ัณ ัณ ัณ

๑ ก ุญ ัณ ัณ ัณ ัณ ัณ ัณ ัณ

ทิวเรื่อง ไทยเขียว

☉ ความแสบความซำ

แข็งปจะซำกัษัโฆมิตขสหนีหสฬนหม

ลืออักษขสฬนหทขขขขขขขขขขขข

ชิงชิงนหมเชิตนุษุช่วยยนิต

ฮาขพลตพตพตพตพตพตพตพตพต

ฮาขตต่างแพกนมาทปขกะกบไม่จนบลิ

ฮาขฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮ

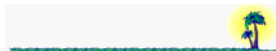
ขอให้ไปสิดีไปสิดีไปสิดีไปสิดีไปสิดี

ความอดทนของคนเราก็มี่ที่ลื่นสุดอยู่เหมือนกัน มันคงยังไม่ถึงเวลา

พรธนิภา ณ ลำพูน

☉ ไม่มีที่ลื่นสุดหรอกค่ะ ถ้ามีความรัก และ จะไม่ต้องอดทน ถ้ากล้าให้อภัย อาจจะยาก แต่ทำได้

■ ตอนนี่ครอบครัวมีปัญหาเรื่องเงิน ท่าน (บิดามารดา) ก็ยังซื้อหอยอยู่ ข้าพเจ้าควรทำอย่างไร ให้ท่านเลิกได้

ยุภาพร สีหานาท

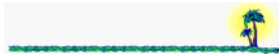
☉ ลุกจะเปลี่ยนแปลงพ่อแม่ เป็นเรื่องยากจริง ๆ มุ่งมั่นปฏิบัติ ตนอยู่ในศีลในธรรมให้ดีที่สุด เฉพาะตนก่อนก็แล้วกันนะคะ ถ้า มีโอกาสพูด ก็ขอร้องท่าน วันนี้ ขอร้องแล้ว พรุ่งนี้ก็ขอร้องอีก วันต่อไปก็ยังขอร้อง ทำใจเหมือน คนที่สวดมนต์อ้อนวอนพระเจ้า トラบไตที่ท่านยังไม่ปรานี ก็สวด ต่อเรื่อยไป ความมั่นคงในศีลของ เรา ความปรารถนาดีของเรา คง จะทำให้ท่านมีกำลังใจที่จะชนะ ตนเองสักวันหนึ่ง

■ อยากให้ดอกหญ้าเปิดโอกาส ให้ครูเขียนถึงลูกศิษย์ที่ครูประทับใจบ้าง เพราะจะเกิดประโยชน์คือ เมื่อนักเรียนได้อ่าน ก็จะมีกำลังใจว่า อยากทำตัวดีให้ครูประทับใจบ้าง

มณีนีประภา สกุลลักษณ์

☉ เขียนมาเลยคะ ยินดีอย่างยิ่ง คุณครูมณีนีประภา เสนอชื่อคอลัมน์ ว่า “**นักเรียนที่ครูประทับใจ**” ดิฉัน เสนอ “**ลูกศิษย์ที่รัก**” ผู้อ่านท่าน อื่นมีความเห็นอย่างไร เขียนไป บอกกันบ้างนะคะ แล้วก็ช่วยกัน เขียนถึงลูกศิษย์ของท่านมาได้เลยคะ ไม่จำเป็นต้องเป็นเด็กดีเท่านั้นนะคะ ลูกศิษย์ตัวแสบบางทีก็ทำให้ครูลืมน ไม่ลงเหมือนกัน และยังภูมิใจเมื่อ เขาเปลี่ยนแปลงตัวเองได้

■ ขอคำแนะนำในการทำชา ตะไคร้ด้วย เพราะที่บ้านมีต้น ตะไคร้เยอะ

สมศักดิ์ พุทธิวงศาสุนทร

☉ มีผู้แนะนำมาว่า ถ้ามีเครื่อง บด ใช้เครื่องบดตะไคร้ ถ้าไม่มี ก็ชอยตะไคร้ ตากแดดให้แห้ง

นำไปคั่ว เก็บใส่ภาชนะ เวลาชง ใช้น้ำร้อนแช่ทิ้งไว้ ๕ นาที จะได้ กลิ่นหอมเวลาดื่ม

■ อยากให้ดอกหญ้ารวบรวม เรื่องราวเกี่ยวกับ

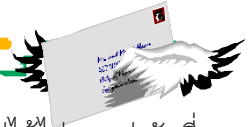
๑. สมุนไพรที่มีประโยชน์ต่อ การบำรุงร่างกาย การรักษาโรค วิธีใช้ และสรรพคุณ

๒. การประกอบอาหารโดยใช้ สมุนไพรประกอบ

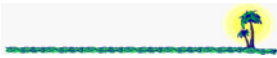
๓. การทำไร่นาสวนผสม/ การ ใช้ปุ๋ยธรรมชาติ (จุลินทรีย์) ชนิด ต่าง ๆ (และการทำด้วย)

๔. การทำแชมพู / สบู่ / น้ำยา ล้างจาน / การทำชาต่างๆ เช่น ชา ตะไคร้ หญ้าหนวดแมว ฯลฯ

นรินทร์ ชุมภู

๑๖ ดิฉันก็มีความคิดเหมือนคุณนรินทร์ แต่เราไม่มีข้อมูลของเราเอง จะไปลอกจากหนังสือเล่มอื่นมาพิมพ์ ก็ผิดกฎหมายลิขสิทธิ์ ขอร้องให้คนที่ทำงานเหล่านี้ เขียนบันทึกไว้เป็นความรู้ของบ้านเมือง ก็ยังไม่มีใครอาสาเขียน มีคนแนะนำให้ดิฉันไปดูเขาทำงาน แล้วก็สัมภาษณ์เพิ่มเติมให้ครบถ้วน เหมือนการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ก็ไม่รู้เมื่อไรจะมีเวลาได้ทำตั้งว่า ณ วันนี้ ก็มีแต่ความตั้งใจว่าจะทำ แต่ไม่อาจทราบได้ว่า เมื่อไร

■ ในหนังสือดอกหญ้าหน้าจะมีคอลัมน์อธิบายศีล การรักษาศีล หรือเรื่องจริงจากการปฏิบัติศีล จะได้เป็นการแนะนำที่สามารถปฏิบัติได้จริง เขียนเรื่องการต่อสู้

กิเลส (วิปัสสนา) ในใจ ของแต่ละคน แต่ละเรื่อง ให้ได้อ่านและรู้ เพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ ที่มีแพ้-ชนะกิเลส ในแต่ละขณะแต่ละวัน

๓๓๓ รักประชากรธรรม

๑๗ เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องทำ และยินดีที่จะทำ คิดว่าจะใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติธรรมแต่ละคน ในการต่อสู้กับกิเลสแต่ละเรื่อง แล้วนำเสนอตามอาการของกิเลส หรือตามหลักการปฏิบัติแต่ละหัวข้อธรรม รอให้ทำงานที่คั่งค้าง อยู่มากมายทุกวันนี้ สำเร็จเสร็จสิ้นไปเมื่อใดจะเริ่มปฏิบัติการณ์ที่ค้ำสำคัญ

■ หากมีสตางค์ จะคิดถึงพ่อแม่ก่อนการทำบุญกับพระ รู้สึก

ว่าเรายังให้พ่อแม่ได้ไม่มากเท่ากับที่ท่านเลี้ยงเรามา เวลาจะทำบุญ จะมีความคิดว่า ที่บ้านพ่อแม่จะอยู่อย่างไร จะกินอะไร แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่ทำบุญเลย จะทำทุกครั้งที่มีโอกาส แต่ไม่ใช่จำนวนเงินมากมายนัก อยากทราบว่าการไม่ศรัทธาในพระสงฆ์นั้นเป็นบาปหรือไม่ ไม่ใช่ไม่ศรัทธาทุกรูปนะคะ แต่บางรูปที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสมเท่านั้น

๓๓๓ พรพินิล ว่องไว

๑๘ ขออนุญาตแก้ไขการใช้คำว่าพระสงฆ์นะคะ คำว่า "สงฆ์" หมายถึง หมู่ภิกษุ เวลาพระภิกษุประชุมทำกิจของหมู่ เราเรียกว่าประชุมสงฆ์ กิจของสงฆ์เรียกว่าสังฆกรรม พระภิกษุในประเทศไทยทั้งหมด เรียกว่า คณะสงฆ์ไทย สงฆ์จึงเป็นคำรวม เป็นองค์

ประกอบหนึ่งของศาสนา ดังที่เราทราบกันอยู่แล้วว่า พุทธศาสนาประกอบด้วยพุทธ ธรรม สังฆ พระพุทธเจ้าก็ทรงสอนให้เรา มีพระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นที่พึ่ง แต่เราต้องเข้าใจให้ชัดแท้ ว่าไตรรัตน์นั้นหมายถึงอะไร แหม่นอนว่าไม่ได้หมายถึงแค่องค์พระพุทธรูปเจ้า คัมภีร์พระไตรปิฎกหรือหนังสืออธิบายธรรมทั้งหลายทั้งปวง และพระภิกษุเท่านั้น ความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้นคือคุณลักษณะของพระพุทธรูป คำสอนและผู้สืบทอดคุณลักษณะและคำสอนของพระองค์ ฉะนั้นความเคารพศรัทธาต่อพระสงฆ์ ก็คือเคารพศรัทธาผู้สืบทอดคุณลักษณะและคำสอนของพระพุทธรูป ส่วนพระภิกษุแต่ละรูป เราก็ปฏิบัติต่อท่านตามสมควรแก่ฐานะสมมุติ

เราจะศรัทธาใครหรือไม่ ศรัทธาใคร ไม่ใช่เรื่องบุญหรือบาป แต่เป็นต้นทางที่จะนำไปสู่บุญบาป ถ้าศรัทธาผู้ที่ปฏิบัติดี เข้าไปเคารพนบนอบฟังคำสอนและปฏิบัติตาม จึงได้สร้างบุญใส่ตัว ถ้าไปศรัทธาคณินิต เชื่อถือคล้อยตาม ก็เป็นบาปที่ทำให้ตัวเอง

ส่วนเรื่องการทำบุญทำทาน วันหนึ่งดูโทรทัศน์ มีคนให้สัมภาษณ์ว่า ทุกเดือนเขาจะแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งสำหรับทำบุญทำทานอะไรก็ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละคราว แล้วเขาก็สอนลูกด้วยว่า ให้แบ่งเงินเดือน ๕ % หรือ ๑๐ % เพื่อ "ให้" เพื่อช่วยเหลือคนอื่นทุกเดือน ดิฉันว่าเป็นความคิดที่ดี น่าจะทำตาม เลยเอามาเล่าสู่กันฟังค่ะ

■ พยายามนั่งทำสมาธิ แต่ดิฉันแปลกใจ ทำไมดิฉันรู้สึกเหนื่อย เวลานั่งทำสมาธิ หรือว่าดิฉันทำไม่ถูกวิธี ช่วยแนะนำด้วย จะขอบคุณมากค่ะ

นิศาล โนโซติ

◎ คุณนิศาลไม่ได้บอกว่าที่เคยทำ ทำอย่างไร แต่จากประสบการณ์อันน้อยนิดของตนเอง ตอนหัดใหม่ ๆ ก็เหนื่อยเหมือนกันค่ะ เพราะต้องควบคุมจิตใจที่ทำงานเปรียบไว้แล้วว่าเหมือนลิง พอจิตเคลื่อน เราก็ต้องจับกลับมาให้อยู่กับภคินที่เรากำหนดไว้ เช่นลมหายใจ หรือพระพุทธรูป เป็นต้น พอเหนื่อยก็จะหลับ ต้องปลุกจิตขึ้นมา ไม่ให้หลับอีก นี่วิธีหนึ่ง

อีกวิธีหนึ่งคือตามดูจิต คราวนี้ปล่อยจิตไป ไม่บังคับให้จิตนิ่ง แต่ตามดูว่าไปที่ไหน คิดเรื่องอะไร

เป็นกุศลหรืออกุศล ถ้าเป็นกุศลก็
อนุโมทนากับตัวเอง ถ้าเป็นอกุศล
ก็อบรมจิตตนให้เข้าแนวกุศล

ดิฉันเคยทำแค่สองวิธีนี้ นาน
มาแล้ว เดี่ยวนี้ไม่ได้ฝึกฝนอีกเลย
แต่ได้ประยุกต์ใช้วิธีที่สองในชีวิต
ประจำวัน ไม่ว่าจะทำอะไร ก็ตาม
ดูจิตว่าอยู่กับกุศลหรืออกุศล ทำ
ไม่ได้ตลอดเวลาหรอกนะคะ
เพราะสติยังไม่แข็งแรงพอ

ต้องพยายามต่อไปค่ะ

■ ฉันทเองเกิดมาในครอบครัว
ที่ยากจน แต่พวกเราไม่เคยจน
ความพยายาม ความมานะอดทน
ฉันเป็นคนเดียวในบรรดาพี่น้องที่
ได้เรียนอยู่ในท่ามกลางพี่ๆ น้องๆ
ต้องทำงานหาเงินมาส่งเสียที่บ้าน
แต่ฉันไม่เคยรบกวนใดๆ ทางบ้าน
และพี่น้อง ฉันทเป็นเด็กเงินกู้ยืม

กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ต้อง
บริหารเงินตรงนี้จนพอใช้ บางครั้ง
คิดว่าตัวเองเป็นตัว่วงครอบครัว
หรือทำให้ทุกคนในครอบครัวลำบาก
หรือเปล่า บางครั้งน้อยใจมาก

สุจิตรา ศิริการุญย์

☺หนูสุจิตรายังคิดว่าดิฉันมาก
แม่กับพี่สาวต้องทำงานหนักเพื่อ
จะได้มีรายได้มากพอส่งดิฉันกับ
น้องๆ เรียน หนูยังสามารถทำงาน
หาเงินเรียนเองได้ ดีมาก น่าจะภูมิใจ
ในตัวเอง ขณะที่เด็กอีกจำนวนมาก
นอกจากจะใช้เงินพ่อแม่ในการ
ศึกษาเล่าเรียนแล้ว ยังแบมือขอ
เงินไปถูกลงในทางที่ผิดอีกด้วย

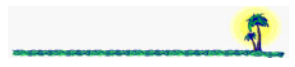
ความจนทรัพย์สินเงินทอง
ไม่ใช่เรื่องที่น่าน้อยใจนะคะ จน
น้ำใจจนความคิดลึเคะ น่าสงสาร
ยิ่งกว่ามากเลยคะ

■ กำลังรวมกลุ่มเกษตรกร
เพื่อทำเกษตรไร้สารพิษ โดยใช้
ปุ๋ยอินทรีย์ที่ช่วยกันผลิตขึ้นใช้เอง
จะได้บริโภคผักอย่างสบายใจ ไม่
กังวลสารพิษอีกต่อไป

เจริญ สุขราช

☺ อนุโมทนาสาธุค่ะ ก้าวหน้า
ไปถึงไหนแล้ว เล่าสู่กันฟังบ้างนะคะ

■ อ่านดอกหญ้าแล้วรู้สึกว่
ตัวเองไม่มีค่า และยังติดกิเลสอยู่
มาก มองเห็นตัวเองชัดเลยว่า ยัง
ไม่เป็น “มนุษย์” เป็นเพียง “คน”
เท่านั้นเอง

สุภา ศิริบุญ

☺ ถ้าอย่างนั้นผิดเป้าประสงค์
ของดอกหญ้าแล้วละค่ะ อ่าน
ดอกหญ้าแล้วต้องเห็นคุณค่าใน
ตัวเองมากขึ้นลึเคะ ว่าเราสามารถ

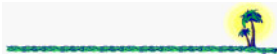

ทำได้ พัฒนาตัวเองได้ คนอื่นเขายังทำได้ หนึ่งสมองสองมือสองเท้าเหมือนกัน ไม่ได้โง่ได้ฉลาดกว่ากันเลย

อย่าหวังสูงค่ะ เริ่มเปลี่ยนแปลงตัวเองทีละเล็กทีละน้อยเท่าที่พอมีกำลัง เวลาผ่านไป กลับมามองตัวเองอีกที อาจจำตัวเองไม่ได้ก็เป็นได้ เมื่อวันสงกรานต์ที่ผ่านมาดิฉันยังแปลกใจตัวเองเลยว่าเกือบจะจำวิถีชีวิตแบบเดิมๆ ไม่ได้ ทั้งๆ ที่กว่าจะเปลี่ยนตัวเองได้แต่ละเรื่องกินเวลาเป็นปี บางเรื่องต้องไปนั่งร้องไห้พร่ำรำพันทุกข์ให้ผู้หลักผู้ใหญ่ฟัง บางเรื่องต้องมีคนรับฟังความทุกข์ของเราหลายคนเลย บางคนต้องฟังหลายรอบ

พวกเราคณะทำงานดอกหญ้าก็ไม่ได้ดีเต็นอะไรมาจากมายทรอกค่ะ ยังต้องพัฒนาอีกมาก เพียงแต่เรา

ยังไม่เลิกล้ม ยังมีกำลังใจที่จะก้าวต่อไป

■ เมื่อลูกสาวเรียนหนังสือจบ ผมคงมีโอกาสไปพบหมู่กลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมมากขึ้นครับ

สุรศักดิ์ สุตะปัญญา

ว่าแต่ลูกสาวเรียนอยู่ชั้นไหนคะ คงไม่ใช่ประถม ๑ นะคะ

■ อยากจะขอให้ลงอาหารเจฉบับละ ๑ รายการ เพื่อจะรวบรวมไว้ทำกินเองที่บ้านในครอบครัว เพราะที่บ้านกระผมไม่เคยทานอาหารนอกบ้าน ปรุงเองทุกครั้ง

บุญเกิด แซ่ซิ่น

☉ ดิฉันเป็นคนทำอาหารไม่เป็น ทั้งที่แม่และพี่สาวน้องสาว

ทำกับข้าวเก่งกันทุกคน แล้วก็ไม่มีใครกินเจกับเราด้วย แต่ทุกคนทำอาหารเจให้ดิฉันได้ อร่อยด้วย เขาก็ทำเหมือนอาหารที่กินกันเป็นประจำนั่นเอง เพียงแต่เปลี่ยนเนื้อสัตว์เป็นเต้าหู้ หรือเห็ด หรือโปรตีนเกษตร เปลี่ยนน้ำปลาเป็นซีอิ๊ว น้ำมันก็ใช้น้ำมันพืช ไม่ต้องใส่ผงชูรส ดิฉันบอกเพื่อน บอกใครต่อใคร วิธีง่ายๆ อย่างนี้ ทุกคนก็ทำอาหารให้ดิฉันกินได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นแกงจืด แกงเผ็ด แกงส้ม ต้มยำ ข้าวผัด ก๋วยเตี๋ยว ราดหน้า ผัดผัก เต้าเจี้ยววุ้น น้ำพริก ฯลฯ ลองทำดูเถอะค่ะ ค่อยๆ หัด ค่อยๆ ดัดแปลง อย่ายไปรอสูตรเลยค่ะ แล้วจะพบว่าคิดเองก็ได้ ง่ายจัง

■ อยากให้ทางสมาคมตั้ง
คำถามถามสมาชิกบ้าง ฉบับละ
๓ ข้อ จะเห็นสมควรหรือไม่

อดทน เชื่อเนียม

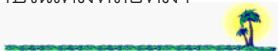
☉ ถ้ามีรายการนี้ ต้องหา
สปอนเซอร์รางวัลหรือเปล่า ท่านผู้
อ่านท่านอื่นมีความเห็นอย่างไรคะ

■ ขอทราบเหตุผลที่ทำรูปเล่ม
แบบที่ทำอยู่เกือบเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส
๑๘.๕ x ๑๗ น่าจะเป็น ๑๑ x ๑๗ ขนาด
พอดีเก็ตบุ๊ก ใส่กระเป๋าทัดตัวไป
อ่านได้

เล็ก มโนเมัยอุดม

☉ ตอนคุยกันครั้งแรก ชอบ
รูปเล่มแบบนี้ค่ะ เคยคิดจะ
เปลี่ยนแปลง แต่ก็มีผู้อ่านจำนวน
มากยังชอบแบบที่เป็นอยู่ จึงยังคง
รูปลักษณะเดิมตลอดมา

■ ทำไมพิราบคาบข่าวหายไป
ทำอะไรถึงจะได้กลับคืนมา

ทองเบา คุณสุวรรณี

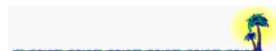
☉ เพราะว่าลักษณะคอลัมน์
เหมือนกับบัจฉิมลิขิต แล้วผู้รับ
ผิดชอบคอลัมน์ก็เขียนไม่ทัน เรา
จึงต้องตัดใจปล่อย “พิราบ” ไปค่ะ

■ บ.ก.น่าจะบอกชื่อหนังสือ
ที่ บ.ก.ไปดูมาแล้ว เป็น VCD หรือ
DVD

สาทร คล้ายน้อย

☉ บอกตรงๆ ว่า ไม่เคยรู้เรื่อง
เกี่ยวกับหนังสือเลย ที่เอามาเล่มนั้น
ดูจากยูทูบี่ ซึ่งก็เพิ่งจะริดูได้ไม่
นานนี่เองค่ะ คราวต่อไปจะบอกชื่อ
หนังสือ แล้วคงจะไปหาเช่าตามวิดีโอได้

■ ดิฉันขอทราบขอโทษงาม ๆ
มายังกองบรรณาธิการและคณะ

ผู้จัดทำ ที่ไม่ได้ส่งใบตอบรับ แสดง
ความคิดเห็น หรือขอปฏิบัติที่ได้
จากการอ่านมาเลยสักครั้งเดียวค่ะ

ปราณี ด้านวัฒนาสุรณี

☉ จดหมายตอบรับฉบับนี้
จึงเป็นของขวัญวันสงกรานต์ที่มีค่า
มากเลยคะ

ขอปิดท้ายฉบับนี้ด้วยบทกลอน
จาก **ม.ล.วรานุช วัชรวิงศ์**

เงาดำ

บทกวีสี่ทอของฉายส่องพูด
ประดิษฐ์คิดขุพชะชชชชคำสั่งสอน
โลกพชะชชชชมีค่าอาอัมพช
บทช้อยกของชชชชชช “ศิลาชชชช”
กชชชชช...มีชชชชชชที่เห็น
ยากล้ำไค้เฒตามสนองของชชชชชช
ส่วชชชชชชในอก-นชชชชชชชชชชชชชช
เป็นเงาต่ำดำดำเฒเฒชชชชชช

